

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konteczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 472 A

Poznań, sobota dnia 15 października 1932

Rok XXVII

Poznań, 14 października

Łakomstwo

Spółeczeństwo polskie przeżywa czas pod względem gospodarczym najcięższy, jakie przeżywało kiedykolwiek. Wstrząśnienie, jakiego doznaje nasz organizm społeczny, jest tem większe, że zaatakowane są w niezdrowych obecnych warunkach równocześnie jego podstawy moralne.

W tych warunkach ustrój moralny i nerwowy szerokich warstw jest szczególnie wrażliwy, i szczególnie potrzebny jest mu przykład dobry, idący z góry. Grzechem zaś wobec narodu i państwa obarcza się dziś dziesięćkroć cięższym, niż kiedykolwiek, ten, który rzeszom, stojącym na niższym stopniu drabiny społecznej, daje przykład zły, gorszący, drażniący. A nie tak nie drażni mas, zgubionych troskami życiowymi, jak łakomstwo, jak niesprawiedliwość, jak wyzysk.

Echa zagadkowego mordu politycznego

Zabójca Bułgara Dymitrowa, Schirmer, usiłował otruć się — Obciążające zeznania jego szofera

Wiedeń, 14. 10. (PAT). Wiedeńska dyrekcja policji otrzymała wczoraj późnym wieczorem relację z Lipska o przesłuchaniu Schirmera, mordercy Dymitrowa.

Schirmer w czasie aresztowania usiłował zażyć trucizny, czemu jednak udało się przeszkodzić.

Z powodu silnego rozstroju nerwowego musiano badanie odłożyć. Przesłuchano natomiast jego szofera, którego zeznania poważnie obciążają Schirmera i wykazują, że podłoże zbrodni było polityczne.

Wiedeń, 14. 10. (PAT). Dzisiaj-

sze dzienniki poranne przypuszczają, że morderstwo Dymitrowa nastąpiło z motywów politycznych, jakkolwiek nie zaprzeczają, że mogły również odegrać rolę momenty osobiste.

„Neue Freie Presse” donosi z Lipska, że szofer słyszał, jak Schirmer zawołał do Dymitrowa:

„Ty psie, nie będziesz nas więcej zdradzał!”

Na zapytanie szofera Schirmer odpowiedział, że Dymitrow był zdrajcą, szpiegiem, wyrządził też Niemcom wielkie szkody i musiał być z tego po-

wodu sprzątnięty. Szofer ponadto przyznał, że w czasie sprzeczki padły też słowa o jakiejś kobiecie.

Co do osoby Schirmera stwierdzono, że był on dyrektorem fabryki rękawiczek w Saksonji i w tym charakterze odbywał liczne podróże zagranicę, przyczem utrzymywał jakieś potajemne stosunki z osobistościami politycznymi pewnego państwa obcego. „N. Fr. Presse” podaje, że Dymitrow po upadku Stambullijskiego uciekł do Rosji sowieckiej, gdzie przebywał przeszło rok.

Titulescu a pakt nieagresji z Sowietami

Berlin, 14. 10. (Tel. wł.). W niemieckich kołach wywołał wyrażne zadowolenie wywiad udzielony przez Titulescu francuskiemu dziennikowi w „La Republique”.

Titulescu zapytał się m. in. jak można, jeżeli pakt Kelloga potępią wogóle wojnę, godzić się na formułę, która zakazuje tylko napadów, inaczej — pozwala na wojnę w niektórych wypadkach.

Słowa te w Rzeszy uważane są jako wyrażne wypowiedzenie się prze-

ciwko paktom o nieagresji z Sowietami wogóle i umyślne pomniejszanie ich znaczenia. Koła niemieckie twierdzą, że występ Titulescu idzie po myśli niemieckich dezyderatów i nie ukrywają radości z tego powodu. (D)

Bukareszt, 14. 10. (PAT). W sferach politycznych panuje przekonanie, że Titulescu po rozmowie z Herriotem zmienił swój punkt widzenia, przychylając się do stanowiska rządu rumuńskiego oraz Polski i Francji w sprawie rokowań z Sowietami.

Narady w Londynie dotąd bez wyniku

Rozbieżność stanowisk obu premierów — Nie ustąpili w czwartek ani na krok — Anglia jest przeciwna zbrojeniom się Niemiec

Paryż, 14. 10. (Tel. wł.). Dzisiaj rano prasa zajmuje się bardzo szczegółowo konferencjami Herriota z Mac Donaldem. Sprawozdanie korespondentów londyńskich pism paryskich wskazują, że rozmowy te nie dały dotychczas niemal żadnego wyniku.

W „Matin” czytamy: „Łakoniczna treść krótkiego komunikatu, wydane go w czwartek wieczorem, świadczy o tem, że stanowiska Francji i Angli są jeszcze bardzo rozbieżne i że wysiłki Herriota oraz Mac Donalda w celu zbliżenia tych stanowisk nie przyniosły pożądanego rezultatu. Dezyderaty Francji są znane: „Jeżeli Niemcy chcą ponownie uczestniczyć w obradach konferencji rozbrojeniowej, musi się to stać w ramach Ligi Narodów; jeżeli w tej sprawie miałyby się toczyć przedwstępne narady, to jedynie odpowiednim terenem jest Genewa.”

Herriot podtrzymywał to stanowisko w konferencjach przed i po południowych. Gdy wieczorem postanowiono kontynuować rozmowy w piątek rano, obaj szefowie rządów nie ustąpili ani na krok ze swych stanowisk. Herriot powrócił z zafrasowaną miną do ambasady francuskiej, wyrażając jednak nadzieję, że w ciągu piątku uda się uzgodnić zapatrywania.”

Korespondent „Petit Parisien” donosi, iż obok sprawy udziału Niemiec w konferencji rozbrojeniowej obaj mężowie stanu omawiali również kwestię związane z żądaniem równouprawnienia zbrojeń. Angielskie ministerstwo spraw zagranicznych zdaje sobie w zupełności sprawę z niebezpieczeństwa przyznania Niemcom równouprawnienia. Również ministerstwo spraw wojskowych nie lekceważy tego, a zwłaszcza podsekretarz stanu, który twierdzi, że Anglia w związku z dzisiejszym położeniem międzynarodo-

wem nie może bez narażenia się na niebezpieczeństwo zmniejszyć swe siły zbrojne. Tego samego zdania jest pierwszy lord admiralacji.

Sprawozdawca „Excelsioru” informuje, że dalsze rozmowy Herriota z Mac Donaldem toczyć się będą około

Możliwości zwołania porozumiewawczej konferencji państw do Genewy

Londyn, 14. 10. (Tel. wł.). Prasa angielska poświęca bardzo wiele miejsca konferencji Herriota z Mac Donaldem.

„W pokoju, w którym rozmawiali obaj mężowie stanu, pisze „Daily Telegraph”, nie było nawet stołu — to też nie prowadzono żadnych protokołów. Wieczorem sytuacja tak się przedstawiała, iż można przypuszczać, że dziś dojdzie do porozumienia.

Pertinax stwierdza w „Daily Telegraphu”, że porozumienie Herriota z Mac Donaldem ograniczy się najwyżej do przyjęcia platformy Amerykanina Normana Davisa, czyli odmowy zbrojenia się Niemiec i jednostronnej rewizji traktatów. Herriot w toku wczorajszych rozmów zabierał trzy razy

Ustalono, że konferencja czterech państw odbędzie się w Genewie

Londyn, 14. 10. (Tel. wł.). Rozmowy między Herriotem i Mac Donaldem zostały zakończone po godz. 14-tej. Ustalono, że konferencja czterech państw

Iście po krzyżacku

Strasburg, 14. 10. (PAT.) Cała prasa alzacka z oburzeniem komentuje manifestację hitlerowców podczas uroczystej inauguracji wielkiego kanału alzackiego w Kembs w ostatnią niedzielę.

W chwili, gdy na francuskim brzegu Renu zjawił się prezydent Lebrun w towarzystwie członków rządu, grupa osobników, zgromadzonych na przeciwnym brzegu rzeki, powiewać zaczęła ogromnym czerwonym sztandarem, na którym widniał znak swastyki.

Wszystkie pisma alzackie, nie wyłączając skrajnie autonomistycznych, piętnują gest ten w ostrych słowach, kwalifikując go jako „nietaktowną i niesmaczną demonstrację”.

zwołania konferencji ośmiu lub dwięciu państw w okolicy jezior włoskich. Pismo jest nastrojone bardzo pesymistycznie, wyrażając obawę, że takie narady łatwo mogą przeobrazić się w konferencję rewizjonistyczną i że mimo zepawnień Mac Donalda wywrzeć musi wielki wpływ na konferencję rozbrojeniową.

głos, a gdy zamierzał mówić po raz czwarty, przerwał mu Mac Donald, zaznaczając, że teraz na niego kolej.

Dużo uwagi i czasu poświęcono obecnej wewnętrznej sytuacji Niemiec. Jeżeli konferencja porozumiewawcza miała się odbyć w Genewie, a nie w Londynie, natenczas — oświadczył Herriot — jest on gotów brać w niej udział. Musi mieć jednak ta konferencja nieoficjalny charakter. Należy się spodziewać, że piątkowy komunikat ustali jej miejsce, przyczem będzie to prawdopodobnie Genewa.

Niektóre dzienniki donoszą, że zaprosi się do Londynu niemieckiego min. spraw zagranicznych i Mac Donald poinformuje go o wyniku swych rozmów z Herriotem.

(Francji, Anglii, Niemiec i Włoch) odbędzie się w Genewie. Herriot wyjeżdża o godz. 16 z Londynu.

Nominacje w sądownictwie

Warszawa, 14. 10. (PAT). Prezydent Rzplitej podpisał kilka nominacji na stanowiska w sądzie najw. Pierwszym prezesem mianowano Witolda de Michaelis, dotychczasowego

prezesa tego sądu. Prezesem mianowano notariusza przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Łodzi Jana Rzymowskiego. Przewodniczącym komisji kodyfikacyjnej został p. Boleśław Pohorecki.

Dwa to tylko przyczynki do stosunków dzisiejszych. A o tych zaróbkach względnie pretensjach olbrzymich czytają w gazetach ci, co ciężko pracować muszą na kawałek chleba, i ci, co by pracować chcieli, ale pracy dostać nie mogą. Nie trudno sobie wyobrazić, co się dzieje w ich duszy.

Łakomstwo jest w warunkach dzisiejszych jednym z grzechów największych wobec społeczeństwa, jego siły gospodarczej, jego zwartości społecznej i jego zdrowia moralnego.

Na rynku mieszkaniowym

Dzień 1 października jest zazwyczaj okresem najsilniejszego ożywienia na rynku mieszkaniowym. W zależności od podaży i popytu w miesiącach sierpnia i września kształtują się ceny zarówno mieszkań, jak i pokoi. O ściśle dane statystyczne w tej dziedzinie jest niezwykle trudno, dlatego z konieczności musimy się ograniczyć do spostrzeżeń ogólnych i takich danych, które we własnym zakresie zdołaliśmy osiągnąć.

Jeżeli chodzi o Poznań, ruch na rynku mieszkaniowym był w całym roku bieżącym prawie zupełnie niezależny od ruchu budowlanego. 368 budynków mieszkalnych o 3.286 izbach, których budowa została w roku bieżącym rozpoczęta i częściowo tylko ukończona, nie mogło mieć wydatnego wpływu na tendencje ruchu mieszkaniowego, który siłą rzeczy ograniczyć się musiał tem samem do wymiany wewnętrznej.

W tej mierze zauważono w ostatnich czasach niezwykle silny popyt na mieszkania mniejsze, od jedno- do trzechpokojowych, szczególnie zaś na mieszkania jedno- i dwupokojowe. Nie ulega wątpliwości, że podaż mieszkań jedno- i dwupokojowych nie pokrywa się w stosunku do zapotrzebowania ani o połowę. Ucieczka z mieszkań dużych i drogiej, i to nie tylko w domach nowych, ale także w dużej mierze w domach chronionych ustawą lokatorską, spowodowana skurczeniem się dochodów średnich warstw społeczeństwa, stała się w ostatnim czasie zjawiskiem gwałtownym i codziennym.

W zakresie mieszkań czteropokojowych można przyjąć, że popyt pokrył się mniej więcej z podażą. Natomiast pewne jest, że mieszkań pięciopokojowych i większych jest w samym Poznaniu dużo ponad zapotrzebowanie, tak, że w chwili obecnej wielu właścicieli domów, mimo znacznego obniżenia komornego za takie mieszkania, często nie może ich wynająć. W wielu wypadkach właściciele zmuszeni są mieszkania większe przebudować i dzielić na mniejsze. Poszliby napewno chętniej w tym kierunku, gdyby nie ustawa o ochronie lokatorów, której w zakresie wysokości czynszu podlegają, jak wiadomo, mieszkania mniejsze.

Charakterystyczne są dla ruchu mieszkaniowego cyfry z działu ogłoszeń „Kurjera Poznańskiego”: potwierdzają one w zupełności powyższe twierdzenia. Statystyka podaży i popytu mieszkań za miesiąc wrzesień 1931 r. w porównaniu z miesiącem wrześniem b. r. przedstawia się według tych ogłoszeń następująco:

	wrzesień 1931 r.	
1—2 pok.	3—4 pok.	5 — i więcej pok.
podaż 253	202	89
popyt 186	118	51
	wrzesień 1932 r.	
podaż 204	215	154
popyt 362	182	70

Z cyfr powyższych wynika, że zapotrzebowanie na mieszkania jedno- i dwupokojowe wzrosło w roku bieżącym w porównaniu z rokiem ubiegłym o około 90 proc. i że w równym nie-

mal stopniu zwiększyła się podaż mieszkań pięcio- i więcej pokojowych.

W tych warunkach cena za mieszkania jedno- i dwupokojowe w domach nowych nie tylko nie spadała, ale nawet częściowo się podniosła, zaś spekulacje z temi mieszkaniami nie należały do objawów rzadkich. O ile t. zw. odstępnę, stosowane w różnych postaciach, należy obecnie przy mieszkaniach pięcio- i więcej pokojowych w zupełności, przy czteropokojowych przeważnie do przeszłości, o tyle za mieszkania jedno- i dwupokojowe, a nawet trzypokojowe, żądano jeszcze albo komornego „zgóry”, albo „opłacenia kosztów remontu”, słowem trudno było naogół o takie mieszkanie za normalny miesięczny czynsz.

Właściciele mieszkań w domach nowych obniżyli przeważnie czynsz za mieszkania cztero- i więcejpokojowe w porównaniu z rokiem ub. o około 10 do 20 proc. Trudno mimo to mówić o równowadze między zarobkami lokatorów a wysokością czynszów w domach nowych.

Uznając w zupełności ciężką sytuację własności miejskiej, obciążonej drogim kredytem, niezwykłymi obciążeniami i świadczeniami, obliczanymi niejednokrotnie od dochodów, których niema, nie możemy z drugiej strony nie stwierdzić, że może jeszcze cięższe jest położenie lokatora, który 40 proc., a czasami więcej, niż połowę, swych zredukowanych dochodów poświęcać musi na opłatę komornego.

Likwidacja tego stanu rzeczy nie może się odbyć — jak to chcą niektórzy — prostolinijnie kosztem wyłączenia własności miejskiej. Mogłoby obniżyć czynsz w swych domach magistrat m. Poznania, ale musiałby równocześnie zdobyć pokrycie na deficyt, który wzrósł w tej pozycji po dokonanych kilkakrotnie obniżkach wygórowanych czynszów z 400 tys. do około 700 tys. Tego pokrycia własność indywidualna niema skąd wziąć.

Niezbędne jest radykalne uzdrowienie stosunków kredytowych, podatkowych i innych, od których własność miejska jest zależna. Narazie zaś apelować trzeba do dobrej woli właścicieli nowych domów, zwłaszcza mniej obciążonych kredytem drogim, aby wejrżeli w ciężką sytuację swoich lokatorów i wysokość czynszów starali się dostosować do ich uszczuplonych dochodów.

Notujemy jeszcze dla informacji Czytelników cyfry z rynku mieszkaniowego w Wielkopolsce. Ankieta wykonana przez Związek Właścicieli Domów w Poznaniu w lipcu b. r., o której wynikach poinformował nas prezes organizacji p. Malkiewicz, wykazuje w 18 miastach Wielkopolski (Czępiń, Gniezno, Kcynia, Kościan, Leszno, Mogilno, Mosina, Nakło, Ostrów, Pleszew, Sarnowa, Śrem, Strzelno, Szamotuły, Trzemeszno, Wągrowiec, Wolsztyn, Krotoszyn) 806 wolnych mieszkań o łącznej ilości 2.839 izb, oraz 238 wolnych lokali handlowo-przemysłowych. Największą ilość mieszkań wolnych miały miasta Kościan (155 o 461 izbach), Leszno (118 o 401 izbach) i Pleszew (72 o 296 izbach).

dowego przeciwstawia potęgę państwa w wielu określeniach, m. in.:

„Państwo jest narzędziem uspołecznienia, niezależnem de iure od jakiegokolwiek mitu.”

Poglądy te wystarczy przytoczyć jako dowód poniżania czynnika narodu, bez którego nie byłoby oczywiście państwa.

P. dr. Hanna Pohoska ogłosiła książkę p. t. „Wychowanie obywatelsko-państwowe”, wydaną z początku nakładem ministerstwa oświaty, ale potem wycofaną z obiegu jawnego, gdy pojawiły się recenzje, lecz szerzoną dalej pokątnie. Miesza się tu wszystko jak groch z kapustą, bo w walce ze znienawidzonym wychowaniem narodem nawet zachwalanie międzynarodowości:

„Ideal owoch dążeń międzynarodowych najpłomienniejszy (!) dążyć się wyrazić słowami apostoła tego kierunku — J. Goulda (następujący przekład): „Rodzaj ludzki w istocie stanowi jedność. Jeśli ludzkość nie była jednością, musielibyśmy uznać, że wojna jest naturalnym zderzeniem jednego jej odłamu z drugim i że niewola nie jest zbrodnią. Człowiek ma krew jednaką, póki wychowawcy nie napoją tej prawdy entuzjazmem i poezją, człowiek nie osiągnie pełni swych sił we współdziałaniu, inteligencji, tworzeniu piękna i radości. Stulecia minęły brzemienne tem objawieniem Dusz ludzka oczekiwała na nie z bólem i tęsknotą.”

Gmatwanina ta na 300 stronach druku zmierza do jednego wniosku:

„Z tych tęsknot Piłsudskiego, z'szczonych w listopadowe dni, wcielonych w widomy znak potęgi w marszałkowskiej buławie ich Komendanta, musi narodzić się zgrab ideologii wychowawczej na przyszłe jutro Polski.”

Po co to jedno zdanie, o które chodzi, owijają całą książką gadulstwem?

P. Janusz Jędrzejewicz powtórnie p. t. „Wychowanie państwowe” rozwinął swe poglądy („Zgrab” nr. 3), zmierzające do tego, że wychowanie państwowe ma być czemś wyższem, niż narodowe w państwie, gdzie są różne narodowości, przyczem wypowiada uproszczony sąd:

„Głosiciele hasel „wychowania narodowego” są u nas przedstawicielami nie myśli pedagogicznej, dobrej czy złej, prawdziwej lub fałszywej, ale poprostu wyznawcami pewnego programu partyjnego — politycznego, pewnych interesów partyjnego — politycznych, które z ideą wychowawczą mają bardzo niewiele wspólnego, choć bardzo często ubierają się w szaty aparatu naukowego — wychowawczego.”

Niezawodny środek: zrobić z narodu partję i hejże na partyjników.

Razem biorąc, p. Pannenkowa tak streszcza poglądy wychowania państwowego:

„Punkt I. Uzasadnienie wyższości wychowania państwowego nad narodowe: gdzie są mniejszości narodowe, tam wychowanie „państwowe” trzeba uznać za nadzadne; gdzie mniejszości niema (a gdzie ich niema?) tam oba te pojęcia się spływają.

„Punkt II. W niewoli państwo było obce i znienawidzone, teraz, kiedy mamy państwo własne, trzeba wyrabiać miłość do niego i „szlachetną dumę z jego posiadania.”

„Punkt III. Temu celowi służyć ma kult wielkich ludzi, którzy to państwo „symbolizują”, więc przedewszystkiem marsz. Piłsudskiego.

„Punkt IV. Nad tem ma pracować nauczycielstwo, do tego trzeba przygotować naukę szkolną. Tym celom służyć ma przysposobienie wojskowe oraz harcerstwo i zwłaszcza uroczystości i obchody.”

Jak to wytrzymałe zestawienie z prawdziwym pojęciem wychowania narodowego, które w Polsce ma swe tradycje, doskonale objaśnia w końcowych uwagach p. Pannenkowa.

Szałość rozbrowienia

General Wł. Sikorski, wspominając o sprawie bezpieczeństwa i rozbrowienia wedle planu min. Paul-Boncoura, pisze w „Kurjerze Warszawskim”:

„Zachodzi pytanie: czy i jak kolegjalne decyzje Genewy czy Hagu mogą wskazać Lidze Narodów napastnika, przeciw któremu zwrócićby się powinny jej gromy? Jak znaleźć czas, potrzebny dla sformułowania odpowiedzi na pytanie, która z powołanych stron przekroczyła granice obcego terytorjum? Tembardziej, że zagadka ta będzie celowo za-

gmatwana, sojusznicy zaś Niemiec, względnie przeciwnicy zagrożonych przez ich wojska sąsiadów, podtrzymują ułożoną zgóry tezę o wojennej na Niemcy napaści i koniecznej z ich strony obronie. A czyż po doświadczeniach ostatnich dni wolno nam wierzyć, że w czasie wybuchu przygotowywanej z taką zapamiętałością wojny oddziały Reichswehry, śpieszące z entuzjazmem na podbój Alzacji i Lotaryngji, lub Pomorza i Górnego Śląska, staną jak wryte na znak genewskiej gałązki oliwnej?...

„Czy można w tych warunkach myśleć o mechanicznym rozbrowieniu wszystkich państw? To prawda, że jego skutki mierzą w pierwszej linii w Polskę. Najsilniejsze nawet umocnienia polowe nie przedstawiają w nowoczesnej wojnie wartości, jeżeli ich nie broni armja dostatecznie liczna i zaopatrzona bogato w techniczne środki walki...”

„Bądźmy więc ostrożni w poszukiwaniu nowych gwarancji pokoju. Nie osłabiamy przytem zbyt pohoennie starych, uzasadnionych aż nadto koniecznościami chwili dziejowej. Stwierdzają one dobitnie, że szałość rozbrowienia odegrałoby równie tragiczną rolę, jaką swego czasu odegrało szałość zbrojeń.”

Jest to stawianie sprawy, oparte na rzeczywistości, a nie na pozorach, lub, co gorsza, na świadomym pokrywaniu pokojowymi hasłami dążeń wojennych, celem zaskoczenia.

O autonomię uniwersytetów

Donoszą z Wilna, że z okazji inauguracji roku akademickiego na uniwersytecie im. Stefana Batorego, nowy rektor, prof. Opoczyński, wypowiedział mowę o autonomji uniwersytetów.

Oświadczył on, że tylko przy pełnej autonomji uniwersytetów nauka jest wolna i nie potrzebuje służyć innym państwom oprócz prawdziwej.

Posiadamy ten skarb największy, drogocenny, jakim jest autonomia uniwersytetów i dobrze zdajemy sobie sprawę, że utrata przez uniwersytety autonomji byłaby największym ciosem, jaki mógłby dotknąć naukę polską.

Zasadniczy wyrok

W dniu 12 bm. odbył się w sądzie okręgowym w Poznaniu proces na skutek odwołania przeciwko mandatom karnemu w wysokości 200 zł, nałożonemu przez starostę w Szamotułach na kierownika placówki O. W. P. w Pniewach p. Antkowiaka za wykroczenie przeciw ustawie o stowarzyszeniach. Starosta p. Karpiński oparł mandat karny na tem, że w zjeździe powiatowym O. W. P., odbytym w Pniewach, uczestniczył placówki z innych powiatów.

Sąd wydał wyrok, uwalniający p. Antkowiaka od winy i kary, wychodząc z założenia, że w rzeczonym zjeździe brały udział delegacje placówek, a nie całe placówki. Koszta procesu ponosi skarb państwa.

Ku informacji Czytelników

Związek Obrony Kresów Zachodnich urządza t. zw. tydzień zagadnień polskoniemieckich i w związku z tem „zbiórke na cele propagandy, będącej odpowiedzią na oszczerzającą propagandę niemiecką”. Cel przeto sam w sobie dodatni; ponieważ jednakowoż opinia publiczna nie zna bliżej sposobu użytkowania funduszu przez Z. O. K. Z. i ponieważ do organizacji tej i jej działalności odnosimy się krytycznie, przeto nie możemy się też pozytywnie ustosunkować do jej akcji składkowej.

Kaucje za skazanych w procesie wąbrzeskim

Z Wąbrzeźna donoszą: Skazani w procesie wąbrzeskim pp. red. Czerwiński, Zalewski i Brodziński, zaarrestowani po rozprawie, zostali z aresztu zwolnieni we wtorek, ponieważ żądana kaucja w łącznej kwocie 7.000 zł została złożona.

Co to jest wychowanie państwowe?

Pytanie to stawia p. Irena Pannenkowa w nagłówku bardzo zajmującej książeczki (str. 32, skł. gł. Dom Książki Polskiej, Warszawa, pl. Trzech Krzyży 8), opierając odpowiedź na poglądach, wypowiedzianych przez zwolenników t. zw. wychowania państwowego. Zwykle zadowalają się ci zwolennicy samem głośnolownem powtarzaniem hasła wychowania państwowego. Niektórzy tylko próbują powiedzieć, co to właściwie znaczy.

P. Janusz Jędrzejewicz ogłosił w r. 1930 (w piśmie „Zgrab” nr. 1) uwagi p. t. „Współczesne zagadnienie wychowawcze”, w których mówi:

„Zagadnienie wychowawcze, nie przesadzając w żadnej mierze o jakości i ilości t. zw. cnót, które chciałbyśmy w społeczeństwie rozbudzić (albowiem to już należy do ideału wychowawczego), przecież stawiać musi sprawę na gruncie odpowiedzialności najwyższej moralnej, odpowiedzialności wobec najgłębiej ludzkich rzeczy (?), które człowiek tylko w sobie samem zna i w sobie samym nieomylnie (?) ocenić potrafi, odpowiedzialności wymuszonej, przy tej dobrowolnej, będącej nie jarzmem, narzuconem wbrew woli, ale wolnym porywem odważnej, w przyszłość sięgającej twórczości”.

Jasna jest tu tylko wzmianka o „tak zwanych cnotach”, a wszystko inne wygląda na poszukiwanie jakiejś moralności bez pamięci o tem, że istnieje moralność w religji.

P. Jerzy Ostrowski w rozważaniach p. t. „Fundamenty ideologii i próba analizy” z r. 1931 („Zgrab” nr. 5) upraszcza ideał wychowawczy w określeniach:

„Jedynie nie fałszowaną ekspresję psychiki i historii „obozu” daje „taktera”... Grupa organizacyjna, grupa twórcza byli wszędzie ludzie, którzy walczyli na wojnie”.

Jaką grupę w Polsce autor ma na myśli, jest jasne.

Prof. Zygmunt Mysłakowski w rozprawie p. t. „Wychowanie państwowe a narodowe” z r. 1931 określa istotę narodu jako „mit”, podobnie jak istnieje „mit religijny” lub „mit proletariatu” i powiada:

„Dopóki mit żyje, dopóty... posiada znaczną energję... Racjonalizacja mitu oznacza koniec jego energii emocjonalnej... społeczne zużycie i przeżycie się mitu”.

Tę nietrwałość pierwiastka naro-

Stronnictwo Narodowe

Kolo Naramowice

Walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 16 b. m., o godz. 16-tej w lokalu p. Urbańskiego. Na porządku obrad referat p. Stanisława Jeskego.

O liczne i punktualne przybycie proszą

ZARZĄD

Prowokacyjna depesza antypolska

Zyczenia Ukr. Org. Wojskowej w rocznicę odzyskania Wilna
U. O. W. roi o ... rozbiórce Polski

Warszawa, 14. 10. (Tel. wł.) — Związek wyzwolenia Wilna w Kownie otrzymał depeszę w imieniu Ukraińskiej Organizacji Wojskowej od Kownalca.

Z powodu rocznicy zdobycia Wilna depesza wyraża sympatię Litwie i zaznacza, że data zajęcia Wilna

przez Polskę jest historyczną nie tylko dla Litwy, ale również dla Ukrainy i innych narodów „uciemięzonych” przez Polskę.

U. O. W. żywi nadzieję, że niedługo nastąpi rozbiór Polski i Litwa odzyska Wilno, przez co terytorjum Litwy zwiększy się o jedną trzecią.

Porażka hitlerowców gdańskich

Echa odrzucenia ich wniosku o rozwiązanie sejmu gdańskiego

Gdańsk, 14. 10. (PAT). Przebieg posiedzenia sejmu i negatywny wynik głosowania nad wnioskiem hitlerowców o rozwiązanie, stanowi przedmiot obszernych komentarzy prasy.

„Danziger Volksstimme” i „Danziger Neueste Nachrichten” zwracają uwagę na fakt, że za wnioskiem wypowiedziało się zaledwie 15 posłów, podczas gdy samo przedłożenie nosiło 20 podpisów. Ponieważ komuniści — jak stwierdzają oba pisma — wszyscy byli obecni na posiedzeniu i gremjalnie głosowali za rozwiązaniem sejmu, wypada dojść do wniosku, że różnica pięciu głosów powstała wskutek niewzięcia udziału w głosowaniu tyluż posłów hitlerowskich. Świadczyć to

ma o rozbieżności poglądów w ich łonie.

„Danziger Volksstimme” podkreśla poza tem, że zajęte przez frakcję socjalistyczną stanowisko bynajmniej nie powinno być uważane za votum zaufania dla obecnego senatu, bowiem socjaliści nadal pozostają względem niego w opozycji.

Centrowa „Danziger Landeszeitung”, witając wynik głosowania, zaznacza, że gdyby niemiecko-narodowi już dawniej z większym krytycyzmem odnosili się do hitlerowców, i solidaryzowali się pod tym względem z centrum, to nie byłoby doznali takiego rozczarowania, jakie ich obecnie spotkało.

Zwołanie Sejmu i Senatu na dzień 1 listopada?

Warszawa, 14. 10. (Tel. wł.) W najbliższych dniach ogłoszony zostanie dekret Prezydenta Rzplitej zwołujący Sejm i Senat na sesję budżetową na dzień 1 listopada b. r. W związku z tem słychać, że Sejm i Senat natychmiast rozpoczną prace, albowiem rząd pragnie cały szereg pilnych ustaw przeprowadzić drogą ustawodawczą

W ministerstwie skarbu czynione są ostatnie przygotowania dla złożenia parlamentowi preliminarza budżetowego. Preliminarz na rok 1933/34 za myka się niewielkim deficytem, to też rząd domagać się będzie od Sejmu znalezienia pokrycia dla owej brakującej sumy.

Ciekawy proces teatralny

Warszawa, 14. 10. (Tel. wł.) — Do wydziału cywilnego sądu okręgowego wpłynęła skarga Krywoszejeewa o należność i z charakteru prawnego następcy b. rządowych teatrów warszawskich.

Na podstawie umowy Krywoszejew, dawny dyrektor handlowy teatrów miejskich miał przed wojną zastrzeżony procent od obrotów. Były to czasy, kiedy teatry przynosiły zyski. W chwili wyparcia Rosjan z Warszawy procent ten wynosił 350 tys. zł. Kwotę dokładnie ustalono i zatwierdzono a rachunki zaakceptował generał-gubernator.

Obecnie Krywoszejew wystąpił na drogę sądową, ale nie mając pieniędzy na uiszczenie wpisu, któryby wynosił z górą 2 tys. zł., złożył podanie o prawo ubogich. Sąd okręgowy załatwił sprawę odmownie. W apelacji natomiast — przyznano Krywoszejewowi prawo ubogich i uwolniono go od wpisu sądowego (w)

Ustrój sądów powszechnych

Warszawa, 14. 10. (PAT.) — W „Dzienniku Ustaw” ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej, zmieniające niektóre przepisy prawne o ustroju sądów powszechnych.

Dekret ten m. in. postanawia, że sędziów mianuje Prezydent na wniosek min. sprawiedliwości, przedstawiony w porozumieniu z prezesem rady min. Dotychczas Prezydent mianował sędziów na wniosek rady min. Równocześnie dekret ten wprowadza nowy przepis, którego mocą można będzie aplikanta sądowego delegować na czas określony do urzędów władz administracyjnych, celem zaznajomienia go z czynnościami tej władzy w zakresie orzecznictwa karnego.

Bank Rolny

Warszawa, 14. 10. (Tel. wł.) W najbliższych dniach należy oczekiwać dekretu prezydenta oddającego Bank Rolny pod opiekę min. skarbu, gdy rząd czuwał nad nim min. rolnictwa. (w)

Spiżytność już nie potanieje

Warszawa, 14. 10. (Tel. wł.) Z kół kompetentnych zaprzeczają pogłoskom, jakoby Państwowy Monopol Spiżytności przewidywał jakiegokolwiek dalsze obniżki cen spirytusu. (w)

Nowy statut faszystowski

Rzym, 14. 10. (PAT). Ogłoszony nowy statut partii faszystowskiej.

Wzmocniona on osobisty charakter władzy Duce, kodyfikuje liczne punkty dyscypliny wewnętrznej i przewiduje znaczne rozszerzenie stanu liczebnego stronnictwa, zastrzegając dla tych, którzy należą do organizacji od samego jej zarania, znaczenie wyjątkowe. Duce stoi poza i ponad partią.

Młodych ludzi, którzy wysiedli z organizacji faszystowskich dla młodzieży, wstąpili do partii, umieszczono na tym samym poziomie co pierwszych faszystów, lecz zwolennicy partii, którzy przystąpili do niej po zwycięstwie ruchu faszystowskiego, wyłączeni są od wszelkich stanowisk wewnątrz stronnictwa.

Spelunka narkomanów

Kępno, 14. 10. (PAT.) Z Wielunia donoszą, że we wsi Bór Zapilski, w domu 70-letniego Józefa Augustynowicza wykryły władze spelunkę narkomanów.

Była tam urządzona sala w rodzaju palarni opium, tylko zamiast tego narkotyku przybywający goście upajali się eterem. Augustynowicz na widok policji strącił większą ilość flaszek z zawartością eteru.

Aresztowanie sędziego

Łódź, 14. 10. (Tel. wł.). Aresztowano asesora sądowego Włodzimierza Kuźmickiego, który do ostatniej chwili pełnił obowiązki zastępcy sędziego w sędzi grodzkim.

Kuźmicki od pewnego czasu znajdował się pod ścisłą obserwacją policji. Szczególną uwagę zwrócił fakt, że Kuźmicki żyje bardzo wystawnie, ubiera się bardzo elegancko, na co jego skromna pensja asesora nie mogła wystarczyć. Na tem tle poczęto sobie szeptać w kółkach sądowych, że ma jakieś inne źródła dochodu.

Gdy zebrano wszystkie nici śledztwa, postanowiono unieszkodliwić Kuźmickiego. Zjawił się w sądzie prok. Rudnicki z Warszawy, wręczył Kuźmickiemu dekret, zwalnający go ze stanowiska, a jednocześnie odczytał mu nakaz aresztowania.

Spokój w Belfaście

Belfast, 14. 10. (PAT.) W sytuacji nastąpiło pewne odprężenie i panuje niemal całkowity spokój, niemniej jednak aresztowano około 100 kobiet i mężczyzn pod zarzutem nie-

dozwolonego grupowania się na ulicach i usiłowania wywołania rozruchów.

Nowa rakietka

Berlin, 14. 10. (PAT) W niedzielę nastąpił start rakietki pomysłu inż. Tillinga z lotniska berlińskiego w Tempelhofie. Rakietka ta jest zbudowana w ten sposób, iż po osiągnięciu przez nią maksymalnej wysokości, rozwijają się skrzydła, które pozwalają na lądowanie w miejscu wystrzelenia.

„Sanacyjna” impreza

Donoszą nam z miasta, że w najbliższą niedzielę organizuje uroczystości Stowarzyszenia Weteranów b. Armii Polskiej we Francji. Proszą nas o stwierdzenie, że jest to stowarzyszenie „sanacyjne”, nie mające nic wspólnego ze Związkiem Hallerczyków, reprezentującym byłą armję polską we Francji, a cieszącym się powszechnie uznaniem i poparciem.

Przepowiednia pogody na sobotę:
Pochmurno z przelotnymi deszczami oraz znacznym ochłodzeniem.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 14. 10. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych płacono w dal-szym ciągu za 5% Poż. konwers. 40 — przyczem zauważono większy brak materiału; pozatem poszukiwano — jednakże bez obrotu — 3% Poż. bud. po 38 —.

Z pożyczek komunalnych handlowano 8% oblig. m. Poznania z r. 1926 i 1927 po 92% — w tranzakcjach.

W papierach lokacyjnych P. Z. K. zauważono w dal-szym ciągu zainteresowanie 8% listami dol. staremi, które handlowano w większych ilościach po 59% oraz 6% listami żytnimi po 12.50 w tranzakcjach, zaś 4% listy zast. konw. poszukiwano po 29%.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 88 — bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.
Papierów procentowych:

(Kurs w procentach nam natu)
5% Pożyczka konwersyjna 40% P
8% obligacje m. Poznania z 1926 r. 92% + 92% +
5% obligacje m. Poznania z 1927 r. 92% + 92% +
3% lokacyjne listy Pozn. Ziemstwa Kred. 59 1/2% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. stempl. 29 1/2% P.

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12.50 +
Tendencja bez zmiany.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 14. 10. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy carytel Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy w obliczeniu ćwierci litrowe go gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 70.6 kg (120.1 ft w hol.) 2) żyta pomorskiego 69.35 kg (118.2 ft w hol.) 3) pszenicy poznańskiej 72.95 kg (121 ft w hol.) 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43.55 kg (74.1 ft w hol.).

Ceny transakcyjne

Zyto 30 tonn par. Poznań 15,40

Ceny orientacyjne

Zyto 15,00 — 13,30

Uspokobienie spokojne. 23,25 — 24,25

Uspokobienie spokojne. 17,50 — 19,00

Jęczmień browarowy 15,00 — 15,75

Jęczmień 68—69 kg 14,50 — 15,00

Uspokobienie spokojne. 14,75 — 15,00

Owies 23,25 — 24,25

Uspokobienie spokojne. 36,75 — 38,75

Uspokobienie spokojne. 8,75 — 9,00

Otręby żytnie 9,00 — 10,00

Otręby pszenne 10,00 — 11,00

Otręby pszenne (grube) 37,00 — 38,00

Rzepak 35,00 — 40,00

Rzepak 39,00 — 45,00

Gorczyca 21,00 — 24,00

Groch Victoria 33,00 — 36,00

Groch Polzera 120,00 — 160,00

Koniczyna biała 2,20 — 2,50

Ziemniaki jadalne 0,00 — 0,12 1/2

Ziemniaki fabryczne 90,00 — 100,00

Mak niebieski

Ogólne uspokobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 455 tonn, pszenicy 199 tonn, jęczmienia 290 tonn, owsa 90 tonn, otręb żytnich 45 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowany kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski. oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100

mk niem w dewizach 211.50 zł. gotówka 210.00 zł., za 100 guld gd w dewizach 173.31 do 173.57 zł., gotówka 172.97 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 14. 10. 1932 r.

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Spędzono: wołów 9, buhai 10, krów 27, świń 283, prosiąt 172, cieląt 185, owiec 97, razem 789.

Wielkopolska Izba Rolnicza podaje ceny na świnie bekonowe według notowań Be-konu polskiego w Anglii z uwzględnieniem kosztów przerobu, transportu i sprzedaży z przeliczeniem na złote polskie I kl. 68—72, II kl. 64—68.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 14. 10. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358,40	359,30	357,50
Londyn	30,69	30,83	30,53
Nowy Jork			
czeki	8,915	8,935	8,895
Nowy Jork			
kabel	8,92	8,94	8,90
Paryz	34,96 1/2	35,05	34,88
Praga	26,41	26,47	26,35
Szwajcaria	171,10	172,53	171,67
Włochy	45,65	45,87	45,43
Berlin	211,85		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% Poż. bud.	38,40 — 38,75
4% Poż. inw.	96,50
5% Poż. konw.	40,50
4% Poż. doiarowa	49,70
6% Poż. dol.	58,50
7% Poż. stabil.	54,25 — 53,38
10% Poż. kolejowa	100,00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	88,75 — 88,00
Haberbusch	45,00

Tendencja przeważnie słabsza

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 14. 10. 1932 r.

Pszenica marchijska 199,00 — 201,00

Tendencja spokojna.

Zyto march 80—81 kg 156,00 — 158,00

Tendencja spokojna.

Zyto polskie 72—73 kg. ctf 170,00

Berlin sp. 170,00

Tendencja spokojna.

Jęczmień brow i wy 175,00 — 185,00

Tendencja stała

Jęczmień pastewny i prze-mysłowy 167,00 — 174,00

Tendencja stała.

Owies march 134,00 — 139,00

Tendencja spokojna.

Maka pszenna 25,00 — 28,50

Tendencja spokojna.

Maka żytnia 20,35 — 22,80

Tendencja spokojna.

Otręby pszenne 9,40 — 9,75

Tendencja spokojna.

Otręby żytnie 8,40 — 8,80

Tendencja spokojna.

Groch Victoria 22,00 — 26,00

Groch drobny jadalny 20,00 — 23,00

Groch pastewny 14,00 — 17,00

Wyka 17,00 — 20,00

Kuchy lniane 10,30 — 10,50

Kuchy z orzecha ziemnego 11,50

Kuchy mielone (mączka) 11,60

Wytłoki suche 9,20 — 9,50

Śróty Soja ekstrahowany 46% 10,50

loco Hamburg

Śróty Soja ekstrahowany 46% 11,20

loco Szczecin

Ogólna tendencja spokojna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Warszawa, 13. 10. Zyto stand. I gat.

700 gl. (119 f. holenderskich) 16.10 — 16.40,

II gat. 687 gl. (117 f.) 15.90 — 16.10, pszenica

jara czerw. szklista 775 gl. (132) 27 — 28,

jedn. 742 gl. (126 f) 25 — 26, zbierana 731 gl.

(124 f.) 24.50 — 25, owies jedn. 498 gl. (78)

17 — 17.50, zbierany 438 gl. (73 f.) 16.50 do

17, jęczmień na kaszę 16 — 16.50, browar-

niany o wadze 689 gl. (17 f.) 18 — 19, groch

polny z workiem 24 — 26, groch Wiktorja

z workiem 26 — 29, rzepak zimowy 46 — 48,

koniczyna czerwona surowa 110 — 130 bez

kianianki 130 — 145, biała surowa 120 — 160,

bez kianianki 160 — 200, maka pszenna

luskusowa 45 — 50, czterozłotowa 40 — 45,

żytnia I gat. 27 — 28, sitkowa 21 — 23, ra-

zowa 21 — 23, otręby pszenne szale 10.50

do 11, średnie 10 — 10.50, żytnie 8.50 — 9,

kuchy lniane 19 — 20, rzepakowe 16 —

16.50, słonecznikowe 17 — 17.50, peluska

18 — 19, proso 18 — 20, siemię lniane 35.50

do 37.50, gryka 17 — 19, ziemniaki jadalne

4 — 4.50 Ogólny obrót 1235.50 tonn, w tem

żyta 190. Uspokobienie spokojne.

Lwów, 13. 10. Na giełdzie transakcyj-

nej w życie i owsie egzekucyjne kupna wa-

runkowe. Pszenica, żyto, owies, mak wy-

kazują zwyżkę cen Tendencja nadal zwyż-

kowa, uspokobienie spokojne Pszenica dw.

Marzenia żydowskie i — księżę polski

Dr. Fiszle Rotenstreich, sjonista, występuje w „Hajncie“ z oskarżeniem pod adresem „endeków“, że oni są winni obecnemu kryzysowi gospodarczemu w państwie, że oni stanowią groźbę dla Polski. W ostatnich miesiącach „endecy“ wzmożli swoją nagonkę przeciw Żydom — wywodzi autor — i ostrzegają rząd, że Żydzi potężnieją gospodarczo i politycznie. Tak nie jest. Żydzi są zrujnowani:

„Żydów gospodarczo prawie starto. Nas zwyciężono. Ale jak wyglądają zwycięzcy? Gdzie są te pozycje, które oni objęli po tem, jak nas wycisnęli, wypchnęli? Gdzie jest to bogactwo, które oni zdobyli. W Poznaniu my przecież nie jesteśmy współzawodnikami, tam nie miano kogo wypychać? Czy tam jest dobrze? Czy tam nie cierpi kupiec?“

Uratować rolnictwo w Polsce mogą, zdaniem autora, tylko Żydzi i to przez osiedlenie się we wsi, tak zaświadcza nawet — „książę polski“:

„W moim posiadaniu znajduje się list polskiego księcia, w którym on pisze, że tylko Żydzi mogliby uratować od upadku polską wieś. On wie, że Żydzi umierają z głodu, że nie mają pieniędzy, a jednak on żąda, aby Żydzi szli do wsi. Oni winni osiąść we wsiach, gdyż Żydzi swoją pilnością, wytrzymałością, wiernością i oddaniem się mogą dużo zrobić.“

Według zdania tegoż — księcia polski żywioł gospodarczy upadł, gdyż niechętnie odnoszono się do Żydów:

„Polscy kupcy, polscy rzemieślnicy, właścianie upadli nie tylko dlatego, że prowadzono fałszywą gospodarkę i politykę podatkową, lecz i dlatego, że w kraju prowadzono walkę z własnymi obywatelami. Kraj — pisze ten polski książę — nie może rozwijać się, gdy

wypycha się najruchliwszego, mądrego i fachowego obywatela. Nigdy w kraju nie zapanuje dobrobyt, jeżeli ma się na myśli jakby tamtego wypchnąć, jakby go skrzywdzić, jakby wydać ustawę, aby on poszedł na dno...“

„Endecy“ winni stanowczo nędy obecnej w Polsce:

„Jeżeli przypatrzeć się całej polityce, którą w ostatnich latach prowadzono, musimy powiedzieć, że jeżeli nęda jest u nas większa, niż w innych krajach — a to przyznają wszak „endecy“ — oni są temu winni. Oni siali nienawiść tam, gdzie potrzebna była miłość, oni niszczyli solidarność tam, gdzie to było przykazaniem życia...“

Taką samą politykę wobec Żydów prowadzili „endecy“ przed 30 laty i taką samą politykę prowadzą dziś w Polsce niepodległej:

„Ich polityka i taktyka zlamaly nas. Oni zwyciężyli. My jesteśmy zwyciężonymi. Ale z nami zwyciężone jest państwo polskie. Nas zrujnowano, ale nasza ruina jest ruiną dla państwa polskiego, nasze zbiednienie wywołało zbiednienie w całym kraju. I gdy nagonka ma iść dalej, gdy burza ma trwać, zobaczą zwycięzcy, że nie tylko my jesteśmy zwyciężeni, lecz zwyciężony w walce, przeciw nam prowadzonej, będzie ten, kto musi być drogim dla endeków — państwo polskie. Jeżeli państwo polskie pragnie wyjść z kryzysu zwycięsko, może to stać się tylko wówczas, gdy endecy będą pokonani.“

A więc: trzeba zwalczać „endecję“ i bronić Żydów, aby poprawić stan gospodarczy Polski. Tego zdania jest p. Rotenstreich i według jego świadectwa także ów — książę polski. Jeżeli to prawda o owym księciu polskim, pamięta on widocznie wprawdzie, jak to się od pachciarza pożyczalo, lecz nie pamięta, jak trzeba było oddawać Marzenia żydowskie są bardzo spóźnione. Polska już wie, że rady na swoje troski nie znajduje ani u owego księcia, ani u jego przyjaciół.

Położenie łódzkiego okręgu przemysłowego

w oczach dziennikarza niemieckiego

W nr. 466 streścił na łamach „Kurjera Poznańskiego“ pierwszą część studjum p. Birnbauma, zamieszczonego na łamach „Vossische Zeitung“, a poświęconego Łodzi i łódzkiemu okręgowi przemysłowemu. W drugiej części artykułu znajdujemy dalsze uwagi, dotyczące obecnej sytuacji przemysłu łódzkiego.

Autor stwierdza, że zmiana rynków zbytu pociągnęła za sobą także zmianę w metodach produkcji. Do tej pory kierownice firmy okręgu łódzkiego jednocześnie w swych zakładach przedziałnictwo, tkactwo, farbowanie i apreturę. Obecnie niektóre z nich zajmują się także wytwarzaniem taniej konfekcji, a to przez zatrudnianie przemysłu domowego, który koncentruje się w kilku okolicznych miasteczkach, zamieszkanych wyłącznie przez ubogich krawców żydowskich. Jeżeli przedtem chłopki syberyjskie i kulisi chińscy nosili tanie perkaliki łódzkie, to obecnie bezrobotny angielski nosi łódzkie garnitury.

Jest to więc wyzyskiwanie koniunktury, być może przemijającej, połączone z daleko idącą eksploatacją pracy domowej. Wystarczy wspomnieć, że krawcy w Brzezinach pod Łodzią mają najdłuższy czas pracy w całej Europie i fantastycznie głodowe płace. Ale czy da się zbudować na tem egzystencję całego okręgu przemysłowego? Miarodajni kierownicy przemysłu łódzkiego zgodni są w tem, że nie. „Przyszłość nasza — mówią oni — leży nie w wywozie, który i dzisiaj stanowi tylko skromny ułamek naszej produkcji. Leży ona w rynku wewnętrznym. Mieszkaniec Polski zużywa średnio zaledwie półtora kilograma materiałów tkanych rocznie, mieszkaniec Niemiec cztery razy tyle. Skoro polska ludność wiejska będzie mogła kupować choćby o pół kilograma na osobę więcej, przemysł nasz będzie uratowany.“

Póki jednak problem zbytu polskiego przemysłu włókienniczego nie będzie w ten sposób załatwiony, póty zagadnienie egzystencji tego przemysłu będzie zależne od szeregu innych czynników. Istnieje więc najpierw trudności w uzyskaniu kredytów. Jeszcze od czasów przedwojennych tkwi w łódzkim przemysle wielki niedostatek kapitału francuskiego. W niektórych wielkich fabrykach bawelnianych uczestniczą firmy angielskie i włoskie, zresztą prawie nigdy zupełnie dobrowolnie, lecz po to, by

przeprowadzić w ten sposób swe postulaty w sprawie surowców. Od chwili, kiedy bremeński handel bawelniany jako dawca kredytów nie może już mieć tak szerokiego gestu, jak dawniej, dąży się do usunięcia go poza nawias przez bezpośrednie dostarczanie surowca via Gdynia, przyczem usiłowania te popierane są przez państwową politykę gospodarczą Polski przy pomocy premii wszelkiego rodzaju.

Główną jednak troską przedsiębiorców poza podniesieniem zbytu jest stabilizacja cen. Skuteczny kartel, w postaci umowy kontyngentowej, istnieje tylko dla przedziałnictwa bawelnianego. Na tym terenie wielki zakład przemysłowy posiada trwałą przewagę nad wszystkimi innymi. Tkać, przyrządzać i farbować można jednak także w małych fabrykach i w przemyśle domowym. Ta okoliczność stworzyła osobliwe zjawisko „niewidzialnego przemysłowca“.

Dzieje się to tak: ten lub ów drobny kupiec nabywa nieco surowca, daje go pruć w jednej z wielkich fabryk, później tkać w którymś z mniejszych zakładów, w innym farbować itd. Przytem oszczędza on rozmaite podatki. Uwzględnia on przedewszystkiem firmy, które nie należą do związków przedsiębiorców i dlatego stoja poza umowami o taryfy, ale które mimo to w okresie obecnego kryzysu gospodarczego znajdują stale robotników, być może nawet bez uwzględnienia ustawowych świadczeń społecznych. W rezultacie ów mały przedsiębiorca może sporządzać swe produkty taniej od wielkich zakładów przemysłowych. Tą drogą ceny ulegają coraz dalszej redukcji i każda próba ich utwierdzenia wydaje się pozbawiona widoków, zwłaszcza w czasie, w którym także surowiec staje się coraz tańszy, a syndykaty robotnicze muszą zawodzić z powodu wielkiej armii bezrobotnych. W obecnej koniunkturze niewidoczny przedsiębiorca może w ten sposób wstrząsać ustawicznie rynkiem. Jest on najgorszym wrogiem przemysłu łódzkiego. Wielkie firmy, urzędy skarbowe i związki zawodowe tworzą zgodny front przeciw niemu, ale chwilowo jest on silniejszy.

Stręśliwiej obszernie tę część studjum p. Birnbauma, która jest poświęcona sytuacji gospodarczej łódzkiego okręgu przemysłowego, niewątpliwie bowiem zawiera ona wiele ciekawych spo-

strzeżeń. Osobne omówienie należy się głosom prasy niemieckiej w sprawie żywiołu niemieckiego i żydowskiego w Łodzi.

Aresztowania członków O. W. P.

Z Wągrówca donoszą:

W sobotę, dn. 8 bm., na godzinę 3-cią po południu zawiezono do posterunku P. P. w Wągrówcu kierownika wągrówieckiego placówki O. W. P. p. Jana Górnego, gdzie go aresztowano i o godzinie 6.30 wieczorem w otoczeniu 3 policjantów, na czele z komendantem rogozińskiego posterunku P. P., Kryńskim, wywieziono autem do Rogoźna. Aresztowany p. G. przebywał do niedzieli godz. 12.30 w południe w areszcie policyjnym, poczem odstawiono go do więzienia sądowego.

W Rogoźnie aresztowaną w niedzielę dwóch członków O. W. P.: Antoniego Kachlickiego i Aleksę Pięrgalskiego, których po przesłuchaniu w posterunku P. P. odstawiono do miejscowego więzienia sądowego.

We wtorek, 11 bm. wszyscy trzej wyżej wymienieni członkowie O. W. P. po przesłuchaniu ich przez sędziego śledczego zostali zwolnieni. Aresztowanie ich pozostawało podobno w związku z wystąpieniami antyżydowskimi.

Obóz narodowy na Podhalu

„Gazeta Warszawska“ donosi:

W powiecie wadowickim odbyły się 9 b. m. dwa zebrania członkowskie O. W. P. i Stronnictwa Narodowego: w Babicy z udziałem około 300 osób (przewodził poseł Tadeusz Wróbel) i w Głębocicach, koło Andrychowa, z udziałem około 400 osób (referaty wygłosili działacze O. W. P. pp. Witold Grott i Jakób Banaś).

Powiatowy wydział O. W. P. w Wadowicach miał zamiar urządzać wiec publiczny z udziałem posła Wróbla w sali „Sokoła“ w Hleczy Dolnej. Odbycia wiecu zakazało starostwo powiatowe w Wadowicach, motywując to tem, że „atmosfera na wiecach Stronnictwa Narodowego jest za gorącą“ oraz, że tow. „Sokół“ w Hleczy nie jest zarejestrowany. Policja, która przybyła do Hleczy Dolnej, nie zezwoliła nawet na zebranie członkowskie około 500 zebranych tam obywateli. Część zebranych z dalszych okolic wróciła do domów. Olbrzymia większość udała się na zebranie do Babicy.

Jeszcze w marcu r. b. w Wadowicach była jedyna w powiecie placówka, dziś ich jest około 40. W ubiegłym roku Obóz w powiecie liczył 20 członków, dziś liczy około tysiąca.

Zmiana w kierownictwie woj. wydziału zdrowia

Dr. Bolesław Żmigrod, dotychczasowy naczelnik wojewódzkiego wydziału zdrowia w Poznaniu, objął stanowisko analogiczne w Warszawie po dr. Bohdanie Ostromieckim, który mianowany został zastępcą dyrektora departamentu służby zdrowia w ministerstwie opieki społecznej. Naczelnikiem wojewódzkiego wydziału zdrowia w Poznaniu został dr. Morawski, dotychczasowy lekarz powiatowy w Śremie.

Ojciec św. do lekarzy

(KAP.) Do zjazdu lekarzy zwołanego na połowę bieżącego miesiąca do Florencji Ojciec św. wystosował list, w którym ze szczególnym naciskiem podkreśla znaczenie prac, jakimi lekarze przyczynić się mogą do szerzenia nauk Kościoła, zwłaszcza w dziedzinie moralnej.

List ten, jako cenny dokument, zarówno ze względu na autorytet od którego pochodzi, jak i zawarte w nim wskazania, odczytany zostanie na otwarcu kongresu.

Ochronka Dzieciątka Jezus

na terenie Powsz. Wystawy Krajowej

Ochronka powstała dzięki ofiarności obywateli poznańskich, przy pomocy magistratu i województwa poznańskiego. Skupia ona wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym od lat 3—7, rodzin, które zamieszkują baraki dziś t. zw. „Smutnego Miasteczka“. Liczba dzieci dochodzi 130, w zimie wzrośnie do 160.

Kto chce zobaczyć twarze dziecięce przedwczesną niedolą znękane, niech idzie do Ochronki Dzieciątka Jezus. Wiele dzieci przychodzi na cześć, bo matka albo nie ma opa'u, albo nie ma co ugotować. Wiele dzieci przychodzi boso i na pół nago, przykryte lichą szmatką.

Nadchodzi zima a z nią rosną potrzeby, aby ten dom dziecięcy utrzymać. Gdy stępną i gasną dobroczynne promienie słońca, trzeba ogrzać tę wynędzniałą rzeszę żywszem uczuciem litościwego serca.

Potrzeba mleka, chleba, węgla, odzieży...

Ojcowie i matki miasta Poznania, wszyscy, których dzieci kwitną w dobrobycie i opływają we wszystko, ulitujcie się nad temi maleńkimi, którym los odmówił wszystkiego. Otrzyście lzy niedoli w imię Tego, który powiedział: „Wszystko, coście uczynili jednemu z tych maluczkich, mnieście uczynili.“

Łaskawe ofiary na ten cel upraszamy przesyłać do administracji pisma naszego lub do Banku Kratochwill i Perna-czyński, Poznań, plac Wolności 18, na konto: „Ochronka Dzieciątka Jezus na terenie Powszechniej Wystawy Krajowej.“

Stefanja Posadzowa
Mieczysława Matuszewska.

Związek Cechów Piekarskich na całą Rzeczpospolitą

Jak donosi „Gaz. Przem. Rzemieślnicza“ — ministerstwo przemysłu i handlu zatwierdziło po kilkoletnich wahaniach statut Związku Cechów Piekarskich z terenem działania w całej Rzplitej.

Jest to zatem pierwsza organizacja tego typu. Oparta jest ona na nowej ustawie przemysłowej, należą do niej będzie około stu cechów piekarskich.

Jakie będą owoce pracy nowej organizacji, wykaże dopiero przyszłość. W zawodzie piekarskim różne pod tym względem panują poglądy.

Zgon

ś. p. Leona Kulczyńskiego

W Krakowie zmarł ś. p. Leon Kulczyński, em. dyrektor gimnazjum Nowodworskiego (dawniej św. Anny) w Krakowie, b. docent Uniwersytetu Jagiellońskiego. Urodzony w r. 1847 w Krakowie, rozpoczął zawód nauczycielski w 1873. Był przez 35 lat dyrektorem gimnazjum św. Anny a przez lat pięćdziesiąt docentem pedagogiki. Przesłał wykładać w ubiegłym roku maj, mając prawie 84 lata. Wdzięczni uczniowie, których tylu kształciło się pod jego kierownictwem, uczcili go za życia tablicą pamiątkową z popiersiem, wmurowaną w gimnazjum Nowodworskiego. Niejeden Wielkopolek w gimnazjum tem za czasów zbiorczych kończył nauki i uzyskiwał egzamin dojrzałości.

Ubył jeden z najstarszych i najzasłużniejszych pedagogów, któremu pokolenia nauczycieli zawdzięczały swą wiedzę pedagogiczną i kierunek w życiu. Zesła ze świata postać powszechnie szanowana w Krakowie za prawosć charakteru i dobroć serca.

T. C. L., roczna składka 12 zł.

Zapisz się na członka wspierającego kwartalną 3 zł.

Metody pielęgnowania urody w świetle nowoczesnej wiedzy.

III.

W poprzednich artykułach omówiliśmy sposoby przeobrażenia tłustej cery w prawidłową, dziś zajmujemy się metodami zmierzającymi do ożywienia suchej cery. Głównym objawem suchej cery nie jest, jak laicy sądzą, łuszczenie się twardego naskórka, lecz brak soczystości. Niedomoga ta jest następstwem niesprawnego gruczołów dokrewnych skóry, owych motorów życiodajnych, wydzielających ożywcze hormony. A ponieważ ciepło stanowi odmiadającą energię dla odnowy tkanek, posługujemy się niemi już to celem bezpośredniego działania samego ciepła, już to jako pośrednika dla zasilenia skóry kremem hormonowym. Z kremów nadaje się do tego celu wybitnie hormonowy krem „Oxa“ Dra Lustra, metody zaś stosowania ciepła są trojakie. Po powleczeniu twarzy kremem „Oxa“ spłukuje się ją długo gorącą wodą. Energicznie działa na natłuszczoną twarz kremem „Oxa“ naporzenie twarzy nad miedniczką z gorącą wodą po przykryciu głowy i miednicy prześciera-derkiem. Naparza się przez 5 minut, poczem spłukuje się gorącą wodą. Najintensywniej wnika ciepło oraz hormon kremu „Oxa“, jeśli się okłada twarz kataplazmem z siemienia lnianego. Sposób przyrządzenia kataplazmu: jest łatwy: wylóżmy każdy z pp. aptekarzy do młwa suchej cery posługiwali się należą jedynie prawdziwymi otrybkami międłowemi Dra Lustra z pudrów zaś polecić możemy wykwintny, roślinny puder egzotyczny Dra Lustra, ponieważ puder ten ma własność zmniejszania twardego naskórka. Jako podkład pod puder nadaje się albo matowy krem „Mira“ lub „Ultrason“. Ponieważ twarda, wapienna woda bardzo utępnia działanie na cerę, powinno się ją zawsze zmniejszać kosmetycznym boraksem „Miraculum“, bez względu na właściwości cery.

ciąg dalszy nastąpi.

Tg 372

Wieczorem przed spoczynkiem

natrzeć starannie twarz i ręce Kremem Nivea. Wzmocni i odświeża to znakomicie naskórek tak, że wpływy pracy domowej ani zawodowej nie pozostawiają na skórze żadnych śladów.

KREM NIVEA

wnika dzięki zawartości Eucerytu łatwo w głąb skóry i wywiera w ciągu nocy doskonale swe odżywcze i pielęgnujące działanie. Kremu Nivea nie zastąpią żadne najszumniejsze zachwalane naśladowstwa ani t. zw. kremy luksusowe mianujące się niby „tak samo dobre”, bo na całym świecie niema ani jednego środka kosmetycznego, któryby zawierał Euceryt. Euceryt bowiem sprawia to nadszyczące działanie Kremu Nivea.

W pudełkach blaszanych po zł. 0.40 do 2.60 / W tubach cynowych po zł. 1.35 i 2.25

PEBECO, Polskie Wytwory Białoskórki, Sp. Akc., Poznań 10

DZIAŁ GOSPODARCZY

Eksperymenty handlu zagranicznego Czechosłowacji

Dążenie do utrzymania aktywności bilansu płatniczego przez wyrównanie niedoborów bilansu handlowego jest jedną z naczelnych dewiz polityki gospodarczej Czechosłowacji w ostatniej dobie. Ono to właśnie stało się przyczyną wprowadzenia przez rząd praski różnych trudności importowych i dewizowych, które stopniowo rozrosły się tak dalece, że wypełniają dziś trzy czwarte części całej importowej taryfy celnej czechosłowackiej. Okazało się jednak bardzo prędko, że tego rodzaju krępowanie importu odbija się również ujemnie na wywozie. Aby więc wymianę ożywić, rzucono hasło zawierania międzynarodowych umów kompensacyjnych.

W tym wypadku Czechosłowacja nie ma bynajmniej pretensji do oryginalności, hasło umów kompensacyjnych zostało przez nią poprostu dopożyczzone od innych krajów środkowo-europejskich, które z niego stworzyły sobie zasadę. O ile jednak takie np. Węgry, dzięki swojej sytuacji finansowo-dewizowej, system handlu kompensacyjnego muszą chęć niechęć stosować w praktyce, nie mając innej drogi do wymiany towarów z zagranicą, to Czechosłowacja bynajmniej nie znajduje się w tak przymusowym położeniu i jej zapal do kompensat przypisać należy w dużej mierze owej chorobliwej psychozie, jaka koło tej formy handlu w ostatnich czasach w świecie się wytworzyła.

Doświadczenia bezpośrednie, zrobione jednak w tej dziedzinie przez Czechosłowację, nie były zbyt szczęśliwe. Pierwszy układ kompensacyjny, zrobiony z końcem r. 1931 z Węgrami (drzewo za trzodę) wypadł wręcz fatalnie. — Układ następny, z sierpnia br., był już ostrożniejszy, jest on co do formy układem kompensacyjno-clearingowym. — Podobny charakter nosi też układ z Grecją, natomiast z Jugosławiją zawarła Czechosłowacja umowę czysto clearingową.

Po pierwszych doświadczeniach zapal Czechosłowacji zawierania układów kompensacyjnych znacznie osłabł. Przyczyniły się do tego nie tylko trudności w wynalezieniu obiektów kompensacyjnych, ale także wylaniająca się konieczność stwarzania do tego celu nowego aparatu administracyjnego. Dlatego też czynniki kompetentne w Pradze starają się teraz przerzucić cały ciężar i trud zawierania interesów kompensacyjnych na interesantów prywatnych. Sobie pozostawiają tylko prawo ostatecznej aprobaty transakcji już uzgodnionych.

Do tych więc celów: ułatwienia w wyszukiwaniu obiektów kompensacyjnych i pośredniczenia u władz powstały specjalne organizacje przy izbach handlowych, jak: „Kompensa” w Brnie, „Vymena” w Bratisławie, „Kompens” w Opawie, „Kompex” w Libercu i Olomuńcu. Izba w Pradze ma tylko referat doradczy i pracuje nad stworzeniem centrali kompensacyjnej, która łączyłaby wszystkie te organizacje.

Importer lub eksporter nie umiejący sobie poradzić z trudnościami dewizowymi, zgłasza w takiej organizacji chęć kupna artykułu zagranicznego lub wywozu swego artykułu, prosząc o wynalezienie mu odpowiedniego obiektu kompensacyjnego do lub z danego kraju. Ponieważ organizacja taka posiada oczywiście szereg zgłoszeń na wywóz i przywóz, łączy więc dwa takie uzupełniające się podania i zgłasza je w komisji dewizowej jako prywatny interes kompensacyjny, pobierając za to pewną prowizję. Podanie takie jest następnie oceniane w ministerstwie handlu, które zależnie od celowości proponowanej wymiany wydaje opinię przychylną lub nie. Opinia ta nie jest jednak wiążąca dla komisji dewizowej, której członkowie, reprezentujący rozmaite resorty i Bank Narodowy, niejednokrotnie odrzucają transakcje, zaaprobowane przez ministerstwo handlu.

Oprócz powyższych organizacji kompensacyjnych szereg osób i firm prywatnych próbuje nawiązać bezpośrednio łączność z firmami zagranicznymi i umówić się o wzajemną wymianę. Ponieważ takie podania o kompensatę zaczęły się coraz więcej w Czechosłowacji mnożyć, Bank Narodowy czeski poczuł się zmuszony stworzyć w ko-

misji dewizowej specjalny oddział kompensacyjny oraz wydać odpowiednie druki i przepisy, dotyczące podań o pozwolenie na kompensatę. Przepisy te są jednak tak biurokratyczne, że raczej odstraszą chętnych od zawierania tego rodzaju interesów.

Doświadczenia, poczynione z zawieraniem prywatnych interesów kompensacyjnych, nie są również najlepsze. — Załatwienie wniesionego podania przewleka się tygodniami. Wiele czasu potrzeba, aby przeszło ono przez rozmaite referaty w rozmaitych urzędach. Klient nie ma przytem żadnych danych orientacyjnych, czy artykuł, który pragnie wywieźć lub przywieźć, nadaje się z rozmaitych punktów widzenia do kompensaty. Są wszelkie dane po temu, aby wnosić, że również i referenci, badający podanie, nie mają żadnych wytycznych co do tego. Ocenianie odbywa się stosownie do „potrzeb chwili”. Jedyną wytyczną, która zdaje się rzucać w oczy, to forsowanie wywozu rolniczego, a krępowanie jego przywozu.

Dla Polski ten właśnie kierunek ruchu kompensacyjnego w Czechosłowacji musi być szczególnie nieprzyjemny w skutkach i ściągnąć winien na siebie zainteresowanie kompetentnych czynników u nas dla obmyślenia środków zaradczych przeciw tego rodzaju systemowi.

Faworyzowanie eksportu do Polski artykułów rolnych przy równoczesnym zamknięciu granicy dla polskiego bydła trzody, jaj etc. zakrawa na bolesną ironję. Przypuszczalnie ma się tu do czynienia z przejawem chorobliwego spazmu zdrowego instynktu kupieckiego, który tak dodatnio cechował zawsze społeczeństwo czechosłowackie w jego stosunkach z krajami ościennymi. Miejmy nadzieję, że jest to objaw przemijający i niezdolny zmącić na dłuższą harmonję gospodarczego współżycia obu krajów.

St. G.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ulgi taryfowe dla eksportu zbóż przez porty.** Polityka interwencyjna na rynku zbożowym wzmocniona została ostatecznie zarządzeniami taryfowo - kolejowymi, które ukażą się w najbliższym numerze Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych. Zarządzenia te zmierzają do wzmocnienia aktywności eksportowej okęgów bardziej oddalonych od naszych portów przez obniżenie o 15 proc. taryfy na wywóz zboża przez porty, jakoteż nasion, roślin strączkowych, wyrobów młynarskich i siodu. Powyższa zniżka obowiązuje przy przewozach na odległości 600 km. i wyżej. Stopniowe działanie tej ulgi rozpoczyna się już jednak na odległościach bliższych, leżących w strefie od 470 do 600 km., w któ-

rej stawki przewozowe stanowią przejście od obniżonego baremu za 600 km. do obecnego baremu taryfy wyjątkowej P. B. 1. W ten sposób już na 500 km. zniżka wynosić będzie 1,2 zł. na tonnie. Przy odległości 700 km. rozmiar ulgi wyraża się 7 zł. na tonnie a przy 1000 km. — 18,6 zł. Obok wyżej opisanej ulgi wprowadzono ulgę specjalną o większym rozmiarze dla jeżdżenia i owsa. Do obu tych zbóż, wywożonych przez nasze porty, przyznana została zniżka taryfowa o 30 proc. przy przewozach na odległości dalsze, poczynając od 600 km., z baremem przejściowym na bliższe odległości tak, że stopniowe działanie tej ulgi rozpoczyna się już na odległości 340 km. W ten sposób już przy odległości przewozu 400 km. zniżka wyniesie 2,8 zł. na tonnie, a na 500 km. 7,1 zł. Rozmiar pełnej

ulgi na 700 km. daje różnicę z dotychczasowym stanem rzeczy w wysokości 13,9 zł. na tonnie, a przy 1000 km. 26,4 zł.

Z KRAJU

(k) **Bilans Banku Polskiego.** Pierwsza dekada bm. przyniosła dalszy wzrost złota i walut w Banku Polskim. Zapas złota powiększył się o 2.288 tys. zł. do 419.129 tys., zaś pieniędzy i należności zagranicznych, zaliczonych do pokrycia — o 241 tys. zł. do 35.640 tys. zł., czyli łącznie — o przeszło 2,5 milj. zł. Pieniądze i należności zagraniczne niezaliczone do pokrycia wzrosły o 5.643 tys. zł. do sumy 108.209 tys. zł. Suma kredytów, udzielonych przez Bank, po nieznacznej podwyżce na ultimo września obniżyła się głównie wskutek spadku portfela wekslowego, który z 623,0 milj. zł. w dniu 30 września obniżył się do 592,0 milj. zł. w dn. 10 października. Jednocześnie pożyczki na zastaw papierów wartościowych spadły z 118,3 milj. zł. do 116,3 milj. zł. Pozycja „inne aktywa” w ciągu ubiegłej dekady zwiększyła się o 12,2 milj. zł. do sumy 179 milj. zł., natomiast pozycja „inne pasywa” — o 346 tys. zł. i wynosiła 325,7 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania Banku wzrosły z 151,6 milj. zł. do 168,1 milj. zł., czyli o 16,5 milj. zł., przyczem rachunki żyrowe kas państwowych zwiększyły się o 1,1 milj. zł., pozostałe zaś rachunki żyrowe — o 19,6 milj. zł., podczas gdy inne rachunki obniżyły się o 4,2 milj. zł. Obieg bilonów bankowych, wobec zmniejszenia się portfela wekslowego i pożyczek zastawowych przy jednoczesnym wzroście natychmiast płatnych zobowiązań skurczył się o 30,2 milj. zł. i wynosił 1.025,6 milj. zł. Spadek obiegu biletów spowodował wzrost pokrycia kruszcem - dewizowego obiegu i natychmiast płatnych zobowiązań z 43,42 proc. na ultimo września do 44,13 proc. w dn. 10 października, natomiast pokrycia wyłącznie złotem — z 40,48 proc. do 41,14 proc., przekraczając normy statutowe w pierwszym wypadku o 4,13, w drugim zaś — o 1,14. Wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych podniosło się z 46,30 proc. do 47,89 proc.

(k) **Związek Izby Przemysłowo - Handlowych przeciwko przymusowemu kartelowi piwowarskiemu.** Związek Izby Przemysłowo - Handlowych R. P. przesłał ministerstwu przemysłu i handlu opinię swą o projekcie rozporządzenia Prezydenta R. P. o uregulowaniu stosunków w przemyśle piwowarskim. Związek Izby, występuje na podstawie uchwały powziętej przez większość izb, wypowiedział się przeciw powyższemu projektowi, wychodząc z założenia, że powoływanie do życia karteli przemysłowych powinno mieć miejsce tylko w zupełnie wyjątkowych wypadkach, gdy chodzi o zabezpieczenie najżywniejszych interesów społeczno - gospodarczych. Okoliczność ta nie zachodzi w odniesieniu do przemysłu piwowarskiego, przeto Związek Izby jest zdania, że sprawa ta kwalifikuje się do załatwienia drogą zawarcia przez browary umowy dobrowolnej. Równocześnie Związek zgłosił gotowość współpracy z ministerstwem i zainteresowanymi sferami w zakresie unormowania i uporządkowania stosunków w przemyśle piwowarskim w sposób zgodny z zasadami wolności gospodarczej.

Z ZAGRANICY

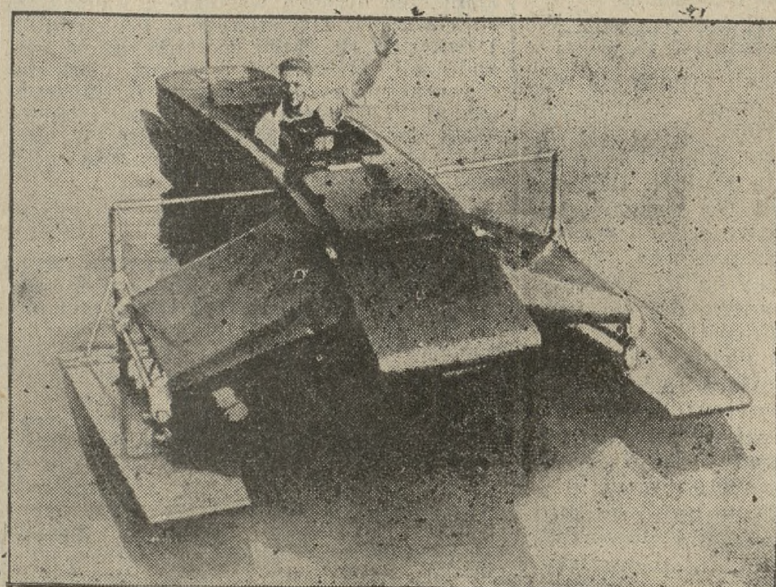
(z) **Podwyżka cel w Holandji.** Rząd holenderski przedłożył parlamentowi projekt ustawy o 30 proc. podwyżce cel z ważnością wstecz od 29 września rb. W ten sposób rząd chce zapobiec nadmiernemu importowi. Dotychczasowy system kontyngentów importowych przedłużony został do 1 kwietnia 1933 r.

(z) **Propaganda filmowa na usługach życia gospodarczego.** Holenderskie związki przemysłu, handlu i kupiectwa zaprowadziły ostatnio w sposobie reklamowania szereg inowacji. Obok znanego i starego sposobu plakatowania i ogłaszania w pismach, związki te, dla poparcia hasła „kupujcie tylko wyroby krajowe” zamieścili napisy: „Wyroby krajowe” we wszystkich sklepach i firmach.

(z) **Częściowe moratorium w Grecji.** Z uwagi na ciężkie położenie gospodarcze Grecji, wierzyciele zagraniczni po dłuższych pertraktacjach zgodzili się na spłatę tylko 30 proc. zobowiązań z tytułu procentów od pożyczek zagranicznych z r. 1914, 1924, 1928 i 1931.

W tych dniach odbyło się w Alzacji uroczyste otwarcie w pobliżu miejscowości Kembs wielkiej tamy, na Górnym Renie. Na zdjęciu widzimy prezydenta Francji p. Lebrun, poprzedzanego przez trójkę dzieci w strojach alzackich, gdy zdąża, by dokonać osobiście aktu otwarcia tamy.

Syn wynalazcy łodzi podwodnej, Tomasz A. E. Lake, skonstruował nowy typ łodzi motorowej, przewyższającej pod względem szybkości wszystkie dotychczasowe. Szybkość jej wynosi 250 klm. na godzinę. Śruba okrętowa znajduje się nie w tyle, lecz na środku łodzi.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Nadużycia w Krajowym Ubezpieczeniu na Życie

B. urzędnik Ubezpieczenia Weyreuther dokonał sprzeniewierzeń na około 24.000 złotych
Bujna przeszłość defraudanta

Przed około trzema tygodniami aresztowano w Poznaniu pod zarzutem oszustw w Krajowym Ubezpieczeniu na Życie b. urzędnika tej instytucji Antoniego Weyreuthera z Poznania, zamieszkałego przy ul. Szamarskiego 11.

Weyreuther w latach od 1926 do 1929 był urzędnikiem Krajowego Ubezpieczenia Ogniwego w Poznaniu i wówczas dopuścił się zrzeczenie dokonanych defraudacji. Weyreuthera zwolniono z prawami do emerytury. Po jego odejściu ujawniły się niedokładności, których rozwikłanie było bardzo trudne i trwało do drugiej połowy 1932 r. Wówczas stwierdzono, że Weyreuther dopuścił się defraudacji wpłaconych na jego ręce premij ubezpieczeniowych na sumę 947 zł. Pieniądze zużył on dla siebie zamiast przekazywać je do kasy, a oszustwo pokrył zrzeczenie obmyśloną manipulacją biurową. Poza to dopuścił się on oszustw przez zawieranie jako agent, ubezpieczeń życiowych, z czego mógł mieć około 24 tys. zł.

Są poszlaki, że oszustw tych dopuszczał się przez sporządzanie fikcyjnych dokumentów, fałszując podpisy innych agentów ubezpieczeniowych. Przytem podkładał on także dokumenty z podpisami swych krewnych i znajomych, jak Pańkowskiego ze Środy, Krzyżki i Pochronia. Weyreuther przyznał się częściowo do nadużyć.

Wspomniany Weyreuther ma za sobą bardzo bujną przeszłość. Z zawodu jest nauczycielem, a zwolniony został już przed wojną za różne konflikty etyczne. Po powstaniu wielkopolskim został ponownie nauczycielem, przedstawiając siebie jako ofiarę systemu pruskiego, jednak wkrótce zwolniono go ponownie.

W roku bież. Weyreuther i jego żona zasądzeni zostali na więzienie w głośnym procesie o nadużycia i sprzedaż fikcyjną mieszkań kilku osobom. Przy tych oszustwach mieszkano-

wych Weyreuther poszkodował szereg osób, reflektujących na mieszkania na poważniejsze sumy. Wszystkie te oszustwa i manipulacje zaprowadziły Weyreutha do więzienia, skąd go w ostatnich dniach za kaucję zwolniono.

KALENDARZYK

Piątek, 14 października 1932

Słońce: wschód 6,15 — zachód 17,00 —
długość dnia 10 godzin 45 min.
Księżyc: wschód 16,38 — zachód 6,08 —
pełnia.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.
Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 10 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowy. Ciśnienie atmosferyczne niskie 747 milimetrów. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 16 st. Cels., najniższa plus 9 st. Cels. Ilość opadu 1 milimetr.

Kal. rzk.: Kalikst P. — jutro Jadwiga.
Kal. słow.: Dzierżymir — jutro Drogosław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Sodalicia Marjańska Urzędników.** Nabożeństwo miesięczne oraz przyjęcie nowych członków dnia 16 bm. o godzinie 7.30 w kaplicy sodalicyjnej u OO. Jezuitów we wejście ul. Dominikańska 8.

OSOBISTE

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą w sobotę 15 bm. pp. Feliks i Helena z Plazińskich Kabatowie, zam. w Poznaniu przy ul. Wrocławskiej 13. Jubileusz członkami szeregu organizacji katolicko-narodowych. Msza św. na ich intencję odprawiona zostanie w kaplicy św. Józefa w sobotę o godz. 9,15.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Polskie Tow. Chemiczne Oddział Poznański.** III Zjazd chemików polskich odbędzie się we Lwowie w czerwcu 1933 r. Należy zgłaszać referaty oraz nadsyłać krótkie ich streszczenie przed 1 lutego 1933 pod adresem Głównego Komitetu Wykonawczego III Zjazdu Chemików Polskich (Warszawa, Politechnika, ul. Polna nr. 3).

— **Związek b. Wychowanek S. S. Urszulanek — Koło Poznań.** Miesięczna msza św. odbędzie się 16 bm. o godz. 10 w kaplicy S. S. Urszulanek, ul. Sporna 6.

ŻYCIE SOKOLE

— **Baczność Sokole!** Zjazd Zarządów Gniazd Okręgu Poznańskiego odbędzie się w niedzielę 16 bm. o godz. 10 na boisku Sokola. Gniazda poznańskie zobowiązane są zjazd ten obesłać przez wszystkich członków Zarządu Gniazda, natomiast gniazda pozamiejscowe przez prezesa i naczelnika, względnie ich zastępców. Usprawiedliwień niema. Gniazda, które nie obesłały Zjazdu, pociągniemy do służbowej odpowiedzialności „Czołem!” Zarząd Okręgu Poznańskiego Związku Sokół Polskich.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Poznańskie Tow. Kursów Technicznych.** Z powodu licznych zapytań dyrekcja Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu, ul. Łakowa 11, ogłasza, że wpisy na kursa dla drogomistrzów oraz murarzy i cieśli z działy żelbetnictwa przedłużono do 27 bm.

— **Państw. Szkoła Budownictwa w Poznaniu,** ul. Łakowa 11, otwiera kurs drogomistrzów. Kandydaci posiadający 2-letnią praktykę drogową i 6 klas szkoły powszechnej, mogą się zgłaszać do dnia 20 bm. Kurs trwać będzie 5 miesięcy w godzinach popołudniowych.

— **Szkoła Uzupełniająca zawodu fryzjerskiego** urzadza wspólnie z Związkiem Pracowników fryzjerskich w Poznaniu od 1 listopada r.b. kurs czesania damskiego, ondulacji żelazkowej i wodnej. Zapisy przyjmują celem mistrz p. N. Muszyński, ul. 27 Grudnia 5, oraz p. A. Kolondowicz, św. Marcin 16-17. Udział w kursach mogą brać mistrzowie, pomocnicy oraz żony mistrzów.

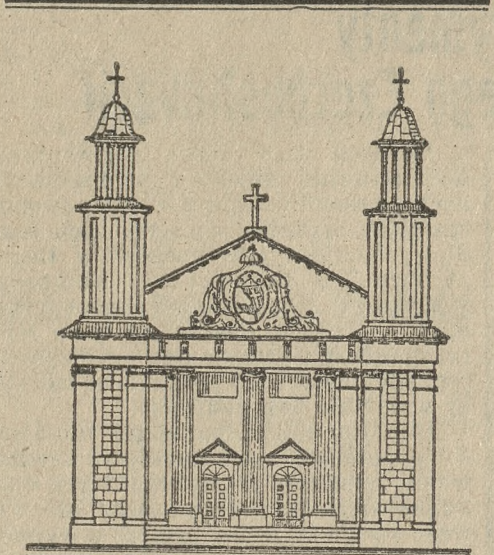
KOMUNIKATY RÓŻNE

— **B. harczerzy IV. Drużyny im. Władysława Jasielskiego** w Poznaniu oraz byłych członków Związków uprasza się o podanie adresów celem zorganizowania obchodu 20-lecia. Adresy uprasza się kierować pod adres: Marjan Urbański, Poznań, ul. Kozia 2, m. 10.

— **Do Wierzenicy i na górę św. Anny.** Do Wierzenicy, gdzie znajduje się przemiły drewniany kościółek z 18 wieku z grobowcem Cieszkowskich i rzeźbami Teofila Lenartowicza, udaje się w niedzielę 16 bm. wycieczka Pol. Tow. Krajoznawczego. Z Wierzenicy wyruszy wycieczka przez Kicin na górę św. Anny, najwyższe wzniesienie w powiecie po-

Doniesienia „Dziennika Poznańskiego” i „Kurjera Krakowskiego”, jakoby suma sprzeniewierzonych pieniędzy sięgała kwoty 200.000 zł., nie odpowiadają rzeczywistości.

znajskim. Wyjazd z Poznania o godzinie 10,45, zbiórka na dworcu głównym o godzinie 10,30. Powrót pieszko do trolleybusu w Głównej Pieszej drogi 18 km. Prowadzi p. Jaśkowiak. Goście mile widziani.

Tak wyglądać będzie kościół Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie po dobudowaniu wież kościelnych.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Przestroga!** Po mieście krąży oszuści, przyjmujący ofiary na budowę kościoła na Winiarach. Wykazują się

Chore kobiety otrzymują przez użycie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka Józefa” lekkie wypróżnienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadzwyczajnym dobroczynnym działaniem na chore organy. Zadać w aptekach i drogeriach. ng 5836

falszowaną legitymacją z podrobionym podpisem ks. prob. Kaczorowskiego. Jak się dowiadujemy, ks. proboszcz nikogo nie upoważnił do podobnej kwesty poza parafją winiarską i prosi, aby fałszywych kwestarzy bezwzględnie oddać w ręce policji.

— **Przed „Dniem Oszczędności”.** W sali Kom. Kasy Oszczędności m. Poznania odbyło się w czwartek wieczorem posiedzenie wojewódzkiego komitetu „Dnia Oszczędności” mającego się odbyć — jak corocznie — w dn. 31 października. Obradom przewodniczył dyr. oddziału P. K. O. w Poznaniu dr Kowalski a udział w nich wzięli przedstawiciele województwa wojskowości kuratorium okr. szk. Banków Państwowych i komunalnych instytucji kredytowych oraz organizacji i związków społecznych oraz prasy. Zebrani zatwierdzili przedstawiony przez dyr. Kowalskiego program dnia i sposoby propagandy zasad oszczędności z uwzględnieniem młodzieży szkolnej i wojskowości. Program ten oparty jest na wytycznych, przedstawionych przez komitet „Dnia Oszczędności” w Warszawie. Omawiano również program propagandy oszczędności na terenie całego województwa, gdzie z inicjatywy urzędu wojewódzkiego zajmą się tem lokalne komitety powiatowe.

— **Z targu.** Dnia 14 b. m. na placu Sapieżyńskim ołaczono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,40—3,60 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 4,00—4,20 zł; 1 kg. twarogu 0,70—1,00 zł; za litr śmietany 1,40—2,00 zł; mleka pełnego 22—26 gr; mendel jaj 1,65—1,90 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,80—2,00 zł; słoniny wędzonej 2,20—2,40 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,40 do 2,00 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,40—2,20 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2,40—2,80 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 2,50—4,00 zł; para kurcząt 2,00—3,50 zł; kaczka 1,80—4,00 zł; geś 4,00—6,50 zł; para gołębi 1,00—1,10 zł; para kuropatek 3,00 zł. Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,00—2,40 zł; okonia 1,20—1,40 zł; lina 2,20—2,40 zł; karpia 1,80—2,00 zł; sandacza 3,00—3,60 zł;

Odznaczenie wybitnego członka kolonii francuskiej

W dniu dzisiejszym udekorowany został krzyżem kawalerskim orderu Polonia Restituta p. Henryk Bayle, wice-dyrektor Banku Francusko-Polskiego w Poznaniu.

Ojciec p. dyr. Bayle'a, kapitan marynarki wojennej francuskiej, był dyrektorem instytutu dla taylorzacji w Lyonie oraz radcą izby przemysłu metalurgicznego tamże. Wydał on dwa dzieła o placach robotniczych i bogactwie narodowym p. t. „Les salaires ouvriers et la richesse nationale”, oraz dzieło „Les hauts salaires”.

P. Bayle przebywa w Polsce od lat pięciu, najprzód jako wicedyrektor Banku Francusko-Polskiego w Łodzi, a obecnie w Poznaniu od lat dwóch. Bierze u nas bardzo czynny udział w Stowarzyszeniu Polsko-Francuskim, a jego piękna mowa na tegorocznym obchodzie święta narodowego 14 lipca w salach Stowarzyszenia pozostała liczny uczestnikom w milej pamięci.

Odznaczenie dyr. Bayle'a ucieszyło bardzo licznych jego przyjaciół i znajomych.

Znowu najechanie przez nieznanego szofera

W ostatnich dniach mnożą się wypadki najechania przez nieznanego cyklistów i szoferów. Dochodzenia, prowadzone w sprawie najechania zmarłego tragicznie małego Karolka Sternala w Luboniu nie doprowadziły jeszcze do ujawnienia szofera względnie numeru samochodu. Wczoraj nieznanego cyklista na ul. Dąbrowskiego przyprawił małą dziewczynkę o kalectwo. Obaj zbiegli.

Również wczoraj na ul. Marsz. Focha padł cyklista ofiarą nieznanego szofera. Jadący rowerem Władysław Tortoń z Dębca (Krakowska Warownia 9a) został potrącony przez samochód PZ 11545, kierowany przez nieznanego szofera. Podczas wypadku uszkodzony został rower i potrącony cyklista. Szofer zbiegł niepoznany. (kl.)

Na Kujawach czytają wszyscy DZIENNIK KUJAWSKI CENTRALNY ORGAN ZIEMI KUJAWSKIEJ

nr 16 177/8

KRATKI SĄDOWE

Wyrok skazujący w procesie o nadużycia na „Pewuce” — 16 miesięcy więzienia za dwie fałszywe 100-złotówki

Od szeregu dni trwający w instancji apelacyjnej proces o nadużycia w czasie wykonywania prac na terenie P. W. K. zakończył się wczoraj — jak już donosiliśmy — wyrokiem sądu sądowniczym. Wczoraj przed południem adwokat Gayda, przemawiając jako ostatni, zajął się oceną aktu oskarżenia i starał się wykazać, że przestępstwo porozumienia oskarżonych jest wykluczone, gdyż odpowiedzialni urzędnicy kontrolni P. W. K. wykonali szczegółową i rzeczową kontrolę rachunków. Obrońca p. Gayda dla poparcia tej tezy powołał się na rachunki i umieszczone na nich zapiski kontrolne rozmaitych urzędników P. W. K., stwierdzając, że niema rachunku, któregooby nie sprawdzali, poza Bronikowskim i inni urzędnicy. Urzędników tych niema na ławie oskarżonych, wobec czego — zdaniem obrońcy — możliwość porozumienia przestępczego zupełnie odpada. Dalsza część mowy obrońcy poświęcona była szczegółowemu omówieniu zarzutów, zawartych w orzeczeniu rzeczoznawcy inż. Rugego. W rezultacie obrońca wniosł o uwolnienie swego mandanta.

Po blisko 3-godzinnej naradzie sąd ogłosił wyrok, mocą którego Wiliński zasądzony został na półtora roku, Oppeln-Bronikowski na rok, a Sartowicz i Biliński każdy na 4 miesiące więzienia. Karę zawieszono na przeciąg 5 lat. Przewodniczący, sędzia Grabowski, w uzasadnieniu stwierdził, że przestępstwo oskarżonych w niniejszej rozprawie została ujawniona. Mianowicie, że Wiliński fałszował raporty przez zali-

czanie większej ilości godzin, przeprowadzonych przez robotników. W raportach tych zaliczono też takich robotników, którzy wogóle na „Pewuce” zajęci nie byli, względnie zajęci byli przy innych pracach i tam już prowadzeni byli w ewidencji. W ten sposób poważna kwota została pobrana bezpodstawnie. Bronikowski zaś świadomie pomagał Wilińskiemu w tej operacji. Gdyby on tego poparł jako urzędnik nie dokonał — to możeby i do tych nadużyć nie doszło.

Oskarżeni zapowiedzieli przeciw wyrokowi kasację. (z)

Niejaki Józef Kaczmarek, człowiek o nieokreślonym zawodzie, utrzymujący się wyłącznie, jak mówi, z gry w blaszki, spotkał po drodze swego znajomego Władysława Dziennika, który załaził się przed nim na psie czasy, wskutek których stale chodzi głodny. „Masz 100 zł i kup u rzeźnika kiszek” — rzekł Kaczmarek do Dziennika, a ten ucieszony pobiegł czempredziej ze stuzłotówką, by wykonać rozkaz. Kaczmarek na umówionym miejscu czekał na kolegę, lecz ten jakoś nie wracał. Nie mógł wrócić, bo przedłożywszy fałszywą stuzłotówkę, został natychmiast aresztowany. Niebawem policja ujęła również Kaczmarka, który także posiadał fałszywy 100-złotowy banknot.

Obaj znaleźli się dziś na ławie oskarżonych sądu okręgowego, który Kaczmarkowi wymierzył karę więzienia przez 10, a Dziennikowi przez 6 miesięcy. (z)

Sąd doraźny w Chojnicach

erca córki i zięcia w Iwcu pod Tucholą, Wincenty Jędrzejczak, skazany na bezterminowe więzienie

Bydgoszcz, 13 października. W ub. miesiącu pisaliśmy kilka dni o podwójnym mordzie w Iwcu pod Tucholą. W poniedziałek, 10 bm. rozpoczęła się przed sądem doraźnym w Chojnicach rozprawa przeciwko 62-letniemu mordercy Wincentemu Jędrzejczakowi. Na rozprawie przesłuchano 15 świadków.

Oskarżony przyznał się do winy, a lekarze-eksperti uznali go poczytalnym i za swój czyn odpowiedzialnym. Lekarz dr. Grafke z Tucholi przeprowadził sekcję zwęglonych zwłok, stwierdzając, że u Józefa Kamińskiego było 6 ran ostrych, u Kamińskiej zaś 4 rany i czaszka strąkana.

Prok. Groniecki wniosł o wymierzenie oskarżonemu kary śmierci.

Sąd po wysłuchaniu ostatniego słowa oskarżonego ogłosił późnym wieczorem wyrok, skazując Wincentego Jędrzejczaka na karę bezterminowego ciężkiego więzienia i stałą utratę praw publicznych.

Tło zbrodni było następujące: Wincenty Jędrzejczak od dłuższego czasu żył w niezgodzie ze swym zięciem, Józefem Kamińskim. Między teściem i zięciem dochodziło często do ostrych sprzeczek. Zona Kamińskiego starała się spór ten załagodzić.

W nocy na 19 września Jędrzejczak

zakradł się w nocy do mieszkania Kamińskich i podczas snu w potworny sposób zamordował małżonków.

Starzec w szale zemsty podpalił następnie dom, w którym znajdowały się zwłoki zamordowanych. Ogień przebiegł również na zabudowania gospodarcze, które spaliły się wraz z tegorocznym zbiorem i narzędziami. Z pod gliszczy domu wydobyto już tylko zwęglone zwłoki. Jędrzejczak po dokonaniu potwornej zbrodni zbiegł, ukrywając się w okolicznych lasach. Mordercę ujęto i osadzono w więzieniu.

Jędrzejczak jako górnik pracował przez kilka lat we Francji, gdzie zaoszczędził sobie około 4000 złotych. W r. 1931 przybył do kraju, kupił 35-morgowe gospodarstwo, które oddał następnie swemu zięciowi Kamińskiemu w dzierżawę w drodze ustnej umowy. Ponieważ czynsz dzierżawnego nigdy nie otrzymywał, a ponadto musiał często pracować w roli, urządził zięciowi awantury, w wyniku których wpadł w furję i dostawał ataków epileptycznych.

Po dokonaniu morderstwa nosił się z zamiarem popełnienia samobójstwa i naciął już sobie żyły w rękę, jednak z braku odwagi zaniechał samobójstwa.

suma 2.60—3.20 zł; miętusa 2.40—3.00 zł; leszcza 1.80 zł; 1 kilogram białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg. karpia 2.40—2.60 zł. Za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej. Za mendel raków płacono 0.50—1.50 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; pecek marchewki 5—10 gr; kalarepy 10 gr; 1 kg. szpinaku 30 gr; szczawiu 10—20 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pecek pietruszki 10 gr; 1 kg. jarmużu 30—40 gr; 1 kg. cebuli 15 gr; za kalafior 5—50 gr; główkę sałaty 20—30 gr; 1 kg. bobu 30—50 gr; pecek rzodkiewek 10 groszy; 1 kg. fasoli żółtej 0.80—1.00 zł; zielonej 40—60 gr; pomidorów 30—40 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 0.80 do 2.00 złotych; za 1 kg. jabłek 0.40—1.20 zł; gruszek 0.40—1.00 zł; 1 kg. borówek 1.60—2.00 zł; 1 kg. śliwek węgerek 0.80—1.20 zł; 1 kg. winogron 1.20—2.00 zł.

Za grzyby 1 kg. grzybów suszonych 4.00—8.00 zł; kurków (lisiczek) 60—80 gr;

borowików 1.40—2.40 zł; maślaków 20 gr; pieczarek 60 do 70 gr; rydzów 2.40—3.00 zł; podpieńek 60—80 gr; pieczarek hodowanych 1.60 zł; zielonek 40 groszy; innych grzybów 50—80 gr.

Targ bardzo ożywiony. Duże dowozy nabiału i grzybów. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadek przy pracy.** Na stacji Pogotowia Lekarskiego (tel 55-55) opatrzoneo wczoraj szklarka Władysława Kryztofiaka (ul. Pamiętkowa 11). Podczas pracy p. Kryztofiak przeciął sobie rękę tak dotkliwie, że z powodu upływu krwi przewieźć go musiano do domu karetką pogotowia. (kl)

JARMARKI

— * **Czempin.** Jarmark na konie, bydło oraz trzodę chlewną odbędzie się we wtorek 18 bm.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Gnieźno.** (Nieszczęśliwy wypadek.) Podczas malowania maszynowni w miejskich zakładach użyteczności spadł z drabiny 44-letni malarz Pieczyński i odniósł wewnętrzne obrażenia. Stan jego jest poważny. (br)

— * **Gostyń.** (Z cukrowni.) Tegoroczna kampania rozpoczęła się dnia 12 bm. rano. Tradycyjnego aktu poświęcenia dokonał ks. dr. Mętlewski, tutejszy proboszcz. Mszę św. w intencji szczęśliwego przebiegu kampanii odprawił ks. kapelan Bałamazek z zakładu S. S. Miłosierdzia.

— (Akademia.) W niedzielę odbyła się na sali p. Jezierskiej akademja urządzona staraniem Ligi Morskiej i Kolonijalnej. Program obejmował deklamacje, śpiewy chórowe i śpiewy solowe. Wykonawcy programu zyskali uznanie publiczności, która licznie przybyła.

— (Konkursy hippiczne.) 8 i 9 bm. odbyły się zawody konne Leszczyńskiego Klubu Jazdy Konnej na terenach targowiska. Udział publiczności był liczny pomimo niesprzyjającej pogody. W pierwszym dniu konkursów zebrało się około 2000 publiczności, a w drugim dniu nawet około 4000.

— * **Inowrocław.** (Zwyrondniac.) W sobotę na przechodzącą drogą leśną pomiędzy Pszczółczynem a Daburzynem dziewczynę napadł pewien osobnik i grodząc jej rewolwerem, dopuścił się gwałtu. Przechodzącą drogą strażnik leśny ujął napastnika, którym okazał się ojciec trojga dzieci Erich Radtke z Prądocińska, znany w okolicy jako awanturnik.

— (Podróż na cudzym rowerze.) Edmund Bryczkowski z Inowrocławia, nie mając pieniędzy a chcąc zobaczyć się z narzeczoną w Warszawie, skradł p. Bolesławowi Wojciechowskiemu z Inowrocławia rower i pojechał do Warszawy. Tam sprzedał rower za 20 zł. Po użyciu w Warszawie wrócił parostatkami do Inowrocławia, a stąd pieszo do Inowrocławia. Sąd grodzki, który rozpatrywał sprawę kradzieży roweru, skazał złodzieja na 3 tygodnie więzienia. (jot)

— * **Kruszwica.** (Zagadkowa zbrodnia.) We wsi Sosnowice pod Piotrkowem Kujawskim dokonano w nocy na niedzielę zbrodni na osobie rolnika A. Kowalskiego. Rolnik K., chcąc upiśnić sianę, wyłóczone zboże, ułożył się do snu w sto-

dole. W niedzielę rano około godziny 6 żona znalazła go na klepisku nieprzytomnego z rozbicia głowy; dawał jeszcze słabe znaki życia. Przywołano natychmiast lekarza p. dr. Dębickiego, który stwierdził, że ofiara zbrodni ma rozbicia czaszkę. Odwieziono nieszczęśliwego do szpitala w Inowrocławiu, lecz w drodze zmarł. Dotychczas nie stwierdzono, jaki przebieg miała zagadkowa zbrodnia.

— (Kradzież.) W Witowie włamali się nieznani złoczyńcy do mieszkania kierownika szkoły p. Bruzdy i skradli dywan, koc, teczkę i kilka karabinów strzeleckich. Złodzieje obawiali się, że kara-

— * **Kepno.** (Pożar.) W Kuźnicy Grabowskiej wybuchł w niedzielę pożar, który strawił stodołę i oborę, oraz całkowity plon. Inwentarz żywy uratowano.

— * **Leszno.** (Strasza tragedia rodzinna.) Wiele Kzremieniewo (pow. Leszno) była świadkiem strasznego zajścia. Między małżonkami Jahns panowała niezgoda. Przed kilku dniami zawezwał J. swą żonę, by się pożegnała ze swymi dziećmi, które chciał rzekomo wysłać. Po pożegnaniu się, ugodził J. swą żonę nożem kilkakrotnie w pierś, raniąc jej płuca a następnie zadał sobie także nożem ciężkie rany w okolicę serca. Obu ciężko rannych przewiozło Pogotowie Czerwonego Krzyża do szpitala w Lesznie. Dochodzenia policyjne w toku.

— (Obchody.) Ostatnie dni obfitują u nas w różne obchody i uroczystości. Po akademji ku czci śp. p. Mościckiej odbyła się akademja ku czci śp. Żwirki i Wigury. Obecnie znów mamy tydzień Chopina. W międzyczasie była akademja dla ratowania rodaków na obczyźnie i wystawa obrazów na Dom Żołnierza. — Czy nie za wiele na raz?

— (Osobiste.) Pracownik kolejowy p. Skrzypczak Franciszek obchodził w tych dniach ze swą żoną Franciszką uroczystość srebrnych godów małżeńskich. (s)

— * **Oborniki.** (Samochód wpadł na drzewo.) W sobotę na szosie Trojanowo — Skoki wpadł samochód kupca p. Pfefferkorna z Bydgoszczy, wskutek peknienia przedniej opony na drzewo, które doszczętnie zmiażdżył, zaś samochód uległ rozbiciu. Oprócz kierowcy znajdowały się w samochodzie 4 osoby; wszyscy wyszli z wypadku cało.

— (Kradzież.) Niewyśledzeni złoczyńcy włamali się do mieszkania aptekarza p. Kazimierza Speicherta i skradli większą ilość bielizny. Też w nocy włamano się do mieszkania p. Marji Rudnej i rolnika Fry-

Świetne typy groteskowych komików stwarzają w komedji Szekspira „Wiele hałasu o nic” pp. Noskowski i Fertner.

deryka Petriga w Boduszewie i skradziono różne przedmioty. — Rolnikowi Ernestowi Groschmannowi skradziono świnie wagi 65 kg. Złodzieje na miejscu ubili świnie.

— (Osobiste.) Z dniem 6 bm. przeszedł burmistrz p. Michał Morsfeld (dawniej Maćkowiak) na emeryturę.

— (Nowy burmistrz.) W dniu 10 bm. odbyło się posiedzenie rady miejskiej, na którym starosta powiatowy zaprzysiął i wprowadził w urząd nowego burmistrza, p. Adama Kühna. poczem odczytał zarządzenie urzędu wojewódzkiego i złożył nowo obranemu burmistrzowi życzenia. W imieniu rady miejskiej i obywatelstwa powitał burmistrza prezes rady p. Leon Rosochowicz.

— * **Piaski pow. Gostyń.** (Kasa oszczędności.) Odbyło się tu otwarcie oddziału Powiatowej Kasy Oszczędności. Przy tej okazji zebrało się w sali magistratu liczne grono obywateli Piasków i okolicy. Prowadzenie nowo otwartego Oddziału powierzono p. burm. Trafankowskiemu.

— * **Rogoźno.** (Wykład.) Z inicjatywy kółka dyskusyjnego wygłosił wykład w sali rady miejskiej p. sędzia Pluciński o nowem prawie karnem.

— (Szczepienie zapobiegawcze.) Na zarządzenie urzędowe odbyło się w tutejszym „ośrodku zdrowia” szczepienie przeciw błonicy i płonicy dzieci z ochronki, dzieci miejscowej szkoły powszechnej i z pobliskich wiosek.

— (Z Banku Ludowego.) W tych dniach nastąpiło otwarcie lokali Banku Ludowego w własnej nowonabytej kamienicy przy ulicy Wielkiej Poznańskiej 6. Nowocześnie urządzone lokale banku prezentują się okazale i na zewnątrz upiększają wygląd ulicy. (aka)

— * **Września.** (Dzień Katolicki.) — Zarząd Akcji Katolickiej we Wrześni uchwalił urządzić w niedzielę 30 b. m. Dzień Katolicki. Program obejmuje: utwór muzyczny, słowo wstępne, śpiewy

chórowe, referat, recytację i wspólny śpiew

— (Poświęcenie sztandaru.) Tow. kulturalno - oświatowe kobiet „Dąbrowka” obchodziło 9 bm. pięciolecie swego istnienia i poświęcenie sztandaru. Uroczystość składała się z pochodu do kościoła licznych towarzyszt, poczem odbyło uroczyste posiedzenie w sali „Odeon”.

— (Z Ligi Morskiej i Kolonij.) Zarząd Ligi urządził w sobotę 15 bm. wykład z przeżyciami o zagadnieniach morza i marynarki w sali pod Białym Orłem. Teżo samego dnia odbędzie się na rzecz tej organizacji wieczór taneczny w hotelu pod Białym Orłem.

— (Słuszną karę.) Podczas procesji Bożego Ciała nie zdjął czapki mimo napomnienia p. Józef Mielcarek. Za takie zachowanie skazał go sąd grodzki na 4 dni aresztu.

— (Z Banku Pożyczkowego.) Po śmierci długoletniego prezesa rady nadz. sp. L. Dzieciuchowicza wybrano prezesem rady nadz. p. aptekarza Koniecznego, zastępcą prezesa p. właściciela ziemskiego W. Brzeskiego z Wódek. (y)

Walka leśniczego z „dzikimi” rybakami

Leśniczy państwowy w Lichwinie w powiecie międzychodzkiem, p. Antoni Jaruchowski przychwycił w tych dniach na kradzieży mieszkańców Sierakowa Bernarda i Franciszka Jęczmyszków. Gdy leśniczy nadszedł, obaj Jęczmyszkowie zajęci byli łowieniem ryb siecią na jeziorze leśnictwa w Lichwinie. Dzicy rybacy napadli p. Jaruchowskiego, gdy zbliżył się do nich, przyczem jeden z nich pchnął go nożem w lewy bok, zaś drugi Bernard Jęczmyszek przyłożył Jaruchowskiemu noż do gardła i groził mu zabiciem. Leśniczy znalazł się w strasnej opresji, zdołał się jednak zwolnić od rozjuszonych „rybaków”. Zbiegli oni, jednak ujęto ich niebawem i odstawiono do sądu. (kl)

Wczoraj, w dniu 13 bm., przybyła do Polski, na stały pobyt, najszybsza kobieta świata, nasza olimpijska rekordzistka Stanisława Walasiewiczówna. Na fotografii widzimy powitanie jej w porcie gdyńskim przez prezesa okręgu kaszubskiego „Sokola” p. Kirsteina z Gdyńi. (Fot. „Ilustracja Polska”)

Sensacje Grudziądza

Nadużycia w magistracie — Kradzież blankietów czekowych — Usługi „urzędnik pocztowy”

Z Grudziądza donosi (ski):

Magistrat tutejszy zaangażował na przejęciowy czas większą ilość bezrobotnych pracowników umysłowych, m. i. niejakiego Fingera i Krawczyńskiego, którzy zajęci byli w biurze wyplat dla bezrobotnych. Wymienieni pracownicy, lekceważąc zaufanie magistratu, dopuszczali się przez dłuższy czas systematycznie kradzieży grosza publicznego przez sporządzanie fikcyjnych list wyplat. Na rękę szedł im jeden z urzędników magistrackich, niejaki Dabert. Sprzeniewierzona suma wynosi około 5000 zł. Z uwagi na wielką ilość bezrobotnych, zajętych przy pracach doraźnych, kontrola była do pewnego stopnia utrudniona tem bardziej, że cyfra tych bezrobotnych była płynna. Finger, Krawczyński i Dabert przyznali się w toku śledztwa w zupełności do winy.

W związku z temi nadużyciami Magistrat zawiesił w czynnościach trzech urzędników miejskich, przeciw którym wdrożone zostało postępowanie dyscyplinarne za niedbalstwo w w urzędowaniu. Po ujawnieniu nadużyć Magistrat zwolnił wszystkich zatrudnionych bezrobotnych pracowników umysłowych, zlecając wyplaty za prace doraźne jak i wszelkich zapomóg wydziałowi opieki społecznej.

Przed kilku dniami zjawił się w Banku Spółek Zarobkowych w Grudziądzu jakiś osobnik, przedstawiając

celem zrealizowania czek na 2000 zł., wystawiony przez firmę Joachimczyk przy ul. Toruńskiej. Osoba owego jęgomościa wydawała się urzędnikowi podejrzaną, wobec czego zwrócono się telefonicznie do firmy J. z zapytaniem, czy istotnie dała podobne zlecenie. Podejrzenie okazało się słuszne, gdyż fma J. czeku nie wystawiła, a dla wyjaśnienia i zdemaskowania owego „inkasenta” wysłała do banku swego biurowego; oszust, przezuwawszy, co się święci, ulotnił się z banku.

W toku dochodzeń ustalono, że w biurze firmy J. popełniona została kradzież, przyczem skradzione zostały trzy blankiety czekowe. Policja stwierdziła, że tej kradzieży dopuścił się były pracownik firmy J., niejaki M., którego nazwiska ze względu na toczące się dodatkowe śledztwo policja nie ujawniła. W tę sprawę wmięszanych jest trzech dalszych osobników.

Rolnik Plit ze Szczepanek, spóźniwszy się z przekazem pocztowym w tut. urzędzie pocztowym, napotkał przed gmachem pewnego osobnika, który, przedstawiając się za urzędnika pocztowego, ofiarował mu w drodze „wyjtku” swą pomoc. Łatwowierny P. wręczył mu przekaz pocztowy i 100 zł. w gotówce, czekając na załatwienie zlecenia. Gdy ów osobnik nie wrócił, przekonał się P., że wpadł w ręce oszusta.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

W archiwum Anieli Tułodzieckiej

Sp. Aniela Tułodziecka w ciągu swego niezwykle pracowitego życia, które upłynęło jej całe na wyteżonej walce o największe dobro narodu, jakim jest jego mowa, miała zawsze to silne poczucie łączności z narodem, tak daleko posunięte, że uważała się niejako za wyrazicielkę ideałów, której służyła, zapominając o własnej osobowości i zasuwaszając celowo w cień. To też wszelkie korespondencje z prowadzoną przez nią akcją narodową łączyła, nie uważała wyłącznie za swoją tylko własność, ale za własność narodową i przechowywała te pamiątki dawnego walk Wielkopolski o swe narodowe istnienie z niezwykłą pieczołowitością i we wzorowym porządku.

Stajemy dziś wzruszeni nad tem archiwum pełnem pamiątek, już nietylko po Czcigodnej Zmarłej, lecz po tych wszystkich wysiłkach kilku pokoleń o zachowanie polskości naszej dzielnicy.

Jakiś zakaz pruski, jakaś kara pieniężna, nowy reskrypt krzywdzący, donos jakiś, publikacja o treści naukowej, wycinki z gazet, a nadewszystko listy. Jest tych listów moc ogromna, rzewne, wzruszające listy, pełne podziwu, pełne wdzięczności, są też w formie wierszową ubrane pamiątki, zwłaszcza z okresu kaźni więziennej sp. Anieli. Patrzymy i czytamy i wierzyć się nie chce, że tak ogromną korespondencję utrzymywać mogła jedna osoba, bez funduszy, bez zasiłków, subsydji, bez biura, bez sekretarki osobistej...

Patrzymy, czytamy, w pośmiertnej ciszy opuszczonego codopiero mieszkania. Oglądamy akta pieczołowicie zszywane ręką „panny Anieli”, a przed oczyma duszy wyrasta coraz większa postać. Tej, która odeszła.

Zanim pióro poważnego historyka opisał te pamiątki fachowo i ściśle, — dzisiaj, gdy one jeszcze żywe leżą przed nami — wolno nam zatrzymać się nad niemi, chłonać ich treść i korzystać przed ofiarnym trudem życia tej wielkiej Bojowniczką.

Leżą przed nami listy Jej małych przyjaciół, uczniów i uczennic. Jakież nieporadne w swej treści i jakie wymowne: „Choć jestem mały, już to czuję, co dla Polski Pani cierpi” — pisze Leonard

Nowacki z Poznania, w dn. 7. 6. 1913, „Do śmierci pozostanie Twe więzienie w mej pamięci”.

Czytamy inny list: „Czcigodna Pani!

Bardzo się zasmuciliśmy słysząc tak smutną nowinę, że Cię, Droga Pani, tak srogo ukarali. Jestem za młodą, abym mogła temu zaradzić. Więc będę Najwyższego Pana prosić, aby ten pobyt w więzieniu jaknajprędzej minął, a przede wszystkim w zdrowiu nie zaszkodził.

Całuję rączki Czcigodnej Pani wdzięczna Helena Schmidt, Poznań, Wilda, dnia 7. 6. 1913.

Zaledwie czytelnymi, małemi literkami drobnej, dziecinnej rączki napisano:

— „Za naszą kochaną Panią Anielę Tułodziecką będę Boga prosić, aby Jej pozwolił żyć sto lat za to, iż za naszą kochaną polską mowę musiała iść do więzienia.

Franciszka Żarnowska.

W liście z zbiorowemi podpisami zapewniają uczniowie i uczennice s. p. Anieli:

„W dowód czci i uznania Jej pracy i poświęcenia dla Ojczyzny pójdziemy wskazaną przez Nią drogą.

„Będziemy walczyć wytrwale.

Walczyć nieugięcie —

Walczyć usilnie i mężnie”.

Wdzięczny uczeń, Franciszek Deppa, układa sam wierszyk i tak pisze:

„Droga Pani!

„Smutno ach smutno

„Nam te dwa tygodnie było,

„że Drogiej Pani na

„Wolności nie było.

„A teraz się cieszymy i witamy,

„że Drogą Panią na wolności mamy.

„Żal mi, że nie mogłem

„Powitać Łaskawej Pani,

„Niech Pan Jezus użyć

„Jak najlepszego zdrowia,

„Życia długiego, by Łaskawa Pani

naszego uszczęśliwienia długo żyła. —

Niech Pan Jezus niebem zapłaci”.

Takich dowodów archiwum „panny Anieli”, zawiera całe setki.

sposób, że część wykładów odbywała się oficjalnie, a część tajnie.

W czasie wojny Katolicki Związek Polek założył własne seminarjum żeńskie, celem kształcenia licznej grona nauczycielek szkół powszechnych. — Obecnie seminarjum to znajduje się w stadium likwidacji, lecz powstają w jego miejsce inne instytucje wychowawcze, mianowicie dla kształcenia wychowawczyń przedszkoli, wyręczycielek pracujących zarobkowo kobiet. Charakter tych seminarjów freblowskich jest bardzo specjalny i nowy na naszym gruncie, gdyż jest to jakgdyby szkoła zawodowa kobieca, wychowująca zastępczynię matek, obeznaną z każdą dziedziną pracy domowej i pielęgnowania dzieci w wieku przedszkolnym.

Pozostałością szkolnictwa prywatnego jest należąca do Związku wzorowa szkoła powszechna, oraz różne komplety dla dzieci i młodzieży.

Dziedziną bardzo specjalną, odpowiadającą najistotniej programowi i działalności 25-letniej Katolickiego Związku Polek, jest prosperujący doskonale kurs katechetyczny. Przyjmuje się nań młode osoby z ukończoną maturą i kształci na nauczycielki religii dla szkół powszechnych. Kurs katechetek stoi na wysokim poziomie, posiada własną wypożyczalnię przeźroczystych religijnych i bibliotekę.

Ostatnią nowością Związku jest założony niedawno „klub gazetarzy” gromadzący przy ulicy Miodowej, we własnym lokalu codziennie około 90 chłopców. — Mali sprzedawcy otrzymują bezpłatne obiady, mają możliwość spędzenia chwili odpoczynku w ciepłej, jasnej sali, gdzie czuwa nad nimi dyskretna, lecz serdeczna i rozumna opieka.

Katolicki Związek Polek, mimo trudnych warunków finansowych, w jakich znajdują się dziś w Polsce wszystkie organizacje, istnieje mimo to i z wiarą i wytrwałością rozpoczął nowe ćwierćwiecze owocnej i ofiarnej pracy.

Związek Kobiet Pracujących przeciw „Tajnemu Detektywowi”

Koło łabiszyńskie Związku nadesłało do centrali następującą rezolucję, świadczącą o samodzielnym odruchu protestu przeciwko wydawaniu złej literatury.

Rezolucja

„Uczestnicy zebrania Stow. Kob. Kat. parafii Łabiszyn, protestując energicznie przeciw zalewowi Wielkopolski i wogóle całej Polski przez pisma kryminalistyczne w rodzaju „Tajnego Detektywa”, zatruwające duszę narodu i szkodzące w kraju zbrodnie i występki.

Do N. Episkopatu Polski zwracamy się z gorącą i pokorną prośbą, aby popierając nasze zamierzenia zechciał katolickim organizacjom przypominać szczególny obowiązek czuwania nad czystością atmosfery moralnej.

Do powołanych władz apelujemy, aby bezwzględnie zakazały wydawania i rozszerzania podobnych wydawnictw. Społeczeństwo wzywamy, aby każdy osobiście podjął walkę z powodzią niezdrowych wydawnictw.

W walce ze złą literaturą należy się powoływać na „Okólnik nr. 100” w sprawie pism, odzworów i utworów pornograficznych, wystosowany do pp. Starostów, p. Starosty Grodzkiego i p. Prezydenta m. Bydgoszczy, przez p. wojewodę hr. Adolfa Bnińskiego — Poznań, dnia 12 listopada 1924 r. L. dz. 21722/24. II.”.

Ks. prob. T. Kłos.

Zofja Górka, przew. Stow. Kob. Kat.

Sekcja kobieca L. O. P. P. w Warszawie

Komitet ścisły kół pań L. O. P. P. w Warszawie, wkrótce otworzy dnię klubowe w lokalu Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej. Klub będzie miał charakter wyłącznie towarzyski.

P. C. L. a oświata ludu dokona cudu. Przy imieninach, zaręczynach, ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegrafów T. C. L.

Delegowana do Ligi Narodów

Po raz pierwszy w dziejach Ligi Narodów wydarza się, że ma ona w swym gronie kobietę jako oficjalną przedstawicielkę państwa. Jest nią pani Marta Bergara, delegatka południowo-amerykańskiej republiki Chile.

Z Tow. Ziemiarek Wlkp.

Minęły 5-ciodniowe Targi owocowe w Poznaniu i z radością stwierdzić można, że trudy i usiłowania naszej Przewodniczącej Sekcji Ogrodniczej p. hr. Janowej Zółtowskiej z Czacza, uwiecznione zostały dodatnim wynikiem.

Wystawiały następujące majatki:

Z Koła jarocińskiego — Przybyśław, z Koła kościańskiego — Czaczy, Jarogniewice, Gluchowo, Kopaszew, z Koła mogileńskiego — Czerniak, z Koła poznańskiego — Więckowice, Konarsko, Niegołewo, Jankowice, Lusówko, z Koła śremskiego — Kadzewo, Luciny, Konarskie, Piotrowo, Zawory, z Koła wrzesińskiego — Bardo, Chwałkowiec, Gutowo Wielkie, Gozdowo, Grabowo Królewskie.

Zawiadamiamy zainteresowane członkinie nasze, że w sobotę, dnia 29. bm., o godz. 15.30 odbędzie się w Poznaniu zebranie Sekcji Pedagogicznej z referatem k. prof. Skazińskiego.

W środę, dnia 19. bm. wygłoszony będzie w Radio o godz. 14.15 referat p. hr. Jadwigi Czarneckiej.

Sprawozdanie z wycieczki i zebrania w Dziekanowicach gnieźnieńskich Koła Ziemiarek

Korzystając z gościnnego zaproszenia p. Skierowej z Dziekanowic udaliśmy się tam w sobotę dnia 10 września i popłynęliśmy na jeziorze lednickim łodzią, ku wyspom. Jedną — to Ostrow Lednicki z ruinami zamku Bolesława Chrobrego, druga obok, zwana wyspą kucharską, gdzie były kiedyś kuchnie królewskie.

Obok ogrodu dziekanowickiego widzimy wysoki kopiec, nazywany w języku ludowym „Zbyrki” czyli zbiórki — tam zapalano „wici” i odbywała się zbiórka rycerzy. Wykopano też tam wiele urn i ciekawych zabytków prehistorycznych.

Wyspa należy do hr. Kwileckiego z Kwilcza, którą przed wojną wykupił ja, aby nie przeszła w ręce niemieckie i aby zachować jedną z najstarszych pamiątek w Polsce. Zamek otoczony jest wałami i mimowoli myśli nasze przenoszą się setki lat temu do czasów, gdzie tu gwaro i zbrojno bywało. Słuchamy ślicznych legend i podań ludowych, opowiadanych przez naszą przewodniczkę.

Udajemy się do ogrodu, gdzie podziwiamy wszędzie wzorowy porządek i nadzwyczajną praktyczność. Spóźniona pora nie pozwala nam obejrzeć dokładnie zbiórki, mimo to jednak nauczyliśmy się dużo praktycznych rzeczy. Kilka nam interesuje się specjalnie oranżerią nieopalaną, a prowadzoną tak jak inspeksja. Jest to b. oszczędne a daje doskonałe rezultaty.

Po powrocie do dworu korzystamy nadal z gościnności p. Skierowej, by urządzić krótkie zebranie Koła. Przewodnicząca p. Brzeska z Mierzewa zdaje sprawozdanie z kolonii letniej, urzędzonej staraniem Koła dla dzieci rudożalej inteligencji w Międzyzdrojach.

Po omówieniu jeszcze różnych spraw bieżących Koła, kończymy zebranie. A uprzejma pań domu zaprasza nas na kolację.

Piękny, jesienny wieczór spędzamy na werandzie, skąd cudowny widok rozciąga się na jezioro, oświetlone blaskiem księżyca.

Żegnając serdecznie p. Skierowej za tak uroczajną i miłą wycieczkę, rozjeżdżamy się do domu, żałując, iż tak przedko dzień ten minął.

Jedna z uczestniczek.

Ile kobiet kończy szkoły wyższe i zawodowe

Kobiety zajęły po wojnie wiele placówek zarobkowych w życiu zawodowym i gospodarczym. Jeżeli chodzi jednak o młodszą ich generację, przygotowującą się w szkołach do wyspecjalizowania w danej gałęzi wiedzy, czy w zawodzie, okazuje się, że do celu zamierzonego dobiega znacznie mniej, niż mężczyźni. Rozmaite przyczyny wpływają na istnienie tego faktu, który znajduje bezsporne potwierdzenie w danych cyfrowych.

Według danych tych, wziętych z ostatniego czasu, kobiety wśród młodzieży średnich zakładów naukowych stanowią 39,0 proc. (79 900 na 205 000 uczniów), natomiast wśród absolwentów tylko 35,1 proc. (5 205 na 14 835). W szkołach zawodowych kobiety wśród uczniów stanowią 43,0 proc., a wśród absolwentów tylko 35,2 proc. Najgorzej wszakże w tej mierze układają się stosunki w wyższych zakładach naukowych, a więc tam, gdzie kształci się młodzież już dojrzała fizycznie i umysłowo, gdzie wybór zawodu powinien być nastąpić już po pewnym namyśle. Jeżeli zaś wziąć pod uwagę, że pod względem materialnym młodzież nasza uniwersytecka znajduje się mniej więcej w jednakowych warunkach bez różnicy płci, to na mały stosunkowo odsetek absolwentek wyższych uczelni wpływ mają nietylko zmiany w położeniu rodzinnym (zamążpójście), ale i brak wytrwałości w dążeniu do celu. W szkołach wyższych, jak się okazuje, kobiety stanowią 28,4 % (13 700 na 48 200 studentów płci obojga), wśród absolwentów zaś tylko 14,1 proc. (487 na 3 454), t. j. dwa razy mniej, aniżeli by to wypadało ze stosunku liczbnego wśród młodzieży studiującej.

Jeżeli wziąć poszczególne wydziały, okaże się, że najmniej wytrwałości okazują kobiety studiujące prawo i nauki ekonomiczne, gdyż wśród studentów znajduje się kobiet tylko 14,6 proc., a

wśród absolwentów tylko 5,5 proc. Dużą różnicę stwierdzić można i na wydziale filozoficznym, gdyż wśród studiujących kobiety stanowią 58,3 proc., a wśród absolwentów tylko 39,7 proc. Dla medycyny odpowiednie cyfry wynoszą 17,9 i 16,6 proc., dla farmaceutyki 60,0 i 52,1 proc., dla rolnictwa i leśnictwa 17,4 i 11,2 proc., dla sztuk pięknych 42,9 i 36,9 proc. Jedyną techniką wykazuje cyfry 4,1 i 4,3 oraz dentystyka 80,0 i 79,5 proc. Są to zatem jedyne dwa wydziały, gdzie odsetek absolwentek odpowiada odsetkowi studiujących, na pozostałych wydziałach stale jest niższy.

Jest wszakże i w tej mierze wyjątek, a mianowicie zawód nauczycielski. Tutaj warunki układają się wręcz przeciwnie, gdyż wśród studiujących w szkołach nauczycielskich kobiety stanowią 59,9 proc. (21 400 kobiet na 35 700 uczniów), wówczas gdy wśród absolwentów 64,6 proc. (3 575 kobiet na 5 536 absolwentów). Widocznie zawód nauczycielski więcej odpowiada ukształtowaniu i skłonnościom kobiet, aniżeli mężczyźni, którzy, nie kończąc rozpoczętych studiów, starają się go zamienić na inny.

Z życia organizacji

25-lecie Katolickiego Związku Polek w Warszawie

Katolicki Związek Polek w Warszawie, obchodzi właśnie 25-lecie swego istnienia. Zastużona ta organizacja istniejąca początkowo konspiracyjnie, a posiadająca od r. 1907 przez ówczesne władze rosyjskie zatwierdzony statut, postawiła sobie za cel główny pedagogiczny i oświatowy oddziaływanie na ubogą młodzież. Początkowa, tajna katechizacja dzieci po domach prywatnych i kościołach rozrosła się z czasem w systematyczną sieć prywatnego szkolnictwa. Około r. 1908 zorganizowano trzyletnie, wyższe kursy pedagogiczne, jednakże, wskutek wzrastającej bezustannie czujności władz zaborczych i wzmagającego prześladowania kursy te zostały częściowo zakonspirowane w ten

U wyjątkowych derwiszów

Zapewne niejedną z szanownych Czytelników słyszał już o indyjskich fakirach, tych wielkich ascetach, których poglądy duchowe na wydoskonalenie woli i zupełnego zapanowania nad nią doprowadziły tych mężów do doskonałości, przekraczającej najbujniejszą fantazję.

Ponieważ wszystkie religie orientalne mają równie dziwaczne praktyki religijne — więc w czasie mojej podróży po Turcji nie mogłem się oprzeć ciekawości odwiedzenia derwiszów czyli mnichów muzułmańskich w Skutari.

Nabożeństwo ich właśnie się rozpoczęło, kiedy wszedłem z moim dragomanem na niezbyt obszerną modlitewnię. Lecz już przy wejściu zatrzymałem się. Nieopisany strach ogarnął mnie, gdyż byłem pod wrażeniem, że stoję naprzeciw grupy szaleńców i to niebezpiecznie chorych, którzy lada chwili gotowi rzucić się na intruza i rozszarpać go w kawałki.

Mój dragoman dodawał mi otuchy, wmawiając we mnie, że do tego srogiego widoku się wnet przyzwyczaje, co też po pewnym czasie rzeczywiście nastąpiło.

Wokoło miejsca, gdzie się odbywała „modlitwa”, była umieszczona drewniana krata, za którą zajęliśmy miejsca. Derwisze, przyodżiani w białe, czerwone lub pstre aż do kolan sięgające togi, weszli na środek modlitewni i utworzyli koło, trzymając się wzajemnie za ręce. Powoli zaczęli się poruszać w lewą stronę, śpiewając jednostajnym głosem: Allah, Allah!

Nagle jeden z nich, widocznie kapłan wszedł w środek koła i zaczął się obracać w prawą stronę coraz więcej i szybciej, szybciej i szybciej tak, że wreszcie widać było tylko coś podobnego do czerwonego pata. W tym czasie wszyscy inni krzykliwie coraz więcej i coraz głośniejsze, wydawali jakieś żałosne i rozpaczliwe jęki, aż wreszcie wycie ich stało się tak okropne i przeraźliwe, iż miałem wrażenie jakoby znajdował się tam gdzieś w hadesie.

Przytem każdy z nich krzyczał na swój sposób, jeden cieniem i piskliwym głosem, drugi ochryplym basem, inny znów rykiem dzikich zwierząt pustynnych. W oczach ich było widać jakby płonący ogień.

Teraz wszyscy zaczęli się kręcić dokoła tak dziko, tak szybko, że, podobnie jak ich kapłan w środku, każdy z nich miał wygląd jakiegoś diabolicznego żywego stupa.

Nowy dreszcz przeszedł mi po skórze, kiedy zauważyłem, że kapła noczywiście wskutek nadmiernego wytężenia — padł jak martwy na ziemię.

Wtedy szal warjatów nagle ustał; pokładali sobie na ręce i szyję łańcuchy, zaopatrzone w ciężkie żelazne kule, ponabijane ostremi gwoździemi, i znów kręcili się dokoła dziko i z przeraźliwym wyciem.

Nagle znów wszystko ucichło, derwisze pokładli się plecami na ziemię. Z pobocznych drzwi wyszedł jakiś starszy kapłan w dużym zielonym turbanie na głowie — Za nim postępowała rzesza pobożnych, pomiędzy którymi było dość dużo dzieci. Jeden po drugim, dorosły i dzieciak, podchodził do kapłana i kładł się płackiem przed nim na ziemię, kapłan zaś z całą swoją świętą powagą stawał obydwiema nogami na wątych piersiach wiernego i dmuchał na grzesznika, by w ten sposób rzekomo martwego znów obudzić do życia.

Na tem się ceremonie skończyły. Wychodząc z modlitewni, usłyszałem z ust mego dragomana: Straszne, nieprawda? J. G.

Noworodek ważący jeden funt

Przed kilku dniami urodziło się w pewnym szpitalu londyńskim dziecko, ważące dosłownie 500 gr. Długość jego wynosi 30 cm. Lekarzy dniem i nocą czuwają nad dzieckiem, by je utrzymać przy życiu, gdyż są przekonani, że jest ono zupełnie normalne, i że rozwój jego odbywać się będzie prawidłowo, gdyż wszystkie członki i organa są normalne. Dziecko znajduje się stale w gniazdku z waty, ogrzewanej równomiernie zapomocą poduszek elektrycznych. W. P.

Odkopanie zwierzęcia przedhistorycznego

Ekspedycja nowojorskiego American Museum of Natural History wykopała niedaleko miasteczka Billings w stanie Montana doskonale zachowany szkielet przedhistorycznego zwierzęcia „Horlitosaurus”. Wie ktego szkieletu ocenia kierownik ekspedycji prof. Barnum Brown na 5 miljonów lat. Horlitosaurus wcześniejszy jest od zwykłych dinosaurów; był on o wiele krótszy, mierzył bowiem zaledwie 14 stóp długości. Natomiast szerokość piersi jego wynosiła przeszło 7 stóp. Był on pokryty od nosa aż do końca ogona łuskami grubymi i twardymi, jak żelazo.

Dziedziczność

— Dowiedziałem się od nauczyciela, że odpisałeś od kolegi zadanie matematyczne.

— To dziedziczne, papo.

— Co ty sobie myślisz, smarkaczu!

— A czyż ty nie odpisywał, papo, ku zmartwieniu twoich akcjonariuszy, dwóch milionów? (Ulk)

Szał trykotaży

Od dłuższego już czasu moda nie pozwala nam obyć się bez paru bluzek włóczkowych, różnie tłumacząc konieczność posiadania ich w garderobie. A więc w lecie na wietrzne i chłodniejsze dni. Do wycieczek, do sportu, do biura itp. Zrędom, twierdzącym, że to za gorące na liście, odpowiadało się, że więcej tam dziurek, niż włóczki. I to była racja. Ale teraz mamy październik, więc moda przystosowała się z właściwą sobie giętkością do warunków klimatycznych. Obecne sweterki, dzempierki i bluzki mają już znacznie więcej włóczki, niż dziurek i wogóle są mało ażurowe. Zato niesłychanie fantazyjne i naprawdę w tym sezonie nieodzowne.

Wobec mody bluzek i spódniczek, noszonych nie tylko w dzień, jako ubranie sportowe, ale nawet w różnych kombiacjach mniej lub więcej strojnych wieczorem, bluzki włóczkowe tembardziej nabierają sensu. Prześliczne modele wieńskie przynoszą nam połączenia różnych kolorów: karczek z epoletami zachodzi szpicem na płeć i naprzód, robiąc wrażenie aplikacji innego koloru. Modne są karczki w paski w paru odcieniach — Zjawia się też nowy fason dzemprow (nowość odgrzewana z przed dziesięciu akuraty laty — ale cóż jest nowego pod słonecem!) Mianowicie jest to rodzaj zakieciaka bardzo otwartego z przodu, z szerokiego mi wyłogami, zwykle innego koloru niż całość, o bardzo krótkim stanie, z boku związane na kokardę. Jeżeli się nie chce nosić pod ten zakieciak kamizelki albo bluzki bez rękawów, to można wyłogi spinać pod szyję. Podobne dzempierki nosiło się ongiś, tylko wówczas długimi końcami opasywało się talie i wiązało kokardę za każdym razem, a dzisiejsze dzempierki są dopasowane do figury, bardzo przylegają, zapinają się z boku na guzik albo klamrę, a kokarda jest już zawieszona raz na zawsze.

Moda bufek dotarła i do trykotaży trzymających się dotychczas na uboczu od ekstrawagancji. Bufki są zatem albo na ramieniu, albo w łokciu i dla podkreślenia — innego koloru. Czasem bufki i półowa przodu z jednej strony, albo rewers albo kokarda są innego koloru niż całość. Modne są zarówno ręczne, jak i cieniutkie maszynowe, ale wtedy muszą być bardzo ściśle i mięciutkie.

Modny kolor feuilles mortes — wiadnych liści, święci triumfy. I pomimo swej pozornej nietrwałości, ten zgnity kolor okazał się bardzo korzystnym dla cery. — Nasze babki twierdziły zawsze, że się w nim mizernie wygląda. Dobrze, ale któż dziś wygląda mizernie? Kosmetyka stworzyła na to rady. A cera z rumieńcami wygląda w nim prześlicznie. Radzę się przekonać. Anita.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Ruch statków w porcie gdańskim

Jak wynika z ostatnich zestawień, do portu gdańskiego zawinęło w sierpniu ogółem 429 okrętów, odpłynęło zaś z portu 432 statków.

Wśród statków, które zawinęły do Gdańska, znajdowało się 123 statków niemieckich, 93 szwedzkich, 72 duńskich, 26 norweskich, 23 estońskich, 22 polskich — Resztę stanowiły statki gdańskie, fińskie, litewskie, litewskie, angielskie, holenderskie, belgijskie, francuskie, włoskie, jugosłowiańskie, greckie i węgierskie.

Wśród statków, które odeszły z Gdańska w sierpniu, największą liczbę stanowiły statki niemieckie — 128, dalej szwedzkie 99, duńskie 74, norweskich 25, estońskich 23, holenderskie 20, polskie 18, litewskie i francuskie po 7 itd.

Zatarg między lekarzami na tle niedużego wskrzeszenia porażonej piorunem

W swoim czasie we wsi Romanów koło Częstochowy została porażona piorunem 14-letnia Marja Redlich, uczennica, bawiąca w tej wsi z rodzicami na wakacjach. Porażoną przewieziono do szpitala Najśw. Panny Marji w Częstochowie, gdzie lekarze dr. Franke i dr. Goldman stwierdzili zgon. W godzinę potem przybył do szpitala dr. Karczewski, stał lekarz szpitala i obejrzawszy ciało w kostnicy, kazał przenieść je do sali szpitalnej, gdzie dokonał szeregu eksperymentów, twierdząc, że porażoną ponownie ożywi. Eksperymenty te pozostały jednak bez rezultatu. Z powodu tego postępu dr. Karczewskiego, który podważył autorytet szpitala swoimi eksperymentami, wystąpili lekarze dr. Franke i dr. Goldman do komisarza miasta Mazura z oświadczeniem, że nie mogą współpracować nadal z dr. Karczewskim. Komisarz Mazur, który zresztą już poprzednio wyraził pracę dr. Karczewskiemu, natychmiast zwołał go z zajmowanego stanowiska. Dr. Karczewski w odpowiedzi wniósł skargę sądową przeciw obu lekarzom o zniesławienie. Sprawa ta znalazła się na wokedzie sądowej.

Z zeznań kom. Mazura okazało się, iż zwołał o specjalną konferencję lekarską przy udziale płk. dr. Mikulskiego, naczelnego ordynatora szpitala żydowskiego dr. Battawia. Konferencja ta wypowiedziała się w tym duchu, że postąpienie dr. Karczewskiego jest nieetyczne, a praca jego jest szkodliwa dla dobra szpitala. Rozprawa została przerwana dla wezwania dalszych świadków.

Podczas rozprawy zaszedł przykry incydent. Mianowicie, gdy sędziwy dr. Mikulski wyciągnął rękę do podchodzącego

Prosimy zawsze wyraźnie żądać

Kb 35

MAGGI Sp. z ogr. odp.
Fabryka w Poznaniu.

Koncert symfoniczny

z Massimo Freccia i Józefą Różańską

Niedzielnym koncertem symfonicznym miejskiej orkiestry, który odbędzie się w Teatrze Wielkim dyryguje ceniony włoski kapelmistrz Massimo Freccia. Dyrygent ten, który ukończył ostatnie studia u najslawniejszego kapelmistrza świata, Artura Toscaniniego, uzyskał rozgłos dyrygując tak znakomitemi orkiestrami jak Filharmonia wiedeńska, paryska, berlińska i in.

P. Józefa Różańska świetna pianistka odegra koncert Es - dur Beethovena. Program niedzielnego koncertu obejmuje następujące utwory: Debussy'ego „La mer”, Mozarta „Symfonia g - moll”, koncert fortepianowy i Wagnera uverture do op. „Tannhäuser”.

Bilety w cenie 0.50 do 3 zł. do nabycia w firmie A. Szrejbrovski, ul. Gwarna 20.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 12 października 1932 r.

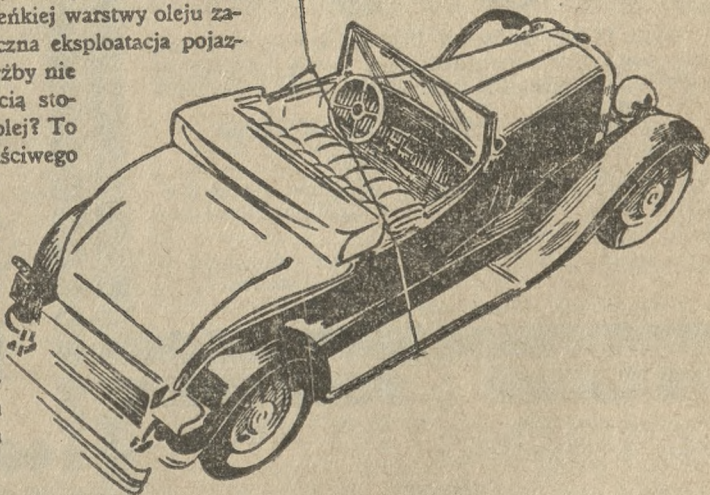
Marta Buschwaldówna, szwaczka, 54 l. Aniela Tulodziecka, emerytowany inspektor szkolny, 79 lat. Marja Olkówna, krawcowa, 46 l. Stefan Staszkievicz, strzelec 58 p. p., rolnik, 22 l. Władysława Popielewska 20 dni.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Zofja Koszutska w holdzie N. S. J. 10 zł; — Piotr Stawski z podziękowaniem Matce Boskiej Częstochowskiej i Najśw. Sercu Jezus, za wysłuchanie prośby 10 zł; — Zbroja 2 zł; — M. Ch. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą w pewnej intencji 5 zł; — K. K. Ryczywoł 10 zł; — N. N. z prośbą o błogosławieństwo Boże dla nowożeńców 5.34 zł; — Felicja Durańska 12 zł; — F. M. z podziękowaniem za odzyskane zdrowie z prośbą o opiekę 5 zł; — J. S. w pewnej intencji 2 zł; — St. Stanisławska z Koźmińska z prośbą o zdrowie 5 zł; — R. W. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 2 zł; — Tadeusz Porawski, Poznań - Łazarz 5 zł; — Swaczynowie, Poznań Rybaki 6, 10 koron austr. w zlocie; razem z poprzednio pokwitowaniami 414,34 zł i 10 koron austr. w zlocie.

na jednym ciłoska

wisi często całość i bezpieczeństwo Waszych pojazdów mechanicznych. Cieniuteńka tylko warstwa oleju decyduje o tem, czy zatra się tłoki w cylindrach, wytopią się łożyska lub nastąpią inne poważne uszkodzenia — czy też pojazdy Wasze przy najwyższej sprawności i bezpieczeństwie ruchu pracować będą nienagannie przez długie lata. Od jakości i specjalnie przystosowanych właściwości cieniuteńkiej warstwy oleju zależy więc ekonomiczna eksploatacja pojazdów. A zatem, czyżby nie było lekkomyślnością stosować jakiegokolwiek oleju? To trudne zadanie właściwego smarowania spełnić może jedynie właściwy wysoko-wartościowy olej — jak Mobiloil przodujący olej świata. Zdania tego są miliony automobilistów na całym świecie — czy i Pan należy do nich?

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S. A.

Okres winobrania we Włoszech święci się tradycyjnymi obchodami. Zabawy ludowe, pochody itp. — wszystko to powtarza się rok rocznie od wieków. W Marino np., przedmieściu Rzymu, obchodzi się święto winobrania w ten sposób, że z „fontanny winnej” na rynku rozkłada się uczestnikom zabawy moszcz z świeżych gron. Amatorów jest wielu, jak stwierdzić możemy z powyższego zdjęcia.

SPORT

Kolarstwo

Pozn. Tow. Cyklistów i Motorzystów urządził w niedzielę zamknięcie sezonu z następującym programem: o godz. 8 zbiórka w salce p. Jarockiej, skąd nastąpi wyjazd na mszę do kościoła farnego; o godzinie 10.30 zebranie, oraz uroczyste rozdanie nagród za ubiegły sezon. Zarazem podaje się do wiadomości, iż dotychczasowy prezes p. Józef Bączkowski ustąpił, a wszelkie sprawy objął wiceprezes p. Jan Wesolowski (Zagórze 1. m. 8.).

Lekka atletyka

Wielkie zawody kościuszkowskie organizuje „Sokół” w Buku w nadchodzącą niedzielę z następującym programem: o godz. 12.15 bieg okrężny na dyst. 4000 m. o puchar wędrowny; godz. 14: pięciobój (100 m, skok w dal, w wyż, kula i dysk); godz. 18: zakończenie i rozdanie nagród.

Piłka nożna

„Pogoń” Lwów — „Warta”. Powyższy mecz o mistrzostwo ligi wzbudził w tutejszych kręgach sportowych zrozumiałe zainteresowanie. W zawodach tych ujrzymy dwóch naszych reprezentacyjnych bramkarzy Albańskiego i Fontowicza. Napastnicy obu drużyn będą mieli zatem nielatożadanie wobec tak doskonałych bramkarzy, przyczem obaj są obecnie w nadzwyczajnej formie. „Pogoń” przyjeżdża w swoim najsilniejszym składzie. „Warta” przygotowuje się również sumiennie do tak ważnego i trudnego spotkania, to też zwolenników piłki nożnej czeka w niedzielę pierwszorzędne widowisko sportowe. Przypominamy, że mecz rozpoczyna się punktualnie o godz. 14.30. Przedprzedaż biletów odbywa się w sekretariacie klubu Aleje Marcinkowskiego 26 od godz. 10 do 14 i od 16 do 19, a w niedzielę od godz. 10 do 12 w firmie Camera.

„Olimpia” i „Pogoń”. Zawody finałowe o puchar „Cybiny” rozegrane zostaną w niedzielę o godz. 11 na stadionie na Śródcie.

Różne

Do pierwszych regat żeglarskich które organizuje „harc druż wilków morskich” pod egidą miejskiego komitetu w. f. i p. w. w niedzielę na jeziorze w Kiekrzu, zgłosiło się dotychczas 8 zawodników do biegu krótkiego, oraz 8 zespołów do biegu długiego. Program regat przewiduje biegi: indywidualny krótki, zespołowy długi (3 osoby) oraz w razie odpowiednich warunków atmosferycznych pokazowy modelami jachtów żeglujących. Zgłoszenia przyjmuje wydział wychowania fizycznego — dom administracyjny przy stadionie miejskim do soboty w południe. Zbiórka zawodników o godz. 8 rano na dworcu głównym, skąd wyjazd do Kiekrza na zniżkowy bilet o godz. 8½. O godz. 9 msza św. w Kiekrzu, poczem początek regat.

Życie organizacyjne

Nadzwyczajne walne zebranie T. S. „Jutrznia” odbędzie się w sobotę o godz. 20 w sali p. Chmielewskiego przy ul. Marsz. Focha 85. Ze względu na ważność obrad uprasza się o punktualne przybycie.

Roczne walne zebranie oddz. pływ. T. S. „Unia” odbędzie się w niedzielę o godz. 10 w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej.

RADJO

Programy radiotelefoniczne:

Sobota, dnia 15 października 1932 r.
Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramof.; godz. 14.00 notowania giełdy; godz. 16.40 odczyt z Wilna; godz. 17.00 tr. z Warszawy; godz. 18.00 audycja młodych talentów; wyk. Irena Wojciechowska (sopran); godz. 19.28 sygnał czasu; godz. 19.30 tr. z Warszawy; godzina 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godzina 22.05 koncert szopenowski z Warszawy; godz. 22.50 muzyka taneczna z cukierni „Polonja”.
Warszawa (1412 m) godz. 12.20 płyty gramof.; godz. 13.10 poranek szkolny ze Lwowa; godz. 16.00 słuchowisko dla dzieci „Dziendobry czy dobranoc”; godz. 16.30 płyty gramofonowe; godz. 16.40 „Jak nale-

KRONIKA TOWARZYSKA

Koło Starszych Harcerzy przy I Druż. Lotniczej urządziło w sobotę, dnia 15 b. m., zabawę jesienną w lokalu p. Świdzkiego, ul. M. Focha 40. Początek o godzinie 21. Wszystkich sympatyków uprasza się o jaknajliczniejszy udział.
zg 16 309/10

Koło Śpiew. im. Moniuszki w Poznaniu urządziło w dniu 15-go października b. r. wieczorek w salach p. Jarockiej. Początek o godz. 20. W programie bardzo miłe niespodzianki.
zg 16 326/7

ży zwiedzać Wileńszczyznę”; godz. 17.00 koncert popołudniowy pod dyr. Józefa Ozimińskiego; godz. 17.40 odczyt aktualny; godz. 18.00 muzyka lekka; godz. 19.20 „Widomości ogrodnicze” — inż. Wł. Pietrzak; godz. 19.30 „Na widnokręgu”; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 koncert pod dyr. Stanisława Nawrota i L. Szczepańska (sopran); godz. 22.05 utwory Chopina w wyk. Pawła Lewickiego; godzina 22.40 feljton pt. „W wielkim hotelu” — p. J. Warneka; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 wieczór śląski (tr. z Wrocławia); 22.30 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19.30 tr. z opery; 22.30 muzyka lekka; **Wiedeń** (516 m) 20.30 słuchowisko; 21.10 muzyka lekka; **Praga** (488 m) 19.50 wyjątki z operetki; 21.10 muzyka lekka; **Beromünster** (459 m) 20.00 koncert symfoniczny; **Rzym** (441 m) 20.45 „Prima-vera Scapigliata” opt. Straussa.

Niedziela, dnia 16 października 1932 r

Poznań (335 m) godz. 10.05 bicie dzwonów — nabożeństwo z katedry poznańskiej; kazanie wygł. ks. penit. Stanisławski; godz. 12.05 odczyt roln. pt. „Zwalczanie gryzoniów” — wygł. p. inż. T. Czekanowski; godz. 12.25 „Czy szkoła rolnicza to zbytek?” — wygł. dr. St. Szumowski; godz. 12.45 wykład dla gospodyń pt. „Ostatnie prace zbieraczy ziół leśnych” — wygł. p. Danuta Gnatowska; godz. 13.05 koncert gramof.; godz. 16.00 tr. z Warszawy; godz. 16.25 płyty gramof.; godz. 16.45 (W); godz. 18.00 koncert popoł.; wyk. Ork. kl. mandolinistów „Mozart” Kazimierz Kielczewski (tenor); godz. 19.25 słuchowisko z Warszawy; godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 koncert z Warszawy; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.10 muzyka tan z Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. 10.00 tr. nabożeństwa z Krakowa; godz. 11.35 odczyt misyjny pt. „Październikowa niedziela misyjna” — ks. kan. Trepcowski; godz. 12.15 poranek symf. z Filharmon. Warsz. w wyk. ork. Filharmon. Warsz. pod dyr. J. Ozimińskiego i L. Boruński (fortepian); w przerwie odczyt pt. „Żywnienie się pracownika fizycznego i umysłowego” — wygł. dr. G. Szulc; godz. 14.05 „Porady weterynaryjne” — prof. L. Dobrzański; godz. 14.25 muzyka ze Lwowa; godz. 14.40 „Co słychać o czem wiedzieć trzeba” — wygł. dyr. S. Mędrzecki; godz. 15.00 muzyka ze Lwowa; godz. 16.00 radiotelefonika dla młodzieży; „Co się dzieje na świecie”, w oprac. Milewskiego; godz. 16.13 opowiadanie dla młodzieży pt. „Strażnik piramid” — wygł. p. M. B. Lepecki; godz. 16.25 płyty gramofonowe; godz. 16.45 „Kącik językowy”; godz. 17.00 koncert solistów w wyk. Ireny Bardy (sopran), L. Budkiewicza (wiolonczela); godzina 18.00 muzyka lekka i taneczna; godz. 19.25 słuchowisko pt. „Zręczność i przekora”; godz. 20.00 koncert popularny w wyk. ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, M. Polifskiej - Lewickiej (sopran); w przerwie wiadomości sportowe.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 6.35 do 8 koncert; 11.50 do 12.45 i 16 do 18 koncert z Berlina; 19.30 operetka z Berlina „Kawaler srebrnej ró-

ży” R. Straussa, 20.40 z oper niemieckich, 22.30 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19.35 słuchowisko, 21.35 muzyka cygańska, 22.30 koncert muzyki lekkiej; **Wiedeń** (516 m) 17.20 muzyka taneczna do 18.20, 20.50 koncert z Monachium; **Praga** (489 m) 21.00 wieczór opery, 22.20 utw. jaz. na dy. fort. i pianinach; **Rzym** (441 m) 20.45 „Plaszcz” i „Gianni Schicchi” dwie op. Pucciniego.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Zjednoczenie Podmistrzów Budowlanych**. Msza św. na intencję Tow. odbędzie się w niedzielę 16 bm o godzinie 9.30 w kościele O. O. Jezuitów. Zbiórka o godz. 9 u p. Bajerowej pod Bernardynami nr 6.

— **Tow. Hod. Goł. Pocztowych „Paderewski”**. Zebranie odbędzie się w niedzielę 16 bm o godz. 10 rano w lokalu p. Dusika przy ul. Marsz. Focha 27.

— **Tow. Zjednoczonych Malarzy, Lakierników i Poziłowników w Poznaniu**. Dnia 16 bm o godz. 9 odbędzie się w kościele Bożego Ciała msza św.; o godz. 20 uroczyste zebranie, połączone z wystawą malarstwa w „Ulu”, ul. Ślusarska 6.

— **Cech Sam. Siodlarzy i Rymarzy w Poznaniu**. Plenarne zebranie odbędzie się w niedzielę 16 bm o godz. 11 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a.

— **Tow. Uczestników Powstania Wlkp. 1918-19 r. Poznań - Jeżyce** Dzielnica II. Dnia 16 bm odbędzie się na strzelnicy Bractwa Kurkowego w Szlaku strzelanie Legjonu Wielkopolskiego o nagrodę wędrowną. Przewidziane jest strzelanie zespołowe i strzelanie indywidualne o tytuł najlepszego strzelca w Legjonie Wielkopolskim. W strzelaniu indywidualnym pożądanym jest najliczniejszy udział członków Tow. naszego. Członkowie biorący udział w strzelaniu zgłaszają się w dniu strzelania na strzelnicę w Szlaku, u kierownika zawodów komendanta Związku kpt. w st. sp. Kąkolewicz Tadeusza. Zbiórka Tow. o godz. 9 na strzelnicę Bractwa Kurkowego w Szlaku.

— **Tow. Przemysłowe „Kościuszkowski”** Górczyn - Łazarz. W niedzielę 16 bm, o godz. 9 zbiórka w lokalu p. Spychały przy ul. Marsz. Focha 146 celem wzięcia gremialnego udziału w uroczystości 25-lecia Kat. Tow. Rob. Polskich parafii św. Krzyża w Górczynie.

— **Poznański Klub Sportowy „Głuchoniemych”**. Dn. 16 bm o godz. 9 odbędzie się w kościele św. Kazimierza na Śródcie msza św. Zbiórka zawodników dorocznego jesiennego biegu na przełaj o mistrzostwo Polski Głuchoniemych o godz. 11.30.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich Poznań - Górczyn** obchodzi w niedzielę dnia 16 bm uroczystość srebrnego jubileuszu. Uroczyste nabożeństwo o godz. 10 w kościele św. Krzyża. Wieczorem o godz. 19 przedstawienie amatorskie pod tytułem „Genowefa”.

— **Kat. Zw. Abstynentów Poznań - Koło Jeżyce**. Zebranie plenarne odbędzie się 16 bm, o godz. 16.15 na salce parafialnej.

— **K. S. „Czarni” w Poznaniu**. Plenarne zebranie odbędzie się w sobotę 15 bm, o godz. 20 w lokalu p. Frackowiaka przy ul. Mostowej 19.

— **Związek Czeladzi i Podmistrzów Murarskich**. Zebranie odbędzie się w niedzielę 16 bm o godz. 11.30 w lokalu p. Wiśniewskiego „Ul”, ul. Ślusarska 6.

— **Tow. św. Władysława Poznań-Wilga**. Na intencję obchodu 4 rocznicy istnienia zostanie odprawiona w tut. kościele parafialnym Zmartwychwstania Pańskiego w niedzielę 16 bm o godz. 9 uroczysta msza św., a o godz. 10.30 odbędzie się na wielkiej sali parafialnej uroczyste posiedzenie.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu

Dnia 13 października 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza kochana mamusia, s. p.

Marja Jakubowska
z domu Kościńska

przeżywszy lat 37. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 16 b. m., o godz. 15.30, z domu żałoby, na cmentarz Górczyński.

zg 16 330

W smutku pogrążony
mąż z dziećmi.

Poznań, ul. Małeckiego 35.

W dniu 14 października 1932 r. zmarł, opatrzony św. Sakramentami, s. p.

leśniczy

Władysław Matuszewski

Pilny i pełen oddany pracy, zasłużył sobie s. p. Zmarły na naszą pamięć.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 16 b. m., o godz. 8.30, z domu żałoby w Gądkach na cmentarz parafialny w Tulcach.

zg 16 331

**Zarząd i Pracownicy
Fundacji Zakładów Kórnickich.**

Zawiadomienie!

Szanownej Publiczności oraz naszej Klienteli z Łazarza i okolicy podajemy do uprzejmej wiadomości, że w przejętym od pani Werwickiej

składzie

przy ulicy **MARSZAŁKA FOCHA nr. 43**

otwieramy w sobotę, dnia 15 października rb.

pod własnym zarządem **NOWĄ FILJĘ**

Sprzedaży Mięsa i Wyrobów Mięsnych

BRACIA DAWIDOWSCY

Centrala: Poznań, ul. Gwarna 17 — Tel. 37-80 i 53-57.

Czekoladki deserowe

1/2 kg. — 6,— zł

od dzisiaj znowu ulepszone

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6.

Oddział przy ul. 27 Grudnia 3.

Posiadłość

na prowincji, w której od lat zaprowadzony jest dobry prosperujący interes zbożowy, ze spiżarnią, biurami i szopami, **razem na sprzedaż.** Również mechaniczna

czyszczarka

marki „Neusaat” z zapędem elektrycznym, do czyszczenia wszelkich zbóż i nasion, **tanio do oddania.** Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zg 16 323

WINA GRONOWE

prawdziwe węgierskie, francuskie i południowe po cenach bardzo przystępnych poleca

Gdański

Dom Delikatesów

M. ROTNICKI

Poznań,

Fr. Ratajczaka 38.

Telefon 23 48.

HANDEL WIN

zd 16 315

Szkło

okienne, grodowe, katedralne, surowe, frunciane, ornamentowe, kołowe, dżamity, kity szklarskie itp., lustra i **szkły wystawowe** poleca Polskie Biuro Sprzedaży Szkła Spółka Akcyjna Poznań Małe Garbary 7a. telefon 28.63. Oddział w Łodzi, ul. Pusta 15.17.

W dniu 13 października 1932 r. o godzinie 1,30 nad ranem zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza, najdroższa, najtroskliwsza i nigdy niezapomniana żona, matka, babcia, siostra i ciotka, ś. p.

z Worochów

Franciszka Kordylewska

przeżywszy lat 49.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 16 października, o godzinie 14 z domu żałoby, ul. Marszałka Focha 49, na cmentarz w Górczynie.

Nabożeństwo żałobne za spokój Jej duszy nazajutrz w poniedziałek o godzinie 9 w kościele parafjalnym św. Michała.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z dziećmi i wnuczką oraz rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

zg 16 316

Zakład pogrzebowy B. Jaśkiewicz, Poznań, ul. Klasztorna 9, tel 25-38.

Osiedliłam się
Dr. med. J. Hryniewiczowa
przyjmuje w chorobach zębów i jamy ustnej
zg 16 813 od 4-6 po poł. ul. Podgórna 2.

MOULIN ROUGE

Kantaka 8/9. Tel. 33-69

W sobotę, 15-go i w niedzielę 16-go października r. b. i w każdą sobotę i niedzielę w prześlicznych lokalach

parterowych i I. piętra
FIVE O'CLOCK TEA

z programem. Pr 5 000-41.86
Ceny rewelacyjnie niskie!

Zwraca się specjalną uwagę na codzienne ulubione „Five o'clock tea” z danciem — kawa lub herbata 75 groszy.

Dla szanownych pań salonowi tancerzy do dyspozycji.

Sensacyjna praktyczna nowość!
ONDULACYJNY
GRZEBIEŃ stwarzający podwójnie falistą ondulację

praw. zastrz.

Onduluje krótkie i długie włosy, bez karbowek, szpilek lub innych pomocniczych środków, lecz naturalną drogą, przez zwykłe czesanie.

Sol dny i trwałe, służyć może kilka lat. Niezbędny dla pan i panów. Dużo zaoszczędzicie, nie wydając na fryzjera, mając przytem zawsze ładnie ondulowane włosy. Wysyłamy za załączeniem pocztowem. Prosimy zamawiać zaraz.

„KADEWU” Łódź,
Skrz. poczt. 405, Oddział 146

Dla zaprowadzenia oddajemy 1000 ondulacyjnych grzebieli po cenie reklamowej

2 zł

za sztukę

W znanym lokalu
„Tu się jada jak u Matki”

Tel. 41-58 ul. Wjazdowa 9 Tel. 41-58
odbędzie się w sobotę, dnia 15. 10. 32 r.

WIEPRZOBICIE

połączone z wieczorkiem (familijsnym) na które uprzejmie szanownych Sympatyków i Gości zapraszam

z poważaniem
zg 16 314 Aleksander Krüger
Lokal otwarty do 4-tej rano. Koncert artystyczny.

Nowowynalezione anodówki

zdumiewająca żywotność, — bezwzględnie czystszy odbiór. 120 voltówki (wskazują więcej) 11 zł. 90 gr., na prowincję pocztą 12 zł. 90 gr. Wysyła wprost z fabryki do odbiorcy.
DEWON, Poznań, Składowa 5/7. zg 16 318

Futra

gotowe i na miarę, spody pod futra i skóry wszelkiego rodzaju — poleca najtaniej
JÓZEF DAWID
Poznań, ulica Nowa nr. 11.
Firma Chrześcijańska
Przyjmuje asygnyaty Tow. „Kredyt”
Pw 4 173-36 86

OKAZJA!

Samochód 6-osobowy Limuzyna Praga-Oświęcim

trzy miesiące w ruchu mało używany, za 11.000,— złotych (ewtl. dogodna spłata) na sprzedaż. Skupiański, Poznań, ul. Szamarzewskiego 47, tel. 61-87. zg 16 320

Kredytowa Spółdzielnia Ogrodnicza w Poznaniu

poszukuje

członka zarządu

Kandydaci z odpowiednim przygotowaniem oraz kucją, zechcą składać zgłoszenia tylko piśmienne na ręce prezesa R. N., ul. Fr. Ratajczaka 10. zg 16 319

Z branży dentystycznej poszukujemy

dzielnej ekspedjentki

zaraz. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Pozn. pod zg 16 317

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T.A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Posadzkę parkietową

wyborowej jakości, absolutnie suchą z fachowem układaniem pod gwarancją dostawcy Pw 18 609-55.316

Reprezentant na Poznań E. Kampe Strzelecka 19.

Fabryka parkietu Inż. G. Chojnacki, Sp. z o. p. Reda, Pomorze

MAGISTRAT MIASTA SZAMOTUŁ ogłasza niniejszem KONKURS NA POSADĘ

lekarza weterynaryjnego

przy tut. Rzeźni miejskiej pod następującymi warunkami:
1. kandydat winien posiadać obywatelstwo polskie,
2. przedłożyć odpowiednie podanie wraz z należytym udokumentowaniem. świadectwami i curriculum vitae.
Do stanowiska tego przywiązane są pobory według grupy IX pragmatyki urzędników państwowych, a poza tem wolno będzie kandydatowi wykonywać wolną praktykę w ramach możliwości służbowych.
Odpowiednie podania z napisem: „Oferta na posadę lekarza weterynaryjnego” złożone należy najpóźniej do 25. X. 1932 r. w niżej podpisanym Magistracie. dg 1 410
Magistrat, Szamotuły.

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Dominowie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Dominowo tom II wykaz liczba 38 na nazwisko rolnika Stanisława Roszaka w Dominowie i jego żony Kazimierzy z Jakubowskich żyjących w ogólnej wspólności majątkowej, zostanie w drodze egzekucji przymusowej dnia 1 grudnia 1932 r. o godz 10 przed południem, wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 13. W obrębie Dominowa położona nieruchomości — osada o charakterze niepodzielnego dziedziczenia, składająca się z domu mieszkalnego z podwórkiem i ogrodem domowym, bocznego domu mieszkalnego, stodoły, obory, stajni i stodoły łąka, droga, pole, pastwisko i rola, parcele 14, 70/32 71/32. 48. 49. 68/50, karta mapy 1 i 4, obszaru 38,99,67 ha. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 154,33 talarów; wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 258 mk. Matrikuła art 36; księga podatku budynkowego liczba 39. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 6 lutego 1932 r. Sroda, dnia 15 września 1932 r. Sąd Grodzki. ng 5 590

DLA WASZYCH DZIECI!

Nr. 27-34

6.-

Nr. 21-26 Zł. 4.-

Art. 2862-01

Całogumowe dziecięce śniegowce w czarnym kolorze. Dobre i praktyczne.

Nr. 21-26

7.-

Art. 3661-00

Sznurowane buciki dla dzieci od lat 2 — 5 w kolorze brązowym lub czarnym.

Nr. 27-34

12.-

Art. 3262 00

Brązowe buciki dla chłopców. Mocny dullboks, skórzana podeszew. Nr. 35-38 Zł. 16.-

Nota

Pg 5 083/4 B- 808

Nowe formularze Funduszu Bezrobocia

1. Wyciąg z ksiąg płacy 2 gr.
2. Zawiadomienie o robotnikach nowoprzyjętych:
 - a) mały format na 6 nazwisk. 1 "
 - b) duży " 20 " 2 "
3. Zawiadomienie o robotnikach zwolnionych:
 - a) mały format na 6 nazwisk. 1 "
 - b) duży " 20 " 2 "
4. Formularz do zgłoszenia prawa do korzystania z zasiłków Funduszu Bezrobocia 2 "

za egzemplarz loco drukarnia Przy zamówieniach zamiejscowych należy doliczyć na porto:

przy 50 egzemplarzach	25 groszy
100	50
200	60
ponad 200	70

Drukarnia Polska S. A.
Poznań, św. Marcin 70.

zg 15 650

OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym Dział A wpisano: 1) dnia 18 maja 1932 nr. 3442 przy firmie Centrohurt, Biuro Handlowo-Komisowe, Grymajzen, Maleszewski, Matuszewski i Rousseau, Spółka Komandytowa, Poznań. Firma brzmi odtąd: Centrohurt, Maleszewski, Matuszewski i Rousseau, Spółka komandytowa, Poznań. Leopold Grymajzen ustąpił jako wspólnik osobiście odpowiedzialny, pozostając komandytystą do wysokości wkładu 700 złotych 2) dnia 18 maja 1932 nr. 3282 przy firmie Edmund Rychter, skład garbierzy męskiej i materiałów, Poznań. Właścicielem jest obecnie kupiec Krystyn Rychter z Poznania. Wszelkie aktywa i pasywa przedsiębiorstwa przejmują nowonabywca. 3) dnia 18 maja 1932 nr. 2333 przy firmie Stanisław Milachowski, Poznań. Po śmierci właściciela Stanisława Milachowskiego przedsiębiorstwo przeszło na wdowę Julję Milachowską z domu Kapela oraz jej małoletnie dzieci Halinę Leokadję, Florjana Stanisława, Bogdanę Henryka, Irenę Marię, Jana Wojciecha, wszyscy z Poznania. W nierozdzielonej wspólności spadkowej, którzy prowadzą je pod dotychczasową firmą. 4) dnia 24 maja 1932 r. pod nr. 3484 firmę Sokołowski & Ska, Poznań. Współwłaścicielami są kupcy Leon Brunon Sokołowski, Stanisław Karwat, obaj z Poznania. Jawna spółka handlowa rozpoczęła swe czynności dnia 1 maja 1932. Do zastępstwa spółki są upoważnieni wspólnicy samodzielnie. 5) dnia 24 maja 1932 pod nr. 3485 firmę Film Photo News, Witold Biłażewski, Poznań. Właścicielem jest Witold Biłażewski z Poznania. 6) dnia 24 maja 1932 pod nr. 3486 firmę Chemergon, Fabryka Przetworów Chem. i farmac., Leon Sikorski, Poznań. Właścicielem jest aptekarz Leon Sikorski z Poznania. 7) dnia 31 maja 1932 nr. 3042 przy firmie Zakup i sprzedaż skór surowych Abram Rachwałski, Poznań. Firma wygasła. 8) dnia 31 maja 1932 nr. 3423 przy firmie Hurtownia Stali Wcaław Okoniewski, Poznań. Prokura Witolda Okoniewskiego wygasła. Właścicielem jest obecnie inżynier Witold Okoniewski z Poznania. 9) dnia 31 maja 1932 nr. 3444 przy firmie Bracia Nowaczyk, skład rowerów i motocykli, Poznań. Spółka się rozwiązała, firma jest przedsiębiorstwem kupca pojedynczego. Przedsiębiorstwo nabyła Stanisława Nowaczyk z Poznania. 10) dnia 10 czerwca 1932 nr. 2353 przy firmie Dom Rolniczo-Komisowy Godurkiewicz i Ska, Poznań. Stanisław Karwat, kupiec z Poznania, wystąpił ze spółki. 11) dnia 11 czerwca 1932 nr. 2867 przy firmie Hurtownia artykułów spożywczych Walenty Tomasz, Poznań. Firma wygasła. 12) dnia 11 czerwca 1932 nr. 3005 przy firmie Kowalski i Łański, Poznań. Prokura Bronisława Tomkowiaka wygasła. 13) dnia 24 czerwca 1932 nr. 3418 przy firmie Człapczyński i Zakrzewski, Hurtownia Owoców Południowych, Poznań. Firma wygasła. 14) dnia 24 czerwca 1932 nr. 2480 przy firmie Barwa, Parowa Farbiarnia i Pralnia Chemiczna Stefan Kałamajski, Poznań. Prokura Leona Babendycha wygasła. Prokura Wojciecha Podemskiego jest prokurą samodzielną. 15) dnia 28 czerwca 1932 nr. 2038 przy firmie Café Esplanade Mańczak, Wandelt i Rasim, Poznań. Firma brzmi obecnie Café Esplanade, Stanisław Mańczak. Kupiec Wiktor Wandelt zmarł. Firma jest przedsiębiorstwem kupca pojedynczego. 16) dnia 12 lipca 1932 nr. 3012 przy firmie Szafarkiewicz i Menzel, Poznań. Spółkę rozwiązano. Likwidatorami są dotychczasowi współwłaściciele spółki inżynier Ignacy Szafarkiewicz i kupiec Stanisław Menzel, którzy zastępują spółkę łącznie. 17) dnia 18 lipca 1932 pod nr. 3487 firmę Skład Artykułów Technicznych „Hatech” Stefan Czapski, Poznań. Właścicielem jest inżynier Stefan Czapski z Poznania. Kupcowi Leszkowi Hansowi z Poznania udzielono prokury. 18) dnia 18 lipca 1932 pod nr. 3488 firmę Bronisław Tomkowiak, agentura zbożowa, Poznań. Właścicielem jest kupiec Bronisław Tomkowiak z Poznania. 19) dnia 18 lipca 1932 pod nr. 3489 firmę Ludwik Wachał, handel ziemio-plodów, Stęszew. Właścicielem jest kupiec Ludwik Wachał z Stęsiewa. 20) dnia 18 lipca 1932 pod nr. 3491 firmę Drogeria im. Chopina, Janina Langerówna i Ska, Poznań. Współwłaścicielami są Janina Langerówna z Poznania i Julian Kornaszewski, budowniczy z Ostrowa. Jawna spółka handlowa rozpoczęła swe czynności dnia 1 czerwca 1932. Do zastępstwa spółki są upoważnieni obaj wspólnicy łącznie. Władysławowi Kornaszewskiemu i Sewerynowi Sobierajskiemu z Poznania udzielono prokury w ten sposób, że są uprawnieni do zastępowania firmy łącznie względnie spółnik Langerówna z prokurentem Władysławem Kornaszewskim, względnie spółnik Julian Kornaszewski z prokurentem Sobierajskim. 21) dnia 26 lipca 1932 r. nr. 1879 przy firmie Aquilla, Tadeusz Bartsch, Poznań. Firma wygasła. 22) dnia 26 lipca 1932 nr. 3048 przy firmie Chemigrafia Gonla i Ska, Poznań. Odtąd: Chemigrafia, Aleksy Gonla, Poznań. Spółkę rozwiązała Leon Primke wystąpił ze spółki. Firma jest przedsiębiorstwem kupca pojedynczego. 23) dnia 27 lipca 1932 pod nr. 3491 firmę Bracia Wolscy, Poznań. Współwłaścicielami są kupiec Maksymilian Wolscy z Poznania i kupiec Wincety Wolscy z Lwówka. Jawna spółka handlowa rozpoczęła swe czynności dnia 15 lipca 1932. Do zastępstwa spółki jest wyłącznie upoważniony kupiec Maksymilian Wolscy z Poznania. Spółkę zawarto na czas do 31 XII. 1932. 24) dnia 27 lipca 1932 nr. 3012 przy firmie Szafarkiewicz i Menzel, Poznań. Dalszym likwidatorem mianowano Tadeusza Przyjemskiego z Poznania, który zastępować będzie firmę w likwidacji z likwidatorem Szafarkiewiczem lub Menzelem. 25) dnia 29 lipca 1932 pod nr. 3492 firmę Biuro Transportowe Ruch Towarowy Leja Serebryjska, Poznań. Właścicielem, firmy jest Leja Serebryjska z Poznania. Nachmanowi Serebryjskiemu z Poznania udzielono prokury. 26) dnia 29 lipca 1932 pod nr. 3493 firmę Henryk Nurkowski, Restauracja Bazarowa, Poznań. Właścicielem firmy jest restaurator Henryk Nurkowski z Poznania. 27) dnia 29 lipca 1932 pod nr. 3494 firmę Pech i Zelinger, Poznań. Współwłaścicielami są kupiec Gerhard Pech z Poznania i Sura Golda Zelinger z Sosnowca. Jawna spółka handlowa rozpoczęła swe czynności dnia 1 lipca 1932. Do zastępstwa spółki są upoważnieni wspólnicy samodzielnie. 28) dnia 29 lipca 1932 pod nr. 3495 firmę Walenty Gąsiorowski, Poznań. Właścicielem jest właściciel mleczarni i dzierżawca probostwa Walenty Gąsiorowski z Strzelna. 29) dnia 6 sierpnia 1932 nr. 2006 przy firmie Johann Czerwiński, Poznań. Właścicielem jest obecnie Jan Czerwiński z Poznania. 30) dnia 16 sierpnia 1932 nr. 3495 przy firmie Walenty Gąsiorowski, Poznań. Właścicielem jest obecnie kupiec Józef Rouss z Poznania. Wszelkie aktywa i pasywa przedsiębiorstwa przejmują nowonabywca. 31) dnia 20 sierpnia 1932 nr. 2328 przy firmie Nyka i Posłuszny, Poznań. Prokura Józefa Krausego wygasła. 32) dnia 20-go sierpnia 1932 pod nr. 3496 firmę Aptekę pod Gwiazdą, Wacław Morawski, Poznań. Właścicielem jest aptekarz Wacław Morawski z Poznania. 33) dnia 23 sierpnia 1932 pod nr. 3497 firmę Stefan Schulz, Poznań. Właścicielem jest kupiec Stefan Schulz z Poznania. 34) dnia 23 sierpnia 1932 pod nr. 3498 firmę Stajot, St. Pilaczyński & J. Jankowiak, Poznań. Współwłaścicielami są kupcy Stanisław Pilaczyński, Józef Jankowiak, obaj z Poznania. Jawna spółka handlowa rozpoczęła swe czynności dnia 1 lipca 1932 r. Do zastępowania spółki upoważnieni są obydwaj wspólnicy łącznie. 35) dnia 27 sierpnia 1932 nr. 3306 przy firmie Oddział Poznański fabryki maszyn, wozów i odlewni żelaza St. Malinowski, Śrem. Firma wygasła. 36) dnia 27 sierpnia 1932 nr. 3128 przy firmie Jaroska i Ska, Poznań. Spółnik Zofia Jaroszkowa wystąpiła ze spółki. Firma jest przedsiębiorstwem kupca pojedynczego. Zofia Jaroszkowa z Poznania udzielono prokury. 37) dnia 29 sierpnia 1932 nr. 2385 przy firmie Sigismunt Marcus, Poznań. Spółka się rozwiązała. Wspólnicy Julia Marcus z domu Caro, Marcin Marcus, Alfred Marcus i Leon Maschler wystąpili ze spółki. Firma jest przedsiębiorstwem kupca pojedynczego. Wszelkie aktywa i pasywa przedsiębiorstwa przejmują pozostały właściciel Dr. Jesajak Cobiner. 38) dnia 29 sierpnia 1932 r. nr. 3436 przy firmie Eryk Hardt, Przedstawicielstwa Fabryk Wyrobów Włókienniczych, Poznań. Firma wygasła. Poznań, dnia 1 września 1932 r. Sąd Grodzki. ng 5 587

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-tamowy milimetr 50 groszyZnak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Losy

1 klasy, najszerzsiwsze, poleca kolektura Kędziory. Poznań, Siaroka 5/6, narożnik Nowej. Zdg 32 065

Anodówki „Emka”
najkorzystniejszej

150 wolt wy-
kazująca 175
wolt z 17.90;
120 wolt wy-
kazująca 140
wolt z 13.90;
100 wolt wy-
kazująca 120
wolt z 11.25;
90 wolt wy-
kazująca 110
wolt z 10.00;
60 wolt wy-
kazująca 75
wolt z 7.40.
Baterie wy-
syła się na
zaliczce
za zalicz-
kę 2.-. Za przedłożeniem
karty gwarancyjnej z baterji
anodowej „Emka” ładujemy jed-
norazowo akumulator gratis —
„EMKA”. Zakłady Radio elek-
trotechniczne. Radioaparaty ży-
randole gramofony, płyty aparatu
fotograficzne w Warszawie
Włodarczyk Poznań Wrocław-
ska 30 telefon 2683.
Pg 5 012 40.140

Polonia

Pośrednictwo Majątek Po-
znański Kantata 5 poleca wyso-
biajatków ziemskich gospo-
darstw kamienic. willi przy-
muje zlecenia. Zdg 34 993/4

Powóz

(landauer) w dobrym stanie ta-
nio. Stawna 6 Zdg 35 915

Antykwarjusznie

najkorzystniej Kupno — Sprze-
daż Marcinkowskiego 28. —
Pg 4 748 40 54

„Antyki”

meble używane wielki wybór.
ceny najniższe Flasiński. Wóz-
na 9 Pg 5036 57 217

Parcela

budowlana 1 000 mtr. kw. ul. Mi-
la za gotówkę. Kalinowski Wroc-
ławska 9 Zdg 36 447

Maszynka do mięsa

nr. 32 jak nowa, korzystnie do
sprzedania. Długa 4 m. 10.
Zdg 36 356

Tapczan nowy

bardzo ładny solidna praca. Zł
85. Poznański Dom Komisowy —
Dominikańska 3 Pg 5 106 41.83

Zegary stojące

Becker Junghans okazyjnie —
Poznański Dom Komisowy. Do-
minikańska 3. Pg 5 107 41.84

Piec gazowy

Junkersa mało używany. Sprze-
dam. Trzeciego Maja 5 m. 11
Zdg 36 709

Lampę kwarcową

korzystnie sprzedam Podgórna
10 m. 18. Zdg 36 703

Zakład fryzjerski

korzystnie na sprzedaż. Informa-
cje Ig. Halawa, Śrem. Kolejowa
5 Zdg 36 936

Parceli

kilka w najbliższej części Po-
znańska korzystnie z powodu wy-
jazdu sprzedaje właściciel. Oferty
Kurjer Poznański Zdg 35 993

Sklad

na Starym Rynku mały z urza-
dzeniem odstanie tanio. Zgłosze-
nia: Gordon Wrocławska 14 m.
17 Zdg 36 448Dywany
Chodniki
Kilimy
najtaniejw firmie Dywa-
ny Zwińskie —
Bracia Górecki
Poznań Stary
Rynek 44 i pie-
tro wejście z ul.
Wojnej. Pg 4 773 39 213

Dom

w rynku II piętro dwa skła-
dy w mieście wycozkowem na
sprzedaż. Do objęcia 15 000 zł.
Zgłoszenia Tomczak Mosina.
Zdg 36 724

Rzeźnictwo

z motorem zapędowym — tanio
sprzedam dzierżawa miesięcznie
105 zł. Oferty Kurjer Poznański
Zdg 36 687

Willa

11 pokoi w Puszczykowie. cena
16 tys. Pośrednik wykluczony.
Oferty Kurjer Poznański
Zdg 36 415

Jadalnię

pięknie, rzeźbiona bardzo tanio.
Stolarnia, Bukowska 9. Zdg 36 694

„Radjolabor”

Skarbowa 7, telefon 41-10
naprawa, buduje odbiorniki naj-
nowszej konstrukcji po cenach
niskich. Pogotowie czynne do go-
dziny 9 wieczorem Zdg 36 680

270 mórg

rentowe blisko Poznania, pięk-
nieodbudowane — przy wpłacie
60 000 sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański Zdg 36 688

Biblioteka dębowa

nowa 160 mtr. skromnie wyko-
nała z 80. Poznański Dom Komi-
sowy Dominikańska 3.
Pg 5 101-41.78

Dwa fotele skórzane

jak nowe bardzo ładny fason
okazyjnie. Poznański Dom Komi-
sowy. Dominikańska 3 tel. 2442.
Pg 5 102-41.79

Trykoty

kombinacje 1.05 koszule 1.60.
skarpetki 0.25 pończoszki dziecie-
ce 0.25 Bemberg 1.85 złoty 3.25
tylko „Tani Zakup” Wodna 21.
Zdg 36 665

Dom

nowobudowany 8 ubikacji ogro-
dem Poznaniu 13 000 wpłaty
8 000 złotych dochód 1 920 roc-
nie. Bloch Poznań Długa 5.
Zdg 36 655

Szluczer

z luneta dubeltówkę bezk. korzy-
stnie sprzedam. Poznański 53.
m. 7. Zdg 36 420

Biurko

pięćdziesiąt pięć. Adres Kurjer
Poznański Zdg 36 654

Wagi

decymalne dobre. Telefon 11-05.
Zdg 36 664

Dom

w Lesznie średniemu dochód
roczny 2 500 zł. sprzedam za 15
tysięcy wpłaty 10 000 zł poleca
Kempa Leszno Dworcowa 43.
ng 5 850

Sprzedam

w Bydgoszczy sklep kolonialny.
3 pokojowe mieszkanie tanio bile
zaraz. Adres wskazać „Gazeta
Bydgoska” Bydgoszcz ng 5 848

Hotel

i restauracja w centrum miasta
wyższe szkoły wojsko od zaraz.
Do objęcia potrzebna gotówka ca-
10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański ng 5 851

Bemar

luksusowe wykonanie niklowy. 7
kociolków 3 dzbanki za bezcen.
Restauracja Pasaż Fr Ratajczka
ka 15. Zdg 36 410

Piec

oryginalny Esch Mannheim prze-
nosny, żelazny szamot, ogrzewa
duże ubikacje 110x65x30 cm bar-
dzo dobrym stanie Restauracja
Pasaż Fr Ratajczka 15.
Zdg 36 409

40

mórg w tem laka las zabudowa-
nie. Inwentarzem zasiewem cena
12 000 wpłaty 7 000 Zgłoszenia
Kurjer Poznański Zdg 36 426

Futro

sealowe muskie 150. Piekary
20/21, mieszkanie 8. Pg 5 100 41.89

Linguaphone

angielskie płyty nowe okazyjnie.
Skryta 2 m. 1. Zdg 36 432

Lustro

duże do okna wystawowego. lo-
kalu smoków (średnia figura) —
tanie sprzedam. Telefon 30-79.
Zdg 36 434

Zbiór

znaczków sprzedam. Zapytań
Plac Bernardyński 1 m. 5.
Zdg 35 892/3

Trykotaże

poulowy pończochy skarpetki.
rekawiczki po znanych niskich
cenach Centralny Dom Poń-
czoch Wodna 20. Zdg 35 140/1Konfekcja
damska i męskaceny fabryczne Poznań Stary
Rynek 95 97 i niżej.
Zdg 36 616/17

Miód

kuracyjny zł 14.50 miód zwykły.
orzechy włoskie 10 5 kłowe opa-
kowanie franko zaliczka Bra-
cia Baltuch Zaleszczyki.
Zdg 35 972

Willa

12 ubikacji ogród Puszczykowie
cena 15 000. Waly Królowej Jad-
wigi 2. miesz. 2. Zdg 36 568/9

Skład

kolonialny duże mieszkanie —
dobre położenie. Tomkowak Nie-
golewskich 9. Zdg 35 115

Maszyna

do cholewek noworamienna. Kozłowski Szewska 13. zdg 36 556

Singera

damska sprzedam. Drużbackiej 1 m. 4. zdg 36 532/3

Piekarnia

Poznań, dziennej kasy 250 zł. — Piotrowski Szamarzewskiego 1. zdg 36 390/1

Szyny kolejowe

sprzedaje korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 579.

Radjo

sprzedam tanio z dwoma głośnikami i gramofonem na prad. Adres Kurjer Poznański zdg 36 553.

Restaurację - winiarnię

sprzedam 20 000 zł lub przyjmie wódnika. Ożenek niewykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 554.

Skład

kolonialny z masłem i dużym pokojem sprzedam Szewska 14. m. 21. zdg 36 546

Nowość

plote obraczk. ślubne w kolorach od 12 zł para. Chwilkowski, św. Marcin 40. zdg 36 533

Jadalnia

debowa cena przystępna. Adres Kurjer Poznański zdg 36 502

Pianino

Carl Ecker jak nowe sprzedam. Plac Nowomiejski 5 III. wejście ogrodowe II piętro prawo. zdg 36 490

Dery

nierzemakalne dla koni i psów. Sprzedaż. Razer, Szewska 11. zdg 36 622

Pościele

sprzedam tanio Zielona 2. m. 6. zdg 36 624

Dom

nowy rodzaj willi sprzedam. — Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 36 445

Pianinał

zagraniczne okazja 1500 (prostosłonne 650). Plac Wolności 2. magazyn fortepianów. zdg 36 446

Plac

ca. 1900 m² Poznań nadający się na każde przedsiębiorstwo lub budowlę z szopami korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 449

Ogródek

działkowy Chociszewskiego ładna altana basen chlewik. pomna, tania. Focha 14 m. 2. zdg 36 472

Sprzedam

aparat „Kinofilm” wielkość normalna z aparatem automatycznym okazynie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 483

Lóżko

mahoniowe z materacem tania sprzedam. Długa 16 mieszk. 3. zdg 36 604

Tapczan

debowy i leżankę sprzedam tanio. Fredry 6 narożnik tapicer. zdg 36 620

Fotele

kanapa, kluby eleganckie, jak nowe, okazynie. Aleje Marcinkowskiego 3 b. m. 24. zdg 36 637

Electrolux

tania. Grunwaldzka 11. m. 6. zdg 36 531

Stół pielęgniarski

białe szufladami. specjalnie dla małych dzieci, solidne wykonane. Poznański Dom Komisyjny. Dominikańska 3. Pg 5 103 41.80

Gotowalnia biała

luksusowe wykonanie oraz debowa zwykła tania. Poznański Dom Komisyjny. Dominikańska 3. Pg 5 104 41.81

Biurko orzechowe

bogato rzeźbione oraz mahoniowe żaluzjiny. Poznański Dom Komisyjny. Dominikańska 3. Pg 5 105 41.82

5 KUPNA

Meble używane

całe komplety raz pojedyncze szuki kupuje i przyjmuje w komisji Poznański Dom Komisyjny. Dominikańska 3 telefon 24-42 Pg 499 40 124

Kupię

25 krzesel restauracyjnych używanych po niskiej cenie. Zgłoszenia Bursa. Gimnazjalna Jarocin. ng 5 855

Kupię

tanio używane lecz dobre harmonium. Łaskawe oferty i podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego ng 5 831

Bemar

około 40 m² ziemi pszenno-buraczanej od Poznania 50 km. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 405

Kupię

maszynę do szycia w dobrym stanie. Zgłoszenia z podaniem marki i ceny Kurjer Poznański zdg 36 484

Rower

używany kupię. Zgłoszenia Suwalski, Składowa 1. zdg 36 740

Piec

kaflowy przenośny używany kupię. Cena, oferty do „Par” pod nr 5 082-57.257. Pg 5 082-57.257

Maszyny

do pisania i cenne sprzety biurowe. przyjmujemy do sprzedaży komisowej Skóra i Ska. Poznań. Aleje Marcinkowskiego 23 zdg 36 245

Wózki

dziesięć używane kupuję. Razer Szewska 11. zdg 36 609

Stucer

luneta, dobry kupię. Poznański Dom Komisyjny. Dominikańska 3 Pg 5 108 41.85

6 KAMIENICE

Willę

solidna ładny obiekt 5 mieszkań komfort. ogród owocowy wolna od podatku w Poznaniu w najlepszej dzielnicy blisko tramwaju z powodu wyjazdu spieszenie tania sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 038

Majątek

600 mórg młynem wodnym lub bez blisko Poznania zamienię kamienicę Sikorska Chelmońskiego 10. zdg 36 428

Kamienicę

II piętrową z ogródkiem słiczny obiekt w Kościance blisko dworca z powodu wyjazdu zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 476

Dużą

kamienicę sprzedam. Fabryczna 13 a właściciel. zdg 36 437

Kamienicę

komfortowa nowowbudowana na Łazarzu sprzedam cena 95 000 wpłaty 60 000 dochód 11 000 Maciejewski. Dąbrowskiego 88 telefon 62-66. zdg 36 753

Kamienicę

kupię. wplata 10 000 zł — Oferty Kurjer Poznański zdg 36 693

7 PIENIADZ

Pożyczki

od 3-7 tys. zł poszukuje na I. hipotekę gospodarstwa wartości 35 tys. zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 425

Wspólnika

z gotówką 20 30 tysięcy zł do współpracy i powiększenia przedsięwzięcia z zubożonego na prowincji w dobrej i bogatej okolicy poszukuje zubożenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 522

15 — 20 000 zł

poszukuje na I hipotekę na wykończenie willi 5 mieszkaniowej. Aleja Solacz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 618

Wypożyczę

pod gwarancję hipoteczną 2 000 zł za procent 2 pokoje, kuchnię w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 524

300

6 miesięcy 10% gwarancja poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 3 671

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie

śródmieście 4 pokojowe łazienka. sprzedawca gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 922

6 pokojowe

blisko Parku Wilsona I. piętro. komfort centralne ogrzewanie. słoneczne od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 008

Mieszkanie

5 pokojowe od 1 stycznia. Wy. śpiąskiego 11 m. 3. zdg 36 389

Pokój

kuchnię wydzierżawia gospodarz. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 36 424

Mieszkanie

za dzierżawę miesięczną trzypokojowe. dwupokojowe. jednopokojowe. wskazuje Matejki Szewska 11 mieszk. 9. zdg 36 515

Mieszkanie

3 pokoje komfort vis-à-vis Stadionu Dolna Wilda 71. Zgłoszenia portier telefon 3379. zdg 36 470

Dwa

pokoje kuchnia łazienka saraz wprost od gospodarza do wynajęcia Kowalski ul. Szczepanowskiego od ulicy św. Wawrzyńca. zdg 36 473

2 duże

pokoje próżne z dorodnym urządzeniem kuchni dla bezdzietnych odnajmie gospodarz tel. 3493. zdg 36 639

Biura

po adwokacie 3 ubikacje także na inne przedsiębiorstwo zaraz do wynajęcia C. Kempański Jarocin. Rynek 18. ng 5854

2 i 5

pokoł. Długa 3 mieszk. 9 telefon 23 16. zdg 1 409

2 i 4

pokoje. Reja 2. zdg 1 412

3

pokoje, komfort. 75 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 692

Domek

2 pokoje kuchnia Puszczkowie. ogrodem wynajmę lub sprzedam. Marszałka Focha 29 m. 3. Pg 5 096-57.245

Dwupokojowe

wydzierżawie Adres Kurjer Poznański zdg 36 666

9 SZUKA MIESZK.

2—4

pokoje mieszkanie poszukuje. Zgłoszenia pod nr. dg 1 393

Profesor

poszukuje mieszkanie 5-8 pokojów centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 337.

Profesor

gimnazjalny poszukuje 2 pokoje umiarkowanych, kuchnia lub 3-4 pokojowe mieszkanie od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 420

Inwalida

poszukuje 3 lub 2 pokoje, kuchni. niewysooko blisko tramwaju. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 427

2 pokoje

i kuchni w Obornikach lub Rogoźnie poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 437

Mieszkania

pokoju kuchni poszukuje wprost od gospodarza za miesięczną dzierżawę. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 444

Małżeństwo

bezdzieln poszukuje mieszkania. dzierżawy albo interesu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 574

1—2

pokoje z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 491

Dwa

bezdzielne małżeństwo poszukuje od 1 listopada wprost od gospodarza oddzielnych dwu trzypokojowych ewentualnie jednego czteropokojowego elektryczności ogrzewaniem. Punktualna wypłacalność zapewniona. Oferty podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 36 492

3—4

pokoje mieszkanie, komfort. szuka wyższy urzędnik emeryt. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 466

Mieszkania

1-2 pokojowe szuka na stałe posiadzie z prawem emerytalnym. najchętniej dolną część miasta. Chwaliszewo Śródką. — Oferty Kurjer Poznański zdg 36 612

Urzędnik

etatowy (2 osoby) szuka 2-3 pokojów kuchnię wygodami za czynszem miesięcznym od gospodarza bliżej centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 650

Wyższy

urzędnik poszukuje 3-4 pokojowego mieszkania zapłaci za duży czas zżory. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 651

Mieszkania

czteropokojowego śródmieściu lub pobliżu umiarkowany czynsz. poszukuje etat. urzędnik państw. Zapłaci koszt lub część umiarkowania. Gwarancja regularnego czynszu czynszu ewent. zapłaci czynszu naprzód. Możliwe udzielenie pożyczki hipotecznej Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 36 721

10 ZAMIANA MIESZKANIA

pokój kuchnia na 2 pokoje kuchnia, okolicy Chwaliszewa Śródką. Adres Kurjer Poznański zdg 36 454

11 POKOJE UMEBL.

Pokój

czysty od 15 Długa 4. mieszk. 10. zdg 35 067

Studentkę

z utrzymaniem przyjmuje. Ogródowa 9. II piętro. nr 5333

Pokój

wolny 15. 10 Aleje Marcinkowskiego 16 m. 18. zdg 35 334

Pokój

ładnie umiarkowany frontowy osobnym wejściem. Wierzbiciec 3 m. 7. zdg 36 551

Piękne

2 pokoje umiarkowane ciepło słoneczne niekierujące razem lub oddzielnie ewent. z utrzymaniem do wynajęcia Matejki 61 m. 7. zdg 36 413

Pokoik

Rynek Jężycki 2 III. lewa. zdg 36 401

Młynska

4 parter prawo dwuosobowy — ewent. małżeństwu używaniem kuchni. zdg 36 438

Wspólny

studentowi. Strzelecka 11. I. m. 3. zdg 36 441

Pokój

wynajme od 15.10. Matejki 45. m. 3. zdg 3 638

Dwuosobowy

Szewska 14 m. 4. zdg 36 663

Pokój

umiarkowany. fr. towy. pościele pożądana. św. Czesława 11. m. 5. zdg 36 587

Dwuosobowy

Łakowa 18 a m. 6 zdg 36 590

Pokój

frontowy. niekierujący. Szyperka 17. m. 2 zdg 36 562

Pokój

duży próżny na zebrania sekretariat biuro elektryczność. centralne. Wąły Zygmunta Augusta 10 mieszk. 17. zdg 36 513

Małżeństwu

pokój z urządzeniem kuchni. 15. 10. Kozia 15 m. 6 zdg 36 550

Elegancki

frontowy niekierujący. centralne ogrzewanie. elektryka łazienka Plac Działowy 11. mieszk. 8. zdg 36 545

Jednoosobowy

ładny. frontowy elektryczność. Wierzbiciec 37 a m. 6. zdg 36 555

Pokój

św. Marcina 44 III. front. zdg 36 547

Centrum

dwuosobowy Masztalarska 2 m. 2. zdg 36 570

Frontowy

umiarkowany klatka panu. Wrońska 16. II lewo. zdg 36 538

Zaraz

pokój niekierujący Plac Sapieżyński 8 mieszk. 5. zdg 36 537

Dwóch

panów. frontowy parter. Wierzbiciec 13 m. 4. zdg 36 535

Dwuosobowy

Focha 41. mieszk. 16. zdg 36 534

Frontowy

dwuosobowy Aleje Marcinkowskiego 17 a m. 7. zdg 36 532

Niekierujący

1-2 osoby obiadam. Skarbowska 15. parter lewo. zdg 36 729

Pokój

2 panom frontowy elektryczność tania. Słowackiego 63 mieszk. 11 zdg 36 727

Pokój

ogrzany solidnemu panu. Słowackiego 39 mieszk. 9. zdg 36 726

Klatki

echodowej komfortowy utrzymaniem. bez. Masztalarska 7 a I. zdg 36 722

Pokój

Łakowa 4 a II. prawo. zdg 36 720

Pokój

23 OŻENKI

Pomorzanka

szlachetna wykształcona muzykalna panna lat 19. posag tymczasowo 50 000 w gotówce widnieje zamek za inteligentnego pana na dobru stanowisku. Zgłoszenia: Piotr Mrówka, Ostrów (Włkn), Kościuski 2. zdg 36 387

Kawaler

lat 40 przystojny majątkowo niezależny, z powodu braku znajomości szuka na tej drodze ładnej, inteligentnej o szlachetnym charakterze towarzyskiej, życia, której zależy na szczęśliwym pojeździe małżeńskim. Rzecz traktuje się poważnie. Dyskretnie, pewnie. Oferty z fotografiami uprasza się złożyć do Kurjera Poznańskiego zdg 36 385

Inteligent

pragnie zapoznać tancerkę celem ożenku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 736

24 NAUKA

Książkowości

spraw podatkowych stenografii maszyn. Kurs rozpoczynamy 17. Wyuczonym starym się posady. „Postęp” plac Sapeżyński 2a. zdg 35 855/6

Średzińskiego

Szkoła Tańców
Strzelecka 3 zdg 35 836

Kursu

kroju — szycia udziela Nowak, Wrocławska 33. zdg 1406

Akademia Tańców

Wituskowskich
rozpoczęła naukę najnowszych tańców. Dla akademików kurs ulgowy. Św. Marcin 34. zdg 5054 57 213

TEATRY

Teatr Wielki (Opera): Dziś —

„Bajadera”.

Sobota, 15. 10. — „Poławia-
cze perle”.

Niedziela, 16. 10. — Godz. 3:
„Głupi Maciuś”, bajka.

Teatr Wielki: Niedziela, 16. X

VIII Koncert Symfoniczny.

Dyrygent: Massimo Freccia

Solistka: Józefa Różańska

(fortepian).

Teatr Polski: Dziś — „Dzika

pszczoła”.

Sobota, 15. 10. — „Wiele ha-
łasu o nic”.

Niedziela, 16. 10. — Godz. 4:
„Błędny bokser”.

Niedziela, 16. 10. — Godz. 8:
„Wiele hałasu o nic”.

Poniedziałek, 17. 10. — Wie-
le hałasu o nic.

Teatr Nowy: Dziś — „Dwór

we Włodkowicach”, gośc.

występ M. Frenkla.

Sobota, 15. 10. — „Dwór
we Włodkowicach”, gośc.

występ M. Frenkla.

Niedziela, 16. 10. — „Dwór
we Włodkowicach”, występ

gościny M. Frenkla.

Komedja Muzyczna: Dziś —

„Wiktoria i jej huzar”.

Sobota, 15. 10. — „Wikto-
ria i jej huzar”.

Niedziela, 16. 10. Godz. 3.30:
„Sen nocy letniej”.

Niedziela, 16. 10. — Godz. 8:
„Wiktoria i jej huzar”.

Teatr Narodowy: Sobota, 15.

10. o godz. 16-tej i niedziela,

16. 10. o godz. 15-tej i 17.30:
„Obrona Częstochowy” —

O godz. 20: występ w Swa-
rzedzu.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: Teodozja Sewastopol.

Aurora: „Szajka grozy”.

Corso: „Wieża zbrodni”.

Colosseum: „Flip i Flap za
kratami”.

Metropolis: „Dr. Jekyll i Mr.
Hyde”.

Muza: „Bezimienni Bohate-
rowie”.

Orzeł: „Uchwyciona szajka”
i „Prawo krwi”.

Odeon: „Jedna noc ewentual-
nie”.

Roxy: „Pat i Patachon wśród
ludożerców”.

Renaissance: — „Księżniczka
Trulala” — Higiena seksu-
alna dla mężczyzn.

Sfinks: „W wirze Paryża”
oraz „Wielki wynalazek”.

Słońce: „Sterowiec L. A. 3”.

Tęcza: „Wiatr od morza”.

Wilsona: Kobieta, która grze-
chu pragnie.

Szkoła Tańca

Mikołajczak — Kłedecka

Pocztowa 29 kurs 10 z
Pg 5 032 41.7

Za obiady

udzieli korepetycji student. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 384

Wychowawca

(prawnik) poszukuje zajęcia:
udziela lekcji — przygotowania.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 36 573

Makowskiego

Szkoła Tańca
Pl. Wolności 14a Pg 5053-57.215

Lekcje

francuskiego za utrzymanie. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 469

Angielka

rekomendowana udziela lekcji
różnych stopniach, niedrogo —
27 Grudnia 10. m. 2. zdg 36 715

25 MUZYKA

Lekcje

fortepianu początkującym tanio
Działuńskich 7 m. 3 2-4.
zdg 35 944

Poszukuje

młodej nauczycielki muzyki dla
początkującej z przychodem
do domu (Chelmońskiego). Pod-
aje warunków zgłoszenia do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 36 417

Lekcje

gry fortepianowej udziela dypl-
mowana nauczycielka muzyki.
Aleja Marcinkowskiego 1 III p.
dom narożny. zdg 36 731

Pianino

ćwiczeń lekcje. Młyńska 3 mie-
szkanie 8. Pg 5 095-57.248

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
zbliżamy do jednej trzeciej cen
drukowych

Ogrodnik

inwalida wojenny poszukuje jak-
iegokolwiek pracy. Zgłoszenia u-
prasza Towarzystwo Pomocy In-
walidom Wojennym Poznań ul.
Kozia 8 tel. 39-97 zdg 36 457 8

Osoba

starsza szuka posady zaraz w
Poznaniu lub prowincji zdrowa
czysta sumienna zajmie się ca-
łym domem 15 miesięcznie. Ła-
skawe zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdg 36 584/5

Fryzjer

dobrze polecony z początkami
ondulacji prosi o urzędzie o ła-
skawe zaopiniowanie posady po-
mocnika. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 36 659 60

Zbożowiec

korespondent z kukiernictwa prak-
tyka w poważnej firmie obecna
z handlem ziemniakami; na
wzajemnie szczerze oraz wzajem-
nie poszukuje posady. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 32 175

Rządca administrator

lat 35 z wyższym wykształce-
niem z dłuższą praktyką w in-
tensywnych majątkach wszę-
dnie polecony poszukuje odpo-
wiedniego stanowiska. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 36 462

Rządca gospodarczy

energiczny rutynowany rolnik —
14 lat praktyki (kawaler (Wiel-
kopolanin) oparty na pierwszo-
rzędnych referencjach poważ-
nych ziemian. znakomity chodow-
ca i lekarz inwentarzy żywych
przyjme od nowego roku stano-
wisko. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 35 459

Osoba

dobrej prezencji, uprzejma i tak-
towna. szuka posady sekretarki
prywatnej względnie innej. Naj-
chętniej wieś. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 36 253.

Ogrodnik

kawaler, z dobrymi świadectwami
poszukuje posady zaraz za skro-
mne wynagrodzeniem. Łaskawe
oferty Kurjer Poznański
zdg 36 086

Ekspedjentka

do restauracji lub cukierni z dłu-
gą praktyką i dobrymi świadec-
twami szuka posady. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 36 365

Posługaczka

młodsza z dobrymi świadectwa-
mi poszukuje posady na popo-
łudniu Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 36 299

Technik dentystyczny

poszukuje posady Pracuje w
operatywie złoce, kauczuku. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 36 184

Służąca

uczniwa szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 36 095

Bufetowa

wykwalifikowana poszukuje po-
sady z obsługą gości. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 36 203

Szofer

mechanik z dobrymi świadectwa-
mi szuka posady. Kaucja 500 zł.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 583.

Leśniczy państwowy

Examinowany leśniczy pań-
stwowy rodowity Górnolazak
żonaty lat 34. z 14 letnią prak-
tyką od początku bez przerwy
czynny w służbie państwowej.
Snej sumienny gorliwy leśnik i
myśliwy szuka od 1. 4. 1933 po-
sady samodzielnej stale w do-
brach prywatnych jako zarząd-
ca lub leśniczy rewiru. Do-
bre świadectwa i referencje. Ła-
skawe zgłoszenia kierować pro-
szę pod zdg 36 600 do Kurjera
Poznańskiego.

Dziewczyna

czysta, skromnie gotowaniem.
praniem poszukuje zaraz posady
lub posługi. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 36 590.

Dziewczyna

do wszystkiego ewentl. na wyjazd
szuka posady zaraz lub później.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 490

Poszukuje

prania i posługi. Ul. Przemys-
ła 23 a mieszk. 4. zdg 36 521

Posługaczka

poszukuje posady Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 494

Dziewczyna

z dobru gotowaniem długoletnie
świadectwa, szuka posady. Ła-
skawe oferty Kurjer Poznański
zdg 36 621

Rządca

lat 30 z kilkoletnią praktyką w
intensywnych majątkach poszu-
kuje jakiegokolwiek posady. Zgo-
szenia Kurjer Pozn. zdg 36 626

Osoba

umiejąca gotować prasować
sztywna bielizna czysta i uczci-
wa, przyjmie posadę. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 36 634

Panienka

inteligentna, z dobrej rodziny, po-
szukuje posady jako uczennica
do składu rzemieślniczo. — Oferty
Kurjer Poznański zdg 36 635

Poszukuje

posługi z praniem lub bez rów-
nież do sprzątania biur. Dobre
polecenia Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 36 450

Starsza

szuka posady prowadzenia domu.
u samotnej osoby tylko za dobre
traktowanie, własną pościel. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 460

Bufetowa

(sierota) poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 36 461

Książkowy - biuralista

znający książkowość polską i
podwójną włoską i amerykańską
stenografię, pisanie na maszynie
poszukuje jakiegokolwiek posady.
Na żądanie kaucja. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 36 416

Bufetowa

z usługą gości z kaucją poszu-
kuje posady zaraz lub od 1. 11.
32. Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 406

Książkowy młodszy

lat 23 z całkowitą znajomością
książkowości do bilansu włącznie
poszukuje pracy. Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 404

Nauczyciel

emerytowany szkół zawodowych
poszukuje z kaucją stosownej po-
sady. administracji, nauczania.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 36 388

Panna

znająca krawieczkę, robótki,
prasowanie gotowanie, język pol-
ski, niemiecki szuka posady do
Warszawy lub innego miasta. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 36 386

Pani

z dobrego domu niezależna inte-
liгентna wiek średni dobrej pre-
zencji, zdrowa wzorowa gospo-
dyni zna oszczędność, dobra ku-
chnie język niemiecki może się
także zająć korespondencją pry-
watną i wychowaniem dzieci —
przyjme posadę samodzielną za-
ręczymy domu. Miejsce obojętne.
Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 36 383

Posługaczka

poszukuje posady całodzienną. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 421

Przychodnia

uczniwa poszukuje całodzienną
posługi lub jakiegokolwiek pracy.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 435

Osoba

inteligentna poszukuje jakiego-
kolwiek zajęcia. Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 439

Posługaczka

szuka posady lub prania. Oferty
Kurjer Poznański zdg 36 440

Stenotypistka

biegła kilkoletnią praktyką po-
szukuje posady zaraz. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 36 442

Poszukuje

posługi. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 36 567.

Monter lat 39

żonaty, bezdzietny, który wyko-
nuje wszelkie domowe reperacje,
szuka portierstwa naliczniej z
centralnym ogrzewaniem. Zgo-
szenia Kurjer Poznański
zdg 36 565.

Krawcowa

szycie biegle gustownie szuka
pracy po domach. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 36 561.

Poszukuje

posługi od zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 556.

Dziewczyna

uczniwa czysta i rzetelna, szuka
posady z gotowaniem od wszel-
kiej pracy od 15 lub później.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 549.

Panna

poszukuje posady przychodniej
do lekkich prac domowych. Of-
erty Kurjer Poznański
zdg 36 548.

Posługi

poszukuje od 15 10 Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 36 544.

Dentysta

technik, długoletnie świadectwa,
pierwszorzędna siła szuka po-
sady. Wymagania skromne.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 539.

Poszukuje

posady pomocnika gorzelnego
od zaraz. Grochowski, Nowa
wieś Ujska pow. Chodzież.
zdg 36 598

Zastępstwo

poważnej firmy przyjmie gwa-
rancja gotówkowa. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 36 467

Gospodyni

pracowała 9 lat u samotnego pa-
na szuka ponownej posady może
złożyć kaucji 2 000. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 36 471

Panienka

sierota z dobrej rodziny kochają-
ca dzieci poszukuje zajęcia jako
wyrzycielka pan. domu lub do
dzieci wzmian za utrzymanie.
Łaskawe oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 36 477

Dzielnia

fryzjerką poszukuje miejsca za-
raz. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 36 479

Dla asystenta farmacji

(chwilowo) na ćwiczeniach woj-
skowych) którego może szczerze
polecić szukam z dnem 1. XI lub
później posady. Łaskawe oferty
do apteki w Koszęcinie Górny
śląsk. zdg 36 601

Elektromonter - szofer

poszukuje jakiegokolwiek pracy.
Kaucja bankowa. Oferty Domi-
nikańska 1 m. 2 zdg 36 607

Poszukuje

posługi za spanie lub posługi cał-
odzienną. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 36 608

Dziewczyna

z gotowaniem bez spania poszu-
kuje posady zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 611

Praczką

poszukuje prania. Półwiejska 35.
mieszkanie 6. zdg 36 613

Dziewczyna

samodzielna dobru poleceniem
poszukuje posady z gotowaniem.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 614

Egzaminowana

masażystka wolna Łaskawe ofe-
rty Kurjer Poznański zdg 36 619

Poszukuje

posługi lub posady do dzieci. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 648

Starsza

do wszelkich prac z gotowaniem
poszukuje posady od 15. lub za-
raz, miejscowości obojętne. Ofe-
rty Kurjer Pozn. zdg 36 529

Krawcowa

szuka pracy poza domem. Oferty
Kurjer Poznański zdg 36 609

Kasjerka - książkowa

młodsza poszukuje posady miej-
scowości obojętnej najchętniej na
wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 36 700

Korespondent